

HĂLĂUCEȘTI - IAȘI

REPERE

Nr.1

Februarie 2019

Erasmus+

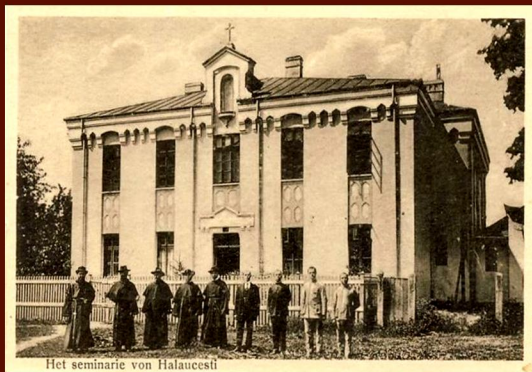
"Școala - o șansă pentru un viitor mai bun"

cultural - educaționale

REPERE

CULTURAL – EDUCAȚIONALE

REVISTĂ BIANUALĂ

Directorul revistei
prof. dr. Iulian Ghercă

Redactor șef
prof. Lidia–Mihaela Neculăeș

Traduceri
prof. Monica Tudorache

Corecturi
Prof. Silvia Mîrț

Coperta și desktop publishing
prof. Neculai Juncă

Editura PIM
Iași - 2019

Colectivul de redacție

- Prof. Neculai Juncă
- Prof. Monica Tudorache
- Prof. Mîrț Silvia
- Prof. Neculăeș Aissa
- Prof. Cășuneanu Alina
- Prof. Paiu Ana Maria

Nr. 1 • Anul I • Februarie 2019

SUMAR

- Cuvânt înainte** prof. Lidia-Mihaela Neculăeș, directorul Liceului
pag. 3 Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești
- EDITORIAL** • *Nevoia de educație - nevoia de cultură* (prof. dr. Iulian
pag. 4 - 9 Ghercă)
- PROIECTE,** • *Proiectul european Erasmus+, Școala – o șansă pentru*
EXPERIENȚE, *un viitor mai bun* (prof. dr. Iulian Ghercă – pag. 10)
VALORI ȘI • *Fluxul 1 - Barcelona*
PRINCIPII • *Barcelona, experiența culturală* (prof. Mîrț Silvia pag.16)
EUROPENE • *Mindfulness – pentru a fi mai fericiți* (prof. Alina
pag. 10 - 54 Cășuneanu – pag. 23)
 • *Ce este Burnout?* (prof. Dumitru Dorin Moglan - pag. 28)
 • *Aspecte privind sistemul educațional spaniol surprinse în*
 cadrul experienței Erasmus+ (prof. dr. Iulian Ghercă –
 pag. 33)
- *Fluxul 2 – Florența*
 • *Noi experiențe didactice* (prof. Lidia Neculăeș pag.40)
 • *Toate drumurile duc la ...Florența* (prof. Luminița Călin
 – pag. 44)
 • *Florența - o experiență de neuitat* (prof. Mihaela Păuleți
 – pag. 48)
- DIN VIAȚA ȘI** • *Activitate didactică și educativă*
ACTIVITATEA • *Activitățile extrașcolare – Oportunități de manifestare a*
ȘCOLII *personalității elevilor* (Axinte Camelia – pag. 55)
pag. 55 - 91 • *Simpozion Centenarul primului război mondial – repere*
 locale Proiect organizat sub semnul României Centenar
 (Axinte Camelia – pag. 65)

Proiecte și parteneriate

- *Sister School Project* (Monica Tudorache – pag. 70)
- *Cu elevii, pentru elevi și despre elevi* (Aissa Neculăeș – pag. 78)
- *Aripi* (Ioana Mocanu, clasa A XI-a A – pag. 83)
- *Fata din tren* (Paul Sebastian Ciobanu, clasa a XI-a A – pag. 84)
- *Școala și biserica – repere perene în educația copiilor din Hălăucești* (Lidia Neculăeș – pag. 86)

**ACTIVITATEA
ȘTIINȚIFICĂ
pag. 92 - 135****Portrete și evocări**

- *Preot Giuseppe Corradini* (Silvia Mîrț - pag. 92)
- *Satul Hălăucești și vocația culturii. Aspecte privind procesul educațional și operele sociale* (prof. dr. Iulian Ghercă – pag. 96)
- *Stimularea interesului pentru lectură al elevilor* (prof. Neculai Juncă – pag. 116)
- *Copilul supradotat* (Mihaela Juncă – pag. 127)

**CALEIDOSCOP
pag. 136 - 171**

- *Despre educație* (Prof. Naghi Elisabeta – Ana pag. 136)
- *Integrarea copiilor cu C.E.S. în învățământul de masă. Între teorie și practică* (Elena Mătășel – pag. 139)
- *Efectele televiziunii asupra minții umane* (Lenuța Enoiu – pag. 146)
- *Legi și regularități ale învățării* (Neculai Juncă – pag. 149)
- *Metode alternative de soluționare a disputelor în conflictele din domeniul educației* (Mihaela Juncă – pag. 153)
- *Excelsior* (Culbec Neculai – pag. 166)

Cuvânt înainte

Director, prof. Lidia Mihaela Neculăeș

Din păcate, în prezent școala se confruntă cu factori care pun piedici în calea atingerii idealului educațional: violența și subcultura promovate de mass - media, rasismul, sărăcia, intoleranța etc.

Se simte nevoia unor reglări din mers, a unor repere care să ajute la reconsiderarea rolului educației.

Școlii îi revine misiunea de a educa sentimentul de apartenență europeană, de a forma tineri capabili să se integreze într-o societate multiculturală.

În acest context, salut inițiativa domnului profesor doctor Ghercă Julian, de lansare a revistei „Repere cultural - educaționale“.

O revistă se naște din nevoia de a găsi spațiu de manifestare pentru un grup de persoane care caută să transmită un mesaj.

Revista „Repere cultural - educaționale“ apare în contextul derulării Proiectului Erasmus + „Școala - o șansă pentru un viitor mai bun“, proiect coordonat de domnul profesor doctor, Ghercă Julian. Ea devine spațiul în care participanții la proiect pot să-și prezinte experiențele asimilate în cadrul mobilităților la care au participat, creându-se un schimb de bune practici, un punct de plecare pentru colegii noștri.

Totodată, pe lângă activitățile din proiect, revista își propune să devină o punte între școală și comunitate. În paginile revistei se vor regăsi și articole redactate de colegii cu experiență didactică bogată, care doresc să împărtășească aspecte din activitate lor.

Am convingerea că revista va fi un succes și că își va îndeplini menirea de a crea noi repere culturale și educaționale, atât de necesare în aceste vremuri pe care le trăim.

Nevoia de educație - nevoia de cultură

Dir. adjunct, prof. dr. Iulian Ghercă
Liceul Teoretic „Bogdan Vodă“ Hălăuțești, Iași

„Este datoria fiecărei ființe umane să privească cu atenție în interiorul său, să se vadă așa cum este și să nu precupețească niciun efort pentru a-și îmbunătăți mintea, sufletul și trupul.“¹
(Mahatma Gandhi)

Dacă ar fi să caracterizăm într-o expresie sau două existența noastră în societatea actuală probabil că majoritatea am afirma „nu am timp...“, iar o alta probabil la fel de actuală ar fi „sunt stresat ...“. Constatăm că valorile, principiile, spațiul și timpul tind să capete alte înțelesuri și dimensiuni în aceste vremuri. În secolul în care tehnica dezinformării și a manipulării au ajuns la nivel de artă, în contextul unei accentuate lipse de educație și cultură, dar și mai grav de umanitate și chiar de omenie, avem obligația să contribuim, după puterile noastre, la stimularea gândirii copiilor și concetățenilor noștri.

Apariția la Hălăuțești a revistei *Repere cultural-educaționale* reprezintă un demers prin care încercăm să nu rămânem indiferenți. În contextul implementării în cadrul Liceului Teoretic „Bogdan Vodă“, Hălăuțești a proiectului Erasmus+ - *Școala o șansă pentru un viitor mai bun* – finanțat din fonduri europene, s-a ivit oportunitatea punerii în practică a ideii de a realiza o revistă care să se adreseze elevilor, comunității și tuturor celor preocupați de activitățile și viața cultural-educațională.

Scopul principal îl reprezintă încercarea de „luminare“², de educare și emancipare a oamenilor și prin activitatea editorială.

Printre obiectivele apariției revistei *Repere cultural-educaționale* putem menționa:

- asumarea și promovarea principiilor și valorilor europene;
- diseminarea și multiplicarea experiențelor și proiectelor europene;

¹ Mahatma Gandhi, *Calea spre Dumnezeu*, Editura Litera, București, 2017, p. 48.

² „Luminarea este ieșirea omului din starea de minorat, stare de care se face vinovat el însuși. Minoratul este neputința de a te folosi de inteligența proprie fără a fi condus de un altul. Acest minorat constituie o vină ca atare atunci când cauza lui nu se află într-o lipsă a inteligenței, ci în lipsa hotărârii și a curajului de a te folosi de inteligență fără a se lăsa condus de altul“.
Immanuel Kant, *Răspuns la întrebarea „Ce este luminarea“*, 1784 (traducere R. Flonta, 2000).

- mediatizarea activităților educative și didactice, a proiectelor și parteneriatelor desfășurate și implementate la nivelul Liceului Teoretic „Bogdan Vodă“ Hălăucești;
- sprijinirea și încurajarea manifestării elevilor în activitățile extrașcolare, extracurriculare și editoriale;
- stimularea și promovarea activității științifice;
- realizarea unor portrete și evocări;
- cunoașterea și valorizarea istoriei.

Alegerea titlului revistei a fost un exercițiu ce ne-a provocat din toate punctele de vedere, deoarece trebuia să fie sugestiv și să exprime sau să trimită către scopul și principalele obiective ale demersului editorial. Mulți intelectuali români au afirmat frecvent, încă de la 1800, că faptul de cultură are o finalitate pedagogică, de cultivare a minții și a simțurilor omenești. Rostul culturii este de a-i lumina pe oameni, de a-i trezi sau deștepta, de a-i face cu adevărat conștienți de rostul și de demnitatea lor³. Cultura poate fi văzută, de exemplu, fie asemeni unui patrimoniu constituit din creații și valori emblematice, fie ca sferă comună ce include orice gest uman și orice model comportamental ce atestă apartenența cuiva la un grup social⁴. Primul înțeles este de proveniență clasică și este destul de restrictiv și pretențios. Cel de-al doilea este susținut de cercetări antropologice și etnologice fiind mult mai permisiv.

La cel de-al doilea sens facem și noi referire în titlul revistei *Repere cultural-educăționale*, cultura și educația fiind concepte și domenii cu o strânsă legătură, așa cum afirmam anterior, făcând trimitere la părerea multor intelectuali români din secolul al XIX-lea: „faptul de cultură are o finalitate pedagogică“⁵.

Revista va avea o apariție bianuală și următoarea structură:

Partea I – Proiecte, experiențe, valori și principii europene – în care pentru anul 2019 se va detalia experiența europeană deprinsă ca urmare a implementării de către Liceul Teoretic „Bogdan Vodă“ din Hălăucești a proiectului european Erasmus+ *Școala- o șansă pentru un viitor mai bun*; în primul număr al revistei se va prezenta concret experiența dobândită în urma participării la cursurile: „*Life coaching for teachers: happy teachers for better students*“ desfășurat în perioada 15.10.2018-20.10.2018 în Barcelona, Spania și

³ Ștefan Afloarei, *Despre sensul culturii. Opțiuni culturale interbelice în spațiul românesc de viață*, în „Caietele de la Putna”, 12, XI, Editura Nicodim Caligraful, Putna, 2018, p. 14.

⁴ Leslie A. White, Beth Dillingham, *The Concept of Culture- Basic concepts in anthropology*, Paperback, 1973.

⁵ Precizăm faptul că nu este vorba de semnificația lingvistică a termenului de cultură, ci de conținutul viu al unui fenomen, așa cum este acesta perceput sau trăit de oameni.

„*Classroom Management Solutions for Teachers: new methodologies, effective motivation, cooperation and evaluation strategies*“ desfășurat în perioada 03.12.2018 – 08.12 2018 în Florența, Italia. Prin această primă parte a publicației dorim să ne însușim valorile și principiile europene și să prezentăm, să promovăm, să diseminăm și să multiplicăm rezultatele experienței europene dobândite în cadrul proiectelor Erasmus+ precum și a tuturor activităților, parteneriatelor și proiectelor europene desfășurate. Ieșim astfel din sfera locală și națională spre dimensiunea europeană.

Partea a II-a – Din viața și activitatea școlii – este structurată în patru secvențe:

- II.1. Activitatea didactică și educativă
- II.2. Proiecte și parteneriate
- II.3. Cu elevi, pentru elevi și despre elevi
- II.4. Școala și comunitatea locală

În cadrul aceste părți a publicației dorim să surprindem, să analizăm și să promovăm activitatea Liceul Teoretic „Bogdan Vodă“, din Hălăucești, la nivel local, național și European, din toate perspectivele (a elevilor, profesorilor, părinților, partenerilor și a comunității locale).

Partea a III-a – Activitate științifică – cuprinde studii și articole cu caracter științific, împărțite în două secțiuni: Istorie și științe umaniste; Matematică și științe. Tot în această secțiune ne propunem realizarea unor *Portrete și evocări*. Caracterul științific al publicației trece granița unei publicații locale, dorindu-se o revistă care să se adreseze nu doar comunității locale, ci tuturor celor interesați de dimensiunea cultural-educațională a societății de astăzi, dar având în componența sa și exemplul concret al activității unui liceu teoretic, „Bogdan Vodă“, Hălăucești, din mediul rural, cu o importantă tradiție și o puternică legătură cu activitatea OFM Franciscan din România desfășurată în satul Hălăucești.

Partea a IV-a – Caleidoscop – permite completarea tematicii propuse în celelate părți a publicației cu materiale inedite, interesante și utile pentru viața școlii, a comunității locale și a celor interesați de aspectele cultural-educaționale a unei societăți aflate în spațiul european și în cadrul Uniunii Europene.

A fi „profesor“ (termenul general care îi include pe toți cei ce fac educație) este o chestiune de vocație, este o misiune a cărei importanță nu este înțeleasă de toți și cred că puțini îi percep adevărata dimensiune. Cred cu tărie că rolul profesorului este de a ajuta elevul să gândească, să evolueze, să se cunoască și să devină OM. Căutăm rețete și soluții miraculoase (în alte sisteme educaționale, în alte societăți, ignorând de multe ori propria istorie) pentru a realiza un act

educațional de valoare, util și performant. Pe bună dreptate criticăm sistemul educațional românesc din cauza inconsecvenței legislative, a lipsei de viziune, a subfinanțării etc. Ne uităm către „reformele“ din educație așteptând un miracol, o salvare, dar constatăm cu toții că direcția este greșită, rezultatele mult așteptate nu apar, numărul analfabeților funcționali crește, iar toți actorii implicați (elevi, profesori, părinți etc.) caută soluții alternative și condamnă SISTEMUL. Totuși, sistemul e format din persoane, care dacă se dovedesc a fi oameni cu valori și principii ce pot contribui în mod concret la evoluția acestuia și a societății în ansamblu, fie chiar și prin puterea propriului exemplu. Elevii sunt din ce în ce mai greu de motivat, iar să-i faci să înțeleagă necesitatea educației și a culturii devine o provocare zilnică, o luptă constantă în care din ce în ce mai des ne simțim înfrânți.

Într-o discuție cu un elev de clasa a XI-a, am sesizat graba cu care dorește să finalizeze liceul, indiferent de rezultatul examenului de Bacalaureat (în perspectiva în care se va hotărî să susțină acest examen), pentru a pleca definitiv din țară, deoarece consideră că România nu-i oferă nimic! De ce este nevoie de educație și de cultură? Pentru a înțelege noi ce ni se întâmplă și a lua deciziile în cunoștință de cauză, nu manipulați, folosiți și resemnați. De multe ori ne e teamă de oameni, teamă să săvârșim, să acționăm, să vorbim. Ne simțim timizi, ne e rușine să trăim, să existăm⁶. Patriotismul, considerat o valoare, poate un ideal, într-o anumită epocă, s-a subțiat în întreaga lume, iar odată cu el și legătura dintre ideal și muncă, pasiune și certitudine, adevăr și curaj, vorbă și onoare, pedeapsa și fraudă, eroism și strămoși etc. Gândul că viața decentă ar fi posibilă și în România e pe cale de dispariție. Fericirea de a nu mai fi român începe să fie exprimată, tot mai zgomotos, să fie chiar asociată cu ideea supraviețuirii. E înfiorător! Din ce în ce mai mulți tineri au ochii întorși spre graniță, bucuroși să plece cât mai repede și definitiv⁷. Este o realitate dureroasă care se extinde, motivele sunt multiple și variate.

Este important ca „profesorul“ să-și înțeleagă menirea, să încerce să însuflească elevii cu acele valori fundamentale, care sunt considerate poate demodate în aceste vremuri, care să-i ajute să se cunoască, să se valorizeze și să lupte pentru ceea ce își doresc, să-și doarească mai mult – mai multă educație, mai multă cultură. Școala, alături de Biserică, rămân instituțiile fundamentale din cadrul comunității, cu un rol aparte în devoltarea și devenirea oamenilor/cetățenilor.

⁶ Valerio Albisetti, *Pentru a fi fericiți*, Editura Pauline, București, 2016, p. 9.

⁷ Adrian Alui Gheorghe, *Simbolurile creștine, purtătoare ale unității de neam*, în „Caietele de la Putna”, 12, XI, Editura Nicodim Caligraful, Putna, 2018, p. 52.

Hălăuceștiul este o localitate cu o înclinație aparte spre educație și cultură datorită în primul rând influenței exercitate de activitatea Ordinului Fraților Minori Conventuali, iar din 1895 a Provinciei regulate a franciscanilor conventuali (Provincia Franciscană Conventuală „Sfântul Iosif, Soțul Preacuratei Fecioare Maria“ din România⁸) pe teritoriul românesc. În Decretul de înființare a provinciei (emis de către Congregația De Propaganda Fide la 26 iulie 1895) au fost constituite zece convente (proto-convente) oferite Provinciei Fraților Minori Conventuali „Sântul Iosif“, care erau și parohii. Printre acestea se afla și proto-conventul din Hălăucești.

Trebuie să menționăm că datorită activității cultural-educaționale și publicistice desfășurată sub egida Ordinului franciscanilor minori conventuali din Moldova, localitatea Hălăucești s-a aflat într-o situație atipică, deosebită de situația majorității localităților din mediul rural din România secolului al XIX-lea și începutului secolului al XX-lea, unde activitatea educațională și culturală erau aproape inexistente. Astfel, locuitorii din Hălăucești au putut beneficia de existența unei Școli de dascăli (recunoscută și subvenționată de Guvernul României începând cu anul 1899⁹), a unui Seminar Franciscan, a unui Gimnaziu Franciscan, a unui Orfelinat catolic („Vasile Alecsandri“), a revistei „Viața”. Toate acestea au întregit activitatea educațională și culturală desfășurate și prin instituțiile statului precum Școala primară mixtă etc. Existența în mediul rural pentru acea dată (și probabil chiar și pentru zilele noastre) a unui astfel de context educațional și cultural putem spune că a fost și este o binecuvântare pentru locuitorii din Hălăucești și încurajează și obligă pe cei „responsabili“ astăzi cu promovarea și dezvoltarea vieții cultural-educaționale.

Putem afirma că Liceul Teoretic „Bogdan Vodă“ din Hălăucești, care își desfășoară activitatea în clădirea fostului Seminar Franciscan, este continuatorul primei instituții liceale din localitate, beneficiind astfel de o tradiție și istorie de peste un secol, reprezentând astfel o situație cu totul specială, extraordinară pentru o localitate din mediul rural.

În acest context vedem apariția reviste *Repere cultural-educaționale*, la Hălăucești, ca un demers necesar, just și în spiritul tradiției cultural-educaționale existente în această localitate. Sigur că istoria ne obligă și la

⁸ Textul Decretului de înființare a Provinciei Franciscane Conventuale „Sfântul Iosif, Soțul Preacuratei Fecioare Maria” din România este redat în întregime, cu explicații și comentarii în Antonel Aurel Ilieș, *Sfântul Francisc de Assisi și Franciscanii din România – Provincia Franciscană Conventuală „Sfântul Iosif”*, Editura Serafica, Roman, 2013, p. 76-85.

⁹ Dănuț Doboș, Silviu Vacaru, *Hălăucești. Sat de veche tradiție cultural-religioasă*, Sapienția, Iași, 2004, p.217.

realizarea unei publicații care să facă cinste instituției și comunității locale dar care să nu se rezume la subiecte locale, ci să țintescă spre teme și subiecte de interes național și care să promoveze și să integreze principiile și valorile europene, ținând cont de valențele universale ale educației și culturii, dar păstrând, prezentând și evidențiind istoria și particularitățile locale.

Cu aceste intenții și gânduri propunem celor interesați apariția unei publicații care să ateste, o dată în plus, preocuparea și interesul acordate educației și culturii în Hălăucești, o localitate și o comunitate cu o istorie și o vocație aparte pentru aceste valori.

„Fiecare poartă în libertatea lui un destin.“ – Mircea Vulcănescu.

„Când o persoană își asumă deplina responsabilitate de sine, nu mai este victimă. Nu va mai putea niciodată să fie victima cuiva.“ – Valerio Albisetti

The need for education - the need for culture

The appearance of the *Cultural-Educational Milestones Magazine* in Hălăucești is a way of trying not to remain indifferent. In the context of the implementation of the Erasmus+ Project - *School - a chance for a better future* - in the „Bogdan Vodă“ Theoretical High School, Hălăucești financed by European funds, the opportunity to put into practice the idea of creating a magazine that addresses students, the community and all those concerned with the cultural-educational activities and life has emerged. The main goal is the attempt to „enlighten“, educate and emancipate people through editorial activity, too.

Proiectul european Erasmus+
Școala – o șansă pentru un viitor mai bun

Dir. adjunct, prof. dr. Ghercă Iulian
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

„Conștientă de patrimoniul său spiritual și moral, Uniunea Europeană se bazează pe valorile individuale și universale ale demnității umane, ale libertății și ale solidarității; are la bază principiul democrației și principiul statului de drept. Pune persoana în centrul acțiunii sale, instituind cetățenia Uniunii și creând un spațiu al libertății, securității și justiției. Uniunea contribuie la apărarea și dezvoltarea acestor valori comune în respectul diversității culturilor și al tradiției popoarelor Europei, ca și al identității naționale a statelor membre și al organizării puterilor publice ale acestora la nivel național, regional și local.“ (*Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene*, Nisa, 7 dec. 2002)

Erasmus+ este programul Uniunii Europene care are scopul de a moderniza și internaționaliza educația, formarea profesională și lucrul cu tineretul. Pentru oameni, el oferă posibilitatea de a-și dezvolta competențele pe toate cele trei componente (cunoștințe, abilități, atitudini) precum și de a face schimb de experiențe cu persoane cu interese similare din alte țări. Pentru organizații, acesta oferă un suport financiar cu scopul de a-și dezvolta capacitatea managerială, de a răspunde mai bine nevoilor beneficiarilor pe care îi deservește și comunităților pe care le sprijină prin proiecte internaționale¹. În cadrul Erasmus+ pot fi susținute prin intermediul Agențiilor Naționale trei tipuri de proiecte: mobilitate, parteneriat strategic și dialog structurat pentru tineret. În cadrul secțiunii Parteneriat strategic sunt vizate cinci domenii: educația adulților, educație școlară, formare profesională, tineret și universitar. Proiectele de parteneriat strategic își propun să sprijine dezvoltarea, transferul și/sau implementarea de practici inovatoare, precum și implementarea de inițiative comune cu scopul promovării, cooperării, învățării reciproce (peer learning) și schimbului de experiență la nivel european.

¹ <https://www.anpcdefp.ro/erasmusplus>, consultat la data de 24.01.2019, ora 11.25.

Proiectul „Școala – o șansă pentru un viitor mai bun“ face parte din acțiunea School education staff mobility². În urma aprobării finanțării proiectului de mobilitate **pentru profesori Erasmus+ KA 101 Acțiunea Cheie 1 – Educația școlară**, cu numărul **2018-1-RO01-KA101-048356**, „Școala – o șansă pentru un viitor mai bun“, proiect cofinanțat de Comisia Europeană prin Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale, Liceul Teoretic ”Bogdan Vodă” Hălăuțești a primit fonduri pentru implementarea proiectului și atingerea obiectivelor propuse, valoarea grantului fiind de 38.260 euro. Durata proiectului este de 13 luni și a început la data de 1 iulie 2018, urmând a se finaliza la 1 august 2019.

Echipa de proiect este formată din: Neculăeș Lidia Mihaela – profesor, gradul didactic I, directorul și reprezentantul legal al instituției din anul 2013; Ghercă Iulian – profesor, gradul didactic I, director adjunct și coordonator al proiectului; Batovici Doru - contabil șef, responsabil financiar; Neculăeș Ana-Maria Aissa cadru didactic titular, cu gradul I, responsabil cu monitorizarea; Tudorache Monica, absolventă a Universității „A. I. Cuza” Iași, Facultatea de Litere, responsabil al Comisiei pentru proiecte educaționale la nivelul liceului din 2010, persoana de contact din cadrul proiectului; Petrila Claudia Ana, profesor limba franceză, gradul didactic II, responsabil cu diseminarea. În etapa de implementare s-a alăturat echipei de proiect domnul profesor pentru învățământ primar Neculai Juncă, responsabil cu crearea paginii web a proiectului și administrarea acesteia: <http://liceulhalaucesti.ro/erasmus/erasmus/index.htm>.

Demersul realizării unui proiect european Erasmus+ la nivelul instituției a avut ca punct de plecare Viziunea instituției: „Școala noastră - o școală pentru comunitate, o școală pentru Europa“, dar și Misiunea specifică acesteia: „posibilitatea de a le asigura elevilor care o frecventează egalitatea de șanse în plan educațional“. În concordanță cu Viziunea și Misiunea școlii, principiile europene asumate de Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăuțești sunt: adoptarea și utilizarea standardelor europene în procesul educativ, egalitatea de șanse a tuturor educabililor, cooperarea și dialogul intercultural prin demararea unor proiecte europene.

Analizând activitatea școlii și nevoile instituționale iminente au fost identificate nevoile actuale ale Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* din Hălăuțești. Identificarea acestor nevoi s-a făcut având în vedere și analiza SWOT a școlii. Acestea sunt dispuse pe trei paliere: Nevoi Instituționale, Nevoi Național-Regionale, Nevoi Sistemice. Dintre nevoile existente menționăm:

² Application Form Call 2018.

- necunoașterea suficientă și concretă, de către personalul didactic și a echipei manageriale, a unor sisteme educaționale europene de succes și a standardelor educaționale europene, care oferă exemple de bună practică;

- lipsa unei strategii coerente de integrare a elevilor care aparțin grupurilor vulnerabile (mediul rural, venituri financiare foarte scăzute, familii dezorganizate, părinți plecați în străinătate) și a susținerii și încurajării acestora pentru a rămâne la școală;

- insuficienta ofertă locală de cursuri de perfecționare care nu acoperă nevoile de formare a cadrelor didactice ale școlii;

- experiența redusă a participării instituției la proiecte internaționale;

- lipsa unei strategii de a facilita accesul elevilor din mediul rural la sistemul educațional în vederea obținerii unei cariere de succes.

Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* își propune ca prin implementarea proiectul „Școala - o șansă pentru un viitor mai bun“ să rezolve nevoile iminente și să diminueze alte nevoi identificate la nivelul școlii. Experiența europeană și formarea profesorilor participanți la mobilitate să facă din școala noastră un loc mai atractiv, atât pentru elevi, cât și pentru personalul școlii. La cele patru cursuri de formare vor participa un număr de 16 cadre didactice.

SCOPUL participării este:

Formarea personală și profesională a 16 cadre didactice în vederea adoptării și utilizării standardelor europene în procesul educativ, asigurării egalității de șanse tuturor educabililor, îmbunătățirii rezultatelor școlare, diminuarea absenteismului, determinarea cât mai multor elevi să-și continue studiile liceale în instituția noastră, spre o carieră de succes.

Obiectivele care se doresc a fi atinse prin implementarea proiectului „Școala - o șansă pentru un viitor mai bun“ pe durata proiectului și în următorii 2 ani școlari sunt:

Obiectivul 1: Dezvoltarea tehnicilor de autocunoaștere și de gestionare și autocontrol a propriilor emoții la patru cadre didactice din școala care vor participa la cursul de formare: „Life coaching for teachers: happy teachers for better students“ desfășurat în perioada 15.10.2018-20.10.2018 în Barcelona, Spania - vizând crearea unui mediu mai atractiv și motivant pentru elevi și profesori.

Obiectivul 2: Dezvoltarea abilităților de management al clasei de elevi și la patru cadre didactice din școala care vor participa la cursul de formare: „Classroom Management Solutions for Teachers: new methodologies, effective motivation, cooperation and evaluation strategies“ desfășurat în perioada 03.12.2018 – 08.12.2018 în Florența, Italia - vizând diminuarea absenteismului cu un procent de 5% și creșterea interesului pentru școala și educație.

Obiectivul 3: Dezvoltarea abilităților de utilizare a metodelor de predare interactive și a noii tehnologii la patru cadre didactice din școala care participă la cursul de formare: „Interactive Teaching - Using Educational Games and New Technology in order to enhance learners’ motivation“ desfășurat în perioada 04.02.2019 - 08.02.2019 în Konstanz, Germania - vizând îmbunătățirea rezultatelor școlare ale elevilor (diminuarea cu 5% a mediilor cuprinse între 5-7,99 și creșterea cu 5% a promovării examenelor naționale) și utilizarea de către profesori a metodelor moderne centrate pe elev.

Obiectivul 4: Dobândirea unor cunoștințe despre sistemele și standardele educaționale europene de către patru cadre didactice din școala care participă la cursul de formare: „Structured Educational Visit to Schools/Institutes & Training Seminar in SWEDEN“ desfășurat în perioada 24.03.2019-30.03.2019 în Stockholm, Suedia - prin raportarea școlii noastre la aceste standarde și implementarea unor metode și strategii manageriale europene în instituție (adaptate la realitățile sistemului românesc și la specificul școlii) care să ducă la îndeplinirea planului de școlarizare și la păstrarea nivelului liceal.

Cursurile de formare, selectate în vederea participării cadrelor didactice din cadrul Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, vizează competențe și abilități menite să îmbunătățească activitatea profesorilor și, pe cale de consecință, a elevilor, precum și dezvoltarea lor personală. Prezentăm succint principalele competențe dobândite:

1. Cursul de formare „Life coaching for teachers: happy teachers for better students“ desfășurat în perioada 15.10.2018-20.10.2018 în Barcelona, Spania:

- dezvoltarea abilităților de gestionare a timpului didactic în vederea eficientizării demersului didactic;
- dezvoltarea abilităților de gestionare și control a propriilor emoții, de comunicare asertivă pentru a optimiza relațiile cu colegii, elevii, familiile acestora și de a răspunde în mod corespunzător cerințelor lor;
- dezvoltarea tehnicilor de autocunoaștere, a anumitor aspecte ale abilităților de predare în vederea alegerii celor mai potrivite metode de predare – învățare - evaluare în concordanță cu specificul temei și cu particularitățile elevilor.

2. Curs de formare „Classroom Management Solutions for Teachers: new methodologies, effective motivation, cooperation and evaluation strategies“ desfășurat în perioada 03.12.2018 – 08.12 2018 în Florența, Italia:

- dezvoltarea abilităților de management al clasei de elevi în vederea utilizării celor mai eficiente modalități de motivare a elevilor, de încurajare a

acestora pentru a reflecta la propriul lor comportament în clasă, de stabilire și respectare a regulilor clasei, de a oferi instrucțiuni clare;

- dezvoltarea abilităților de integrare a metodelor interactive în procesul de predare – învățare – evaluare;

- dezvoltarea abilităților de utilizare a proiectului ca metoda de predare – învățare – evaluare și a metodelor de evaluare alternativă.

3. Curs de formare „Interactive Teaching - Using Educational Games and New Technology in order to enhance learners’ motivation“ desfășurat în perioada 04.02.2019 - 08.02.2019 în Konstanz, Germania:

- dezvoltarea abilităților de utilizare a metodelor de predare interactivă pentru a crește motivația elevilor;

- dezvoltarea abilităților de utilizare a WEB 2.0 tools pentru stimularea învățării active;

- dezvoltarea abilităților de proiectare a materialelor didactice motivante și atractive prin utilizarea activităților bazate pe folosirea computerului.

4. Cursul de formare „Structured Educational Visit to Schools/Institutes & Training Seminar in SWEDEN“ ce se va desfășura în perioada 24.03.2019-30.03.2019 în Stockholm, Suedia:

- dezvoltarea cunoștințelor despre sistemele educaționale europene pentru a promova calitatea în procesul de predare-învățare;

- dezvoltarea cunoștințelor despre standardele educaționale europene ce oferă exemple de bune practici în vederea selectării acelor metode ce se pliază pe nevoile și particularitățile educabililor;

- dezvoltarea competenței interculturale și de socializare pentru a stabili contacte internaționale în vederea derulării unor noi proiecte Erasmus+ KA2.

Recunoașterea și certificarea rezultatelor învățării pentru cadrele didactice participante la cele patru cursuri de formare menționate anterior se face prin Certificatul de Mobilitate Europass și Certificatul de participare la curs.

Participații la cele patru fluxuri de mobilitate sunt: Mîrț Silvia, Cășuneanu Alina, Moglan Dumitru Dorin, Ghercă Iulian, Neculăeș Lidia Mihaela, Călin Luminița, Pal Marcela, Păuleți Mihaela, Juncă Mihaela, Neculăeș Aissa, Petrila Claudia, Juncă Neculai, Enoiu Lenuța, Tudorache Monica.

La această dată s-au realizat trei dintre cele patru fluxuri de mobilitate - Barcelona, Florența și Konstanz - fiind în plină desfășurare procesul de diseminare și multiplicare a rezultatelor.

„Mândră de civilizația și cultura sa, Europa parcă ar vrea să se ferească de restul lumii. Și-ar datora originalitatea patrimoniului ei cultural comun: antichitatea greacă, Imperiul roman și creștinismul. Unitatea europeană se vrea modelul unei arisocrații culturale cu aspirații universale și ecumenice. Este

Europa învățătorilor care predică lecția de istorie, mândri de Epoca Luminilor. Teritoriul comun al europenilor este cultura, scria Paul Valery. Europa, în dorința ei de unitate se dorește un loc de integrare, favorizând conștientizarea unui destin comun“. (Elise Maillard, Ariane Molkhov, *Europa*)

Erasmus+ European Project Erasmus+ ”School - A Chance for a Better Future”

The „*School - a Chance for a Better Future*“ project is part of the School Education Staff Mobility. Following the approval for funding, the **Erasmus + KA 101 Mobility Project 101 Key Action 1 - School Education**, with the number **2018-1-RO01-KA101-048356**, „*School - A Chance for a Better Future*“, project co-funded by the European Commission through the through the NATIONAL AGENCY FOR COMMUNITY PROGRAMMS IN THE FIELD OF EDUCATION AND PROFESSIONAL TRAINING, Theoretical High School „Bogdan Vodă“ Hălăucești received funds for project implementation and achievement of the proposed objectives. The grant amount is 38,260 Euros. The duration of the project is 13 months, it began on 1st July 2018 and it will be completed on 1st August 2019.

The aim of participation is:

Personal and professional training of 16 teachers to adopt and use European standards in the educational process, to ensure equal opportunities for all students, to improve learning outcomes, to reduce absenteeism, to determine as many students as possible to continue high school studies in our institution for a successful career.

Barcelona, experiența culturală

Prof. înv. primar Silvia Mîrț
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

Barcelona ne-a oferit o oportunitate unică, de a ne plimba de la rămășițele romane spre cetatea medievală, spre orașul modern cu bulevardele sale deschise și toate intersecțiile lăsate largi de colțurile clădirilor tăiate în mod unic. Pe lângă operele sale arhitectonice, bine-cunoscute în întreaga lume, Barcelona are de oferit o mulțime de alte obiective turistice, de neocolit fiind picturile adunate în *Muzeul Pablo Picasso*, dar și plajele sale la Marea Mediterană, cu celebra *Barceloneta*, fostul oraș al pescarilor ce formează o entitate inseparabilă cu plaja cu același nume.

O trăsătură urbană este *La Rambla*, o serie de bulevarde care pleacă din centrul orașului spre frontul de apă, unde, mergând în sus sau în jos, poți vedea prestigioasa operă *El Liceu*, piața alimentară *La Boqueria* și *Piața Plaça Reial*, cu ale sale arcuri și palmieri, printre alte clădiri interesante. *La Rambla* se termină în portul vechi, unde, pe o columnă, statuia lui *Cristofor Columb* indică spre mare. În apropiere se află *Muzeul Maritim*, vechiul port și cel mai mare acvariu din zona mediterană, *Aquarium*.

Remarcabilă este moștenirea orașului lăsată de arhitectul Antoni Gaudi, care a locuit și a lucrat la Barcelona, constituită din lucrări faimoase ca *Palau Güell*, *Parc Güell* și imensa, dar încă neterminată, biserică *Sagrada Familia*. În zona modernă a orașului se află mai multe bulevarde, cel mai elegant fiind *Passeig de Gràcia*, unde se găsesc două clădiri ce poartă amprenta aceluiași Gaudi, *Casa Milà (La Pedrera)* și *Casa Batlló*.

Vederi panoramice ale orașului și liniei de coastă ne-au bucurat ochiul urcând cele două culmi: *Montjuic*, situat lângă port, pe vârful său aflându-se o veche fortăreață care supraveghea intrarea în port, în jurul căruia se găsesc *Stadionul Olimpic*, *Palatul Sportiv*, *Grădinile Botanice* și *Fântânile Magice*; la marginea orașului se află *Tibidabo*, unde se înalță *Catedrala Sagrat Cor* și *Parc d'Atraccions*.

Sagrada Familia, capodopera neterminată a lui Antoni Gaudi este unul dintre cele mai vizitate obiective turistice ale Barcelonei. Construcția clădirii este preconizată să dureze cel puțin până în 2026, dar deja a devenit poate cel mai reprezentativ obiectiv turistic al orașului. Ideea de a construi catedrala a fost lansată de o organizație religioasă care avea ca scop oprirea decristianizării locuitorilor Barcelonei, ce începuse să se manifeste în același timp cu industrializarea și înavușirea orașului. O parcelă de pământ a fost cumpărată în

1877, iar arhitectul Francisco de Paula del Villar a proiectat catedrala neogotică și a condus lucrările care au început în 1882. Un an mai târziu, arhitectul modernist Antoni Gaudi a preluat lucrările ca arhitect șef, la vârsta de 31 de ani; se spune că primul arhitect avea coșmaruri în legătura cu această construcție, deoarece era total depășit de amploarea ei. Din acel moment, tânărul arhitect și-a dedicat aproape tot restul vieții construcției bisericii. Se spune că Gaudi ar fi comentat, în legătură cu finalizarea lucrării: „Clientul meu nu se grăbește“. El nu a respectat proiectul original, ci a preferat să-l schimbe radical. Stilul neogotic conceput de Gaudi pentru construcția capodoperei sale se bazează pe forme ce se regăsesc în natură. Când Gaudi a murit, în 1926, numai o fațadă, un turn și cripta erau finalizate. Gaudi improviza în permanență și modifica mereu proiectul în timp ce lucrările erau în desfășurare, astfel că au rămas foarte puține dintre schițele și machetele sale. Multe dintre cele care au supraviețuit au fost distruse în timpul războiului civil din 1936.

Arhitecții din zilele noastre au, totuși, o idee clară asupra a ceea ce a vrut să realizeze Gaudi. Biserica va putea primi 13 000 de oameni. Înălțimea totală este de 170 m, cu 1m mai mică decât a unui deal de lângă Barcelona, deoarece Gaudi considera că lucrarea sa nu trebuie să o depășească pe cea a lui Dumnezeu. Când va fi finalizată, *Sagrada Familia* va avea nu mai puțin de 18 turnuri: câte patru turnuri pe fiecare dintre cele trei fațade vor reprezenta cei 12 apostoli; alte patru turnuri vor reprezenta cei patru evangheliști; aceste turnuri vor înconjura cel mai înalt dintre turnuri, dedicat lui Isus Cristos; cel de-al 18-lea turn va fi ridicat deasupra altarului și va fi dedicat Fecioarei Maria.

Cu siguranță, *Sagrada Familia* merită să fie vizitată, deși nu este finalizată. Poate fi vizitată cripta unde Gaudi este înmormântat.

Un muzeu este dedicat vieții acestui mare arhitect ce a fost Antoni Gaudi și istoriei bisericii. De asemenea, pot fi vizitate turnurile. Un lift vă poate duce într-unul din turnuri de unde poate fi admirată întreaga Barcelonă.

Aquarium este al doilea obiectiv turistic ca număr anual de vizitatori. Se află în zona Moll d'Espanya del Port Vell, pe malul Mării Mediterane. La *Aquarium* sunt 35 de bazine care adăpostesc peste 11.000 de animale marine și 450 de specii diferite reprezentative pentru Mediterana.

Este considerat unul dintre cele mai importante expoziții de animale marine din Europa din cauza colecției impresionante. Vizitatorii se pot aventura prin tunelul cu rechini, înconjurați fiind de apă și animale acvatice letale. Varietatea de animale marine este foarte mare și de aceea *Aquarium* din Barcelona este un obiectiv turistic perfect pentru a fi vizitat de toate vârstele. Toate bazinele sunt amenajate astfel încât să reproducă cât mai bine condițiile naturale în care trăiesc animalele expuse. Există la *Aquarium* pești piranha din Amazon, caimani și peste douăzeci de specii de pinguini. Copiii pot învăța mai multe despre viața marină, oceanografie și pot participa la hrănirea animalelor marine.

Parc Güell este opera lui Antoni Gaudi, cel ce și-a lăsat amprenta într-un mod remarcabil asupra Barcelonei. Parcul este la fel de deosebit ca și celelalte opere ale lui Gaudi. Amenajarea parcului a fost încredințată lui Gaudi de către Eusebi Güell, care a dorit crearea unui parc plin de stil pentru aristocrația Barcelonei. Parcul conține structuri de piatră uimitoare și clădiri fascinante. La intrarea în parc se află celebrul dragon ornat în culori diverse ce îi conferă un aer aproape magic și hipnotic. În vârful dealului pe care este amplasat *Parcul Güell*, este o zonă amenajată care oferă o priveliște superbă a parcului și a întregului oraș. Peste tot, obiectele din mozaic multicolor impresionează prin înfățișare.

Montjuïc și Fântânile magice - Barcelona este înconjurată de munți și dealuri, unele destul de îndepărtate, dar Montjuïc se înalță chiar la marginea părții vechi a citadelei. Poziționarea unică a parcului Montjuïc asigură o priveliște minunată asupra orașului. În parc, am putut admira grădinile spectaculoase, un castel și satul olimpic al Olimpiadei din 1992. Tot pe Montjuïc se află și *Palau Nacional*, o clădire cu aer istoric, deși nu este atât de veche, fiind construită în 1929, palat ce a fost transformat în *Muzeul Național de Artă Catalană*. În fața *Palatului Național* se află *Fântâna Magică* din Montjuïc inaugurată în 1929, cu ocazia *Marii Expoziții Universale*. Când pui la un loc culori, mișcare, lumină, muzică și apă, totul devine un spectacol magic.

Muzeul Picasso din Barcelona are una dintre cele mai complete colecții de opere de arta ale lui Pablo Picasso. Este unul dintre cele mai vizitate obiective turistice din Barcelona. Este găzduit de cinci palate medievale unite între ele, din cartierul gotic al Barcelonei și este situat chiar în inima centrului vechi al orașului Barcelona. Ideea unui astfel de muzeu i-a aparținut bunului prieten al lui Picasso, Jaime Sebartes, care deținea o colecție de tablouri, desene și schițe ale artistului. Inițial, el a intenționat să deschidă un muzeu în Malaga, locul de naștere al lui Picasso, însă pictorul însuși a sugerat că Barcelona ar fi un loc mai potrivit, având în vedere legătura sa sentimentală cu orașul.

La deschidere, în 1963, muzeul deținea 574 de lucrări, la care s-au adăugat ulterior tablourile pe care Picasso le-a dăruit orașului Barcelona, alte lucrări ce se aflau în posesia *Muzeului de Artă Modernă* sau dăruite de prieteni ai artistului și alți colecționari. Astăzi, colecția permanentă a muzeului se compune din peste 3500 de lucrări, expuse în săli organizate cronologic.

Tibidabo este un munte situat în partea de nord-vest a Barcelonei, al cărui nume semnifică „Eu îți voi da“, un fragment din versiunea în latină a Bibliei, în care Satana se presupune că îl duce pe Hristos în partea de sus a unui munte și îi oferă lumea prin cuvintele „Toate acestea ți le voi da, dacă vei cădea la pământ și mi te vei închina.“ (*Matei* 4:9).

Vârful muntelui este încoronat cu **Templul Expiatori del Sagrat Cor** (Biserica Sfintei Inimi), versiune a *Basilicii Sacre-Coeur* din Paris. Silueta acestei clădiri impunătoare este ușor vizibilă din orice punct al Barcelonei. Construcția bisericii a început în anul 1902, după proiectul lui Enric Sagnier i Villavecchia. Biserica a înlocuit o capelă mai veche - prima clădire de pe Tibidabo - care fusese construită aici încă din 1886.

În contrast cu baza maronie unde se află cripta, se găsește restul bisericii, o structură neogotică albă cu un interior plin de culoare. Scările de pe fiecare

parte duc spre balconul din partea superioară a criptei, locul de unde am putut admira o priveliște magnifică peste Barcelona. Pentru a putea admira orasul și mai de sus, se poate lua un lift spre vârful bisericii, unde o scară întortocheată ajunge chiar sub picioarele statuii uriașe a lui Isus Hristos.

Dar atracția principală a muntelui este **Parc d'Atraccions** - Parcul de distracții, un bălci ce este vechi de sute ani. Este un parc de distracții foarte popular, care a fost deschis pentru prima dată în anul 1901, ca parte a unui proiect mai amplu de creare a unui oraș-grădină pe pantele muntelui Tibidabo. Primul pas mic a fost funicularul care transportă și acum vizitatorii spre partea de sus a muntelui și a continuat cu telecabina deschisă în 1911. Astăzi, parcul de distracții ocupă 70 000 de metri pătrați, are aproximativ douăzeci și cinci de atracții care variază de la un carusel antic la un montagne russe și sunt dispuse pe șase niveluri diferite în vârful muntelui Tibidabo.

La Rambla este, pe bună dreptate, cea mai cunoscută zonă a Barcelonei. La Rambla se întinde de la Placa de Catalunya până la statuia lui Columb, locul unde se întâlnesc toate felurile de oameni, turiști și localnici, într-o diversitate extravagantă și plină de culoare.

Partea veche a orașului Barcelona este cu siguranță una dintre cele mai frumoase și romantice din întreaga Europă. Străzile înguste, magazinele, aerul în sine te invită să te plimbi prin împrejurimi pentru a descoperi farmecul zonei. Un interes deosebit îl reprezintă *Centrul de Artă Santa Monica*, *Liceu (Opera)*, *Mozaicul Miro* sau *Mercat de la Boqueria*.

Concluzionând, Barcelona este un oraș pe care l-am descoperit ca fiind unul uimitor la fiecare pas, fără să fim acuzați de subiectivism. Deschiderea la litoralul Mării Mediterane, numeroasele plaje, arhitectura demnă de invidiat și multitudinea de atracții culturale, un amalgam de contraste - de la **atmosfera medievală a cartierului Gotic** la **arhitectura avangardistă a lui Gaudi** - fac din **Capitala Cataluniei** una dintre cele mai bogate experiențe **turistice**.

Bibliografie:

1. <https://www.tvl.ro/barcelona/obiective-turistice/>
2. <https://www.infotour.ro/ghid-turistic/spania/barcelona/obiective-turistice/>

Barcelona, cultural experience

Barcelona has given us a unique opportunity. Besides its architectural works, the city has a lot of tourist attractions, not to mention the paintings gathered in the *Pablo Picasso Museum*, but also its beaches on the Mediterranean, including the famous *Barceloneta*.

An urban feature is *La Rambla*, where you can see the prestigious *El Liceu*, the *La Boqueria* food market and *Plaça Reial Square*, among other interesting buildings. *The Rambla* ends in the old port, where, on a column, the statue of Christopher Columbus points to the sea. Nearby is the *Maritime Museum*, the old port and the largest aquarium in the Mediterranean, the *Aquarium*.

Under the fingerprint of architect Antoni Gaudí, who lived and worked in Barcelona, there are famous buildings such as *Palau Güell*, *Parc Güell* and *Sagrada Família*, *Casa Milà (La Pedrera)* and *Casa Batlló*. In the modern area of the city there are several boulevards, the most elegant being *Passeig de Gràcia*.

Panoramic views offer the two peaks: *Montjuic*, with an old fortress, around which there are the *Olympic Stadium*, the *Sports Palace*, the *Botanical Gardens* and the *Magic Fountains*; *Tibidabo*, where the *Sagrat Cor Cathedral* and the *Parc d'Atraccions* rise.

Barcelona is a city that we have found to be amazing with every step, without being accused of subjectivism.

Mindfulness - pentru a fi mai fericiți

Prof. Cășuneanu Alina
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Participarea la fluxul de mobilitate „Life Coaching for Teachers: happy teachers for better students”, din Barcelona, Spania, mi-a permis cunoașterea unor tehnici din sfera psihoterapiei, așa cum este și această tehnică de Mindfulness, care ne permite să ne simțim mai bine și să scăpăm de greutatea emoțiilor negative care ne apasă din ce în ce mai mult și nu ne mai lasă să funcționăm. Nu am să neg faptul că, am fost destul de sceptică în ceea ce privește rezultatul acestei tehnici și nici nu aveam cum să le vad întrucât, Mindfulness înseamnă ani de practică, ba mai mult, chiar un stil de viață, dar studiind problema, am ajuns la concluzia că mi-ar fi extrem de utilă o astfel de abordare în viața mea, singura condiție fiind să găsesc un trainer dispus să mă ajute.

Pentru persoanele puțin supărate de atâtea englezisme preluate de limba noastră, termenul de mindfulness este un pic netraductibil, însă ar fi cam așa: deplinătatea minții, în aici și acum.

Mindfulness presupune muncă și disciplină, prin practică zilnică. Așa cum mergem la sală pentru a ne întreține sănătatea corpului, suntem atenți la alimentele și băuturile pe care le consumăm, așa și mindfulness presupune antrenarea minții, focusarea atenției asupra emoțiilor noastre, a gândurilor, a senzațiilor corporale.

Desigur, mindfulness presupune dezvoltarea unor atitudini față de viață:

- atenția – concentrează-ți atenția pe ceea ce se întâmplă în acest moment;
- conștientizarea – conștientizează prezența gândurilor, a senzațiilor fizice și a emoțiilor, observă când mintea ta etichetează, compară, generalizează, evaluează;
- acceptarea – acceptă experiența curentă așa cum este, nu încerca să o schimbi, nu te lupta cu ea;
- absența identificării – în timp, prin observație, putem să ne disociem de gândurile sau emoțiile noastre, conștientizând că ele sunt și că trec (noi nu suntem gândul sau emoția din acel moment, simt tristețe este diferit de sunt tristă, nu tot ceea ce gândim este adevărat);

- alegerea – putem, în aproape orice moment, să alegem să nu lășăm stăriile să preia controlul;
- compasiunea – față de propria persoană, față de ceilalți, reducerea criticismului interior sau față de cei din jurul nostru. Cercetările ne arată un lucru uimitor: prin practică, exercițiile de mindfulness modifică structura creierului!

Știți care sunt semnalele că nu dăm dovadă deloc de mindfulness?

Răspunsul la această problemă este foarte simplu, deși am să răspund tot printr-o întrebare: de câte ori v-ați întors din drum pentru că nu erați siguri dacă ați încuiat ușa de la casă sau dacă ați oprit aragazul sau apa ? Iată o listă cu semnale:

- Ne grăbim să realizăm activități, fără a fi atenți la ele;
- Spargem sau vărsăm lucruri din cauza neatenției, sau a faptului că ne gândim la altceva;
- Suntem incapabili să observăm sentimente subtile de tensiune fizică sau disconfort;
- Uităm numele unei persoane, imediat ce l-am auzit;
- Ne surprindem preocupați de trecut sau viitor;
- Ronțăim fără a fi conștinenți că mâncăm.” (Germer, 2016, p. 20)

Asta nu înseamnă decât un singur lucru: absentăm din propriile vieți, uităm să ne bucurăm de lucruri simple, simțim o nevoie constantă de a ne promova în societate și de a ne apăra de insulte. Am ajuns să trăim de cele mai multe ori haotic, setați ca niște roboți pe fast forward, pe principiul “repede și acum”. Nu mai avem răbdare nici cu noi, nici cu ceilalți. Avem activități ce ne solicită din ce în ce mai mult, suntem supuși zilnic agresiunilor de tot felul, stresului și lipsei de timp, lipsei de afecțiune și înțelegere. În aceste condiții cum ne mai putem găsi echilibrul emoțional ? De aceea este important să ne acordăm timp, timp de calitate și să ne centrăm mai mult atenția asupra propriei persoane, să trăim în armonie cu ceilalți și cu noi înșine.

Ce înseamnă meditația mindfulness?

Mindfulness înseamnă înainte de toate schimbarea unor stereotipuri de gândire, a unor prejudecăți, a unor mentalități vechi cu privire la viață noastră. Mindfulness înseamnă înțelegerea mecanismelor prin care putem ajunge la starea de bine, iar această prin exercițiu să devină starea noastră naturală, firească. Cum ne putem focusa atenția pe prezentul din viață noastră, devenind profund conștinenți de acest lucru? Putem deveni mai empatici, mai creativi, mai buni, mai înțelegători, mai iubitori în mod conștient? Mindfulness este în primul rând o capacitate de care ne permite să fim mai puțin reactivi la ce se

întâmplă atunci, pe moment. E o modalitate de *relaționare cu experiența*, fie ea pozitivă, negativă sau neutră. Mindfulness înseamnă să fim ancorați în prezent, în fiecare moment al existenței noastre. Obiectivul pare ușor de realizat, însă este unul cu care nu suntem obișnuiți.

Starea de mindfulness apare în fiecare zi, cu fiecare moment în care suntem realmente ancorați în prezent, însă alunecăm rapid către gândirea automată, dominată de griji și nemulțumiri.

Totuși, ca definiție, deși nu există una agreată în mod universal, mindfulness este abilitatea de a te ancora în prezent, de a-l observa conștient, cu o atenție concentrată, fără judecări, prin curiozitate și autocompasiune. Momentul prezent înseamnă tot ceea ce se întâmplă în jurul nostru, ceea ce percepem prin simțuri și ceea ce se întâmplă în interiorul nostru, din punct de vedere emoțional, fizic sau cognitiv.

Există deja sute de cercetări întreprinse în acest domeniu. Multe dintre ele scot la suprafață niște beneficii absolut necesare în mediul în care ne învățăm cu toții: reducerea anxietății, depresiei, comportamentelor distructive, întărirea sistemului imunitar, îmbunătățirea funcționării creierului și a inimii, creșterea EQ (îmbunătățirea inteligenței emoționale). Totuși, datorită reacțiilor de genul “luptă-fugă-îngheț”, care se activează automat în situații de pericol, prima reacție la emoțiile negative este *aversiunea* -care se poate manifesta prin evitarea comportamentală sau mentală, ori prin rezistență. În această etapă rămânem blocați majoritatea. Însă emoțiile negative sunt stocate în subconștient și se deghizează sub diverse forme în momente viitoare. Deci nu vom scăpa de ele așa.

Tehnici de meditație mindfulness

Focalizarea este primul pas în meditație. Trebuie să stăm liniștiți și concentrați pe respirație sau pe un cuvânt reprezentativ pentru noi și să repetăm în tăcere.

Să permitem gândurilor să vină și să plece, fără a le judeca, și să avem grijă să rămânem constant concentrați pe respirație sau pe repetiție.

Aspectele senzoriale. Să observăm și să identificăm stimulii de natură vizuală, auditivă, olfactiv, gustativă și senzorială, care pot apărea în timpul meditației și să le acceptăm fără judecată, având grijă să rămânem în meditație.

Emoțiile. Trebuie să permitem emoțiilor să fie prezente, fără să le judecăm ca fiind bune sau rele, să adoptăm o atitudine sigură și relaxată în momentul în care acestea apar și să le identificăm: *bucurie, furie, frustrare*, să le acceptăm prezența, apoi să le lăsam să treacă.

Pașii de mai sus reprezintă **esențialul tehnicilor de meditație mindfulness** și un bun punct de plecare. Important de reținut este faptul că

procesul de meditație în sine va fi unul aparte pentru fiecare dintre noi. În fond, idealul tehnicilor de mindfulness stă tocmai în modalitatea în care alegem să abordăm prezentul, dacă și cum alegem să participăm la viața noastră.

Meditația de tip mindfulness poate reprezenta pur și simplu alegerea unui moment din timpul zilei (de la 5 minute pentru început, până la 35-40 de minute pe parcurs) în care să ținem cont de faptul că **trebuie să acordăm atenție senzațiilor pe care ni le transmite corpul** nostru și timp să înțelegem pe deplin ce ni se întâmplă.

Mindfulness înseamnă conștientizarea moment cu moment a gândurilor, emoțiilor, senzațiilor corporale și a mediului înconjurător precum și acceptarea gândurilor și emoțiilor, fără a le judeca, fără a le denumi „bune” sau „rele”.

Când suntem mindful, gândurile sunt concentrate voit (atenție) asupra prezentului, fără a retrăi trecutul sau imagina viitorul. Practicând chiar și câteva săptămâni doar, am avea o mulțime de beneficii, printre care:

- reducerea stresului;
- reducerea depresiei;
- îmbunătățirea sistemului imunitar;
- îmbunătățire memorie, a capacității de învățare;
- îmbunătățirea relațiilor - cuplurile sunt mai satisfăcute în relație, partenerii se simt mai optimiști și relaxați, se acceptă mai ușor unul pe celălalt;
- îmbunătățirea ipostazei de părinte – părinții sunt mai feriți de depresie și anxietate, iar copiii au aptitudini sociale mai bune;
- ajută profesioniștii ce lucrează în domeniul sănătății (asistenți sociali, doctori, etc) să aibă un nivel de stres mai scăzut, să se conecteze cu pacientul;
- luptă împotriva obezității prin „mâncatul mindful”.

Cum trăiești mindful?

Componentele cheie pentru trăirea mindful sunt:

- Acordă atenție respirației, mai ales când simți emoții intense;
- Observă ce simți pe moment, vizual, sunete, mirosuri, lucruri care de obicei îți scapă din conștientizare;
- Recunoaște că gândurile și emoțiile sunt trecătoare și nu te definesc;
- Calibrează-te cu senzațiile fizice ale corpului tău: cum se simte apa pe piele, cum se simte corpul în scaun etc.

În încercarea de a vă convinge cât este de utilă această practică, trebuie să vă spun că, majoritatea școlilor și grădinițelor din Statele Unite ale Americii și Marea Britanie au inclus în programa lor orele și cursurile de mindfulness. În Europa este un concept relativ nou. Una dintre puținele școli cu astfel de predare este chiar în București, fondatorul fiind profesorul Richard Joannides.

Ca o notă finală, foarte importantă, este de reținut faptul că mindfulness este un mod de viață. Este revenirea la un mod mult mai simplu decât ceea ce ne imaginăm noi că „ar trebui” să ne aducă fericire. De fapt, ceea ce noi facem în viața de zi cu zi este contrar sănătății noastre – trăim rapid, pe pilot automat, fără savoare și cu mult stres. Sper că am reușit să vă conving care sunt avantajele stilului de viață minfulness.

Bibliografie:

1. Black, David S. (2011), *A Brief Definition of Mindfulness*
2. Kabat-Zin, Jon (2011), *Mindfulness for Beginners: Reclaiming the Present Moment-and*
Kabat-Zin, Jon (n.d.), Wherever You Go There You Are. Mindfulness Meditation (For Everyday Life) (PDF)
3. Trungpa, Chogyam, *Mindfulness în acțiune. Dezvoltarea armonioasă cu ajutorul meditației și a prezenței conștiente*

Mindfulness

Mindfulness means above all the change of thought stereotypes, prejudices, old mentalities about our lives. Mindfulness means understanding the mechanisms through which we can reach the state of well-being, and this through exercise to become our natural, natural state. How can we focus our attention on the present in our lives, becoming deeply aware of this? Can we become more empathetic, more creative, better, more comprehensible, more loving consciously? Mindfulness is primarily a capacity that allows us to be less responsive to what is happening at the time. It is a way of communicating with the experience, whether positive, negative or neutral. Mindfulness means to be anchored in the now, in every moment of our existence.

The objective seems easy to achieve, but it is one that we are not used to. As a final, very important note, it is noteworthy that mindfulness is a way of life. It is a return to a much simpler way than what we imagine ”should” bring happiness. In fact, what we do in everyday life is contrary to our health - we live fast, on an automatic pilot, with no flavor, and with much stress. I hope I have succeeded in convincing you what the advantages of minfulness lifestyle are.

Ce este Burnout?

Prof. Moglan Dumitru Dorin
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

I. Scurtă prezentare a experienței Erasmus

La inițiativa domnului director adjunct al Liceului Teoretic „Bogdan Vodă”, profesor doctor Ghercă Iulian, în perioada 02.07.2018 - 01.08.2019, în școala noastră se derulează proiectul de mobilitate pentru profesori Erasmus+ KA 101 Acțiunea Cheie 1 - Educația școlară, cu numărul 2018-1-RO01-KA101-048356, „Școala - o șansă pentru un viitor mai bun”, cu un buget de 38 260 euro.

Scopul proiectului este formarea personală și profesională a 16 cadre didactice în vederea adoptării și utilizării standardelor europene în procesul educativ, asigurării egalității de șanse tuturor educabililor, îmbunătățirii rezultatelor școlare, diminuarea absenteismului, determinarea cât mai multor elevi să-și continue studiile liceale în instituția noastră, spre o carieră de succes.

Proiectul constă în patru fluxuri de mobilitate la care participă câte patru cadre didactice din școala noastră alese în baza unui concurs de selecție:

1. *Life Coaching for Teachers: happy teachers for better students* desfășurat în perioada 15.10.2018 - 20.10. 2018 în Barcelona, Spania;

2. *Classroom Management Solutions for Teachers: new methodologies, effective motivation, cooperation and evaluation strategies* desfășurat în perioada 03.12.2018 – 08.12. 2018 în Florența, Italia;

3. *Interactive Teaching - Using Educational Games and New Technology in order to enhance learners' motivation* desfășurat în perioada 04.02.2019 - 08.02.2019 în Konstanz, Germania;

4. *Course „Structured Educational Visit to Schools/Institutes & Training Seminar in Sweden“* care se va desfășura în perioada 24.03.2019 – 30.03 2019 în Stockholm, Suedia.

Fiecare dintre aceste fluxuri de mobilitate au obiective clar precizate care se subordonează scopului general al proiectului.

În cadrul primului flux de mobilitate au participat Ghercă Iulian - profesor doctor, director adjunct al Liceului Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești și coordonator al proiectului, Mîrț Silvia - profesor pentru învățământul primar și profesor de limba și literatura română,

Cășuneanu Alina - profesor de biologie, Moglan Dumitru Dorin - profesor de matematică . Cursul de formare „*Life coaching for teachers: happy teachers for better students*” desfășurat în perioada 15.10.2018 - 20.10.2018 în Barcelona, Spania, a avut ca obiectiv dezvoltarea tehnicilor de autocunoaștere și de gestionare și autocontrol a propriilor emoții în scopul creării unui mediu mai atractiv și motivant pentru elevi și profesori. La curs a mai participat și Pocsainé Varga Veronika, profesor și manager de școală din Ungaria, iar formatorul a fost Marta Mandolini, din Italia, psiholog și specialist în terapie prin arte vizuale. Locul de desfășurare a fost *Barcino School*, Carrer Rector Triadó, 69-71, Local 2, 08014, Barcelona, Spania.

Pe lângă componenta de formare profesională, am avut parte și de o experiență culturală de excepție.

II. Sindromul Burnout

Înainte de a prezenta sindromul anunțat, voi enumera pe scurt câteva dintre activitățile din cadrul cursului: analiza *SWOT* a fiecăruia dintre profesorii prezenți, cu accentuarea punctelor tari, concept preluat din psihologia pozitivă; s-a definit starea de *flow*, care este o stare optimă de motivație intrinsecă în care persoana este absorbită în totalitate de ceea ce face; s-a discutat despre teoria ecologică a lui Bronfenbrenner care afirmă că mediul în care ne dezvoltăm afectează toate planurile vieții noastre. De asemenea, au fost experimentate tehnici de management al timpului prin activități practice de realizare a unor *diagrame Eisenhower* sau prin descrierea conceptului *The Healthy Mind Platter* prin care timpii ar trebui împărțiți în mod echilibrat pentru diversele necesități ale omului pentru a-i crea starea de confort. Ca tehnică de meditație pentru prevenirea stresului și a reglării emoțiilor s-a făcut o introducere în *mindfulness*, o stare mentală caracterizată de atenție sporită, curiozitate și acceptare a momentului prezent. S-au desfășurat diferite activități practice și s-a descris conceptul de *Burnout*.

Burnout este o stare de epuizare fizică, mentală și emoțională rezultată dintr-un stres cronic, în general, la locul de muncă. Acest sindrom este specific epocii moderne și are implicații negative pentru persoana respectivă, atât în relațiile sale pe plan profesional, de exemplu scăderea performanțelor la locul de muncă, cât și pe plan personal, în familie sau în relație cu persoanele cunoscute prin deteriorarea stării generale interioare.

Termenul a fost introdus de psihologul Herbert Freudenberger, în anii ‘70, publicând lucrarea *Burn Out: The High Cost of High Achievement. What it is and how to survive it*, în care descrie această tulburare.

Foarte important este să fie cunoscute *simptomele*, *cauzele*, dar și *metodele de prevenție* ale acestei tulburări. Dintre **simptome** am putea enumera:

- persoanele care suferă de acest sindrom se simt copleșite de presiunea cerințelor profesionale și își pierd motivația și interesul pe care le-au avut cândva:

- le este afectată productivitatea;
- le scade nivelul de energie și se simt din ce în ce mai lipsite de control asupra situațiilor cărora altădată le făceau față;
- frustrarea și neajutorarea le revin în mod constant;
- senzația că fiecare zi este o zi proastă;
- senzația că se simt tot timpul epuizate și altele.

Există anumite diferențe între burnout și stres, cu toate că starea de burnout derivă din stres. Dacă în cadrul stresului implicarea este excesivă, consum mare de energie, suprasolicitare a sinelui (la nivel fizic și psihic), supraexcitare emoțională, hiperactivitate, senzația permanentă de urgență, în cazul stării de burnout apare lipsa implicării, dezangajare, abandon, amortire emoțională delăsare, neajutorare, senzația de a fi copleșit, pierderea motivației, a idealurilor și a speranței.

Cauzele pot fi în legătură cu locul de muncă, cu stilul de viață propriu persoanei respective sau cu tipul de personalitate al fiecăruia. Legat de *locul de muncă* putem enumera:

- activitatea într-un mediu haotic sau sub o presiune constantă;
- existența activităților monotone și repetitive care conduc la lipsa satisfacției profesionale;
- lipsa recunoașterii sau a recompensării muncii prestate;
- așteptări nerealiste din partea angajatorilor și altele.

Stilul de viață contribuie la declanșarea stării de burnout prin:

- lipsa persoanelor apropiate pentru suport emoțional;
- somn insuficient și prea puțin timp dedicat relaxării și socializării;
- asumarea, neținând cont de ajutorul celorlalți, a unui număr destul de mare de responsabilități și altele.

Ținând cont de *tipul de personalitate* sunt expuse acestei stări persoanele cu tendință perfecționistă, cele cu viziune mereu pesimistă, cele care doresc să dețină mereu controlul sau care au reticență în a delega sarcini.

Iată și câteva **metode de prevenție** a burnout-ului:

- recunoașterea simptomelor burnout-ului pentru a identifica în ce măsură ne afectează funcționarea socială și profesională;
- identificarea factorilor de stres din viața noastră și găsirea modalităților de reducere a impactului acestora asupra stării noastre emoționale;

- găsirea unui echilibru între viața personală și cea profesională;
- dezvoltarea emoțiilor pozitive practicând, de exemplu, exerciții de psihologie pozitivă, cum ar fi exercițiul recunoștinței;
- implicarea în activități plăcute;
- dezvoltarea relațiilor pozitive;
- stabilirea unor limite în sensul că este important să spui „nu” atunci când ești suprasolicitat;
- evitarea folosirii excesive a tehnologiei sau implicarea în diverse activități recreative și altele.

În legătură cu conceptul *The Healthy Mind Platter* (Platoul unei minți sănătoase), este foarte important tot în sensul prevenirii stării de burnout cât timp alocăm pentru somn, pentru diverse activități fizice, pentru diverse activități recreative și creative în același timp, pentru socializare cu alte persoane, pentru concentrarea pe anumite sarcini sau pur și simplu atunci când nu facem nimic.

Persoanele care nu au identificat la timp sindromul burnout și care au ajuns totuși în acest stadiu pot adopta următoarele strategii de recuperare:

- schimbarea mediului în care trăiesc pentru că doar ieșirea din mediul nociv care le-a adus în această stare îi face să gândească realist pentru a găsi diverse soluții:

- e bine ca persoana în cauză să ceară ajutor, suportul familiei și al prietenilor e foarte important pentru a-și redobândi motivația și energia pierdută prin burnout;

- reevaluarea priorităților și obiectivelor;

- dacă starea de burnout are cauză drept locul de muncă e bine ca superiorii să fie informați în ideea îmbunătățirii experienței de lucru;

- trebuie găsit un sens al vieții care să implice atât aspecte personale, cât și profesionale, deoarece persoanele care găsesc un sens în munca pe care o fac sunt mult mai productive, mai eficiente și mai apreciate la locul de muncă.

În situații extreme se renunță provizoriu la activitatea profesională și se urmează o consiliere de specialitate.

În concluzie, sindromul *burnout* este actual timpurilor moderne din cauza unei dinamici continue în cerințele de pe piața muncii, în stilul de viață neechilibrat al omului și, nu în ultimul rând, ca o consecință a tipului de personalitate a fiecărui individ. Totodată, este foarte important să se identifice simptomele, cauzele, dar și metodele și strategiile de prevenire și reducere a efectelor negative induse de *burnout*.

Bibliografie:

1. https://ro.wikipedia.org/wiki/Sindromul_burnout
2. <https://www.hipo.ro/locuri-de-munca/vizualizareArticol/841/Cum-stii-daca-suferi-de-sindromul-burnout>
3. <http://www.estuar.org/despre-sanatatea-mintala/414-sindromul-burnout>
4. https://m.drdansiegel.com/resources/healthy_mind_platter/

Burnout Syndrome

Burnout is a state of physical, mental and emotional exhaustion resulting from a chronic stress, generally speaking, at work. This syndrome is specific to the modern age and has negative implications for the person, both in his or her professional relationships, such as the decrease performance in the workplace, as well as in person, in the family or in relation to the persons known through the deterioration of the general internal state.

In conclusion, *burnout* syndrome is present in modern times due to a continuous dynamics in the requirements of the labor market, the unbalanced lifestyle of man and, last but not least, as a consequence of the personality type of each individual. At the same time, it is very important to identify the symptoms, causes, and also methods and strategies to prevent and reduce the burnout-induced adverse effects.

Aspecte privind sistemul educațional spaniol surprinse în cadrul experienței Erasmus+

Dir. adjunct, prof. Iulian Ghercă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

„Dacă învățătorul este înțelept cu adevărat, atunci nu vă va îndemna să intrați în casa înțelepciunii sale, ci mai degrabă vă va conduce până în pragul propriei voastre gândiri.”¹ (Kahlil Gibran, *Profetul*)

Nu credem că există sisteme educaționale perfecte din toate punctele de vedere, care să exceleze la toate capitolele. Există sisteme de învățământ performante care oferă numeroase exemple de bună practică din diferite perspective: legislație, programă școlară, curriculum, formare a cadrelor didactice, finanțare, bază materială, componentă practică a procesului educațional, evaluare etc.

Rezultatele testărilor internaționale, cu precădere PISA², au plasat România în a doua parte a clasamentului³, apreciindu-se astfel că sistemul educațional românesc este „neperformant, depășit și nu mai corespunde nevoilor actuale”, principalii vinovați de această situație fiind considerați profesorii⁴. Programul PISA 2018 urmărește să ofere răspunsuri la întrebări esențiale de politică educațională, printre care:

¹ Kahlil Gibran, *Profetul*, traducere de Ana Maria Datcu, Editura For You, București, 2018, p. 89.

² Acronimul pentru The Programme for International Student Assessment, program dezvoltat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), aceasta ar trebui să reprezinte un indicator esențial în stabilirea politicii educaționale, în actualizarea curriculumului național, a evaluărilor și a examenelor naționale. România participă la Program încă din anul 2002, ciclurile de participare până acum fiind PISA 2006, PISA 2009, PISA 2012 și PISA 2015. Ultima testare fiind realizată în anul 2018.

³ În România, Programul OECD-PISA 2015 s-a desfășurat prin intermediul Centrului Național de Examinare și Evaluare (CNEE), iar testarea a avut loc în luna aprilie 2015, fiind validate testele susținute de 4.876 elevi de 15 ani din 182 de școli respondente. România a avut un scor mediu de 435 de puncte ocupând poziția 48 din 70 de țări participante. Rezultatele României pentru perioada 2000-2015 sunt disponibile pe pagina Centrului Național pentru Evaluare și Examinare, www.rocnee.eu.

⁴ „Potențialul copiilor noștri este foarte mare, însă copiilor le lipsește plăcerea de a merge la școală, motivația de a învăța. Ei intră la liceu cu orice note, chiar cu note mai mici de cinci. Cei mai buni profesori nu au intrat în învățământ pentru că salariile, până de curând, au fost foarte

1. Cât de bine sunt pregătiți elevii pentru viață și pentru inserție pe piața muncii în societăți culturale diverse și într-o lume globalizată?
2. Cât de mult sunt expuși elevii la informații din întreaga lume și în ce măsură înțeleg și analizează critic teme interculturale și globale? Care sunt diferențele majore la nivelul populației, din această perspectivă?
3. Ce abordări sunt folosite la școală astfel ca elevii să fie educați pentru diversitate culturală și cum valorifică școlile diversitatea pentru a forma elevilor „competențe globale“?
4. Cât de bine sunt pregătite școlile să facă față prejudecăților și stereotipurilor?

Este injustă o apreciere precum cea anterioară și chiar dacă aceste rezultate nu fac cinste sistemului educațional românesc trebuie analizate cu obiectivitate cauzele acestor rezultate. Trebuie să conștientizăm faptul că sunt două structuri educaționale practic decuplate. „Felul în care este gândit programul PISA nu are legătură structurală cu ceea ce este în sistemul educațional românesc. Mergem să dăm teste PISA știind foarte limpede că modelul educațional așa cum este gândit este total diferit față de ceea ce se cere acolo“. Plasarea de multe ori a vinei privind rezultatele elevilor exclusiv pe profesori este nedreaptă și subiectivă în contextul în care nu există o vizină a ceea ce dorim să reprezinte învățământul românesc, care sunt obiectivele precise și perspectivele pe termen mediu, dacă nu lung. Subfinanțare acută și inconsecvența, incoerența și lipsa de stabilitate legislativă plasează educația într-o zonă extrem de vulnerabilă, discutabilă și o fac „neperformantă“.

Explorarea și analiza altor sisteme educaționale ne dă posibilitatea să comparăm aceste sisteme cu cel românesc și să identificăm exemple de bună practică, soluții la probleme comune etc.

Sistemul spaniol de educație⁵

mici. Lipsește complet atractivitatea pentru această meserie, iar pentru o carieră în învățământ optează cei mai slabi studenți“ - Măriuca Talpeș - liderul grupului pentru educație din cadrul Coaliției pentru Dezvoltarea României. Marian Staș,

⁵ <https://euraxess.ec.europa.eu/spain/information-assistance/spanish-education-system>
(traducere Monica Tudorache). Vezi și <https://transferwise.com/gb/blog/spanish-education-overview>
<https://www.studycountry.com/guide/ES-education.htm>
<https://www.justlanded.com/english/Spain/Spain-Guide/Education/The-Spanish-education-system>
https://idus.us.es/xmlui/bitstream/handle/11441/64984/Education_in_Spain_Close-up_of_Its_History_in_the_20th_Century.pdf?sequence=1
<http://www.formare-fsli.ro/proiect/Nr.6.pdf>

În cadrul proiectului Erasmus+ Școala – o șansă pentru un viitor mai bun am avut posibilitatea de a observa aspecte ale sistemului educațional spaniol. În rândurile următoare vom realiza o scurtă prezentare a acestui sistem.

Sistemul de învățământ spaniol oferă următoarele tipuri de educație: educația preșcolară, învățământul primar, învățământul secundar obligatoriu, liceul, formarea profesională, studiile lingvistice, studiile artistice, studiile sportive, educația adulților și educația universitară.

Învățământul preșcolar (de la zero la șase ani) nu este obligatoriu și include două etape: prima- de la 0 la 3 ani, iar a doua - de la 3 la 6 ani. Marea majoritate a copiilor își încep școlile în cea de-a doua etapă care este gratuită în școlile publice și în școlile private asistate de guvern. În acest stadiu, școlile trebuie să adopte măsurile relevante pentru copiii cu cerințe educaționale speciale.

Educația primară și învățământul secundar obligatoriu fac parte din învățământul de bază, care este gratuit în școlile publice și în școlile private asistate de guvern și obligatoriu pentru toți. Cele două etape acoperă 10 ani de școlarizare și se desfășoară în mod obișnuit de la vârsta de 6 ani și până la 14 ani, vârsta minimă legală la care elevul se poate angaja, deși acesta are dreptul să rămână în această etapă până la vârsta de 18 ani în anumite circumstanțe: să rămână mai mult de un an în același an școlar, să se alăture sistemului de învățământ spaniol la o vârstă mai târzie sau să vină dintr-un sistem de învățământ dintr-o altă țară.

Învățământul primar începe la finalizarea învățământului preșcolar și durează 6 ani școlari (în mod normal, de la 6 ani și până la 12 ani). În urma modificării Legii organice 2/2006 din 3 mai privind educația (LOE), prin Legea organică 8/2013, din 9 decembrie privind îmbunătățirea calității educaționale (LOMCE), la încheierea celui de-al treilea an, școlile efectuează o evaluare individuală a tuturor elevilor pentru a testa nivelul de competență, capacități și abilități de înțelegere și exprimare orală și scrisă, rezolvarea problemelor, în vederea stabilirii nivelului de dobândire a competențelor de comunicare lingvistică și matematică. Dacă se constată că acest lucru lipsește, cadrele didactice trebuie să adopte cele mai potrivite măsuri ordinare și extraordinare.

În plus, la încheierea celui de-al șaselea an, se face o evaluare individuală a tuturor elevilor pentru a testa nivelul de dobândire a competențelor de comunicare lingvistică, matematică, știință și tehnologie și realizarea obiectivelor etapei. Această evaluare este destinată să ofere informații și îndrumare pentru școli, profesori, elevi și familiile acestora și poate servi la

stabilirea, acolo unde este necesar, a unor planuri specifice de îmbunătățire a școlilor.

În orice caz, în acest stadiu, se pune un accent deosebit pe diversitatea elevilor, atenția personalizată, prevenirea dificultăților de învățare și punerea în aplicare a mecanismelor de consolidare imediat ce aceste dificultăți sunt constatate.

Învățământul secundar⁶ este divizat în învățământul secundar obligatoriu și în învățământul secundar suplimentar. Acesta din urmă include bacalaureatul, formarea profesională intermediară, formarea profesională intermediară în domeniul artelor plastice și designului și formării sportive intermediare.

La terminarea învățământului primar, elevii încep învățământul secundar obligatoriu. În urma modificării Legii organice 2/2006 din 3 mai 2009 privind educația (LOE), prin Legea organică 8/2013, din 9 decembrie, pentru îmbunătățirea calității educaționale (LOMCE), această etapă este împărțită în două părți: prima este alcătuită din trei ani școlari și a doua din unul, acesta având un caracter esențial de pregătire (pregătire pentru studiul unei discipline).

Începând cu cel de-al doilea an de învățământ secundar obligatoriu, se stabilesc programe de îmbunătățire a învățării și a performanțelor destinate elevilor cu dificultăți de învățare care nu pot fi atribuite lipsei de studiu sau efort.

În al patrulea an al programului de învățământ secundar obligatoriu, elevii pot opta pentru una dintre următoarele două variante:

- Instruire academică pentru elevii care doresc să-și continue studiile la bacalaureat.
- Educație aplicată pentru elevii care doresc să-și continue studiile în cadrul programului de

formare profesională.

Un elev care a împlinit vârsta de 15 ani, dar nu 16 ani, și care a absolvit prima etapă a învățământului secundar obligatoriu sau, în mod excepțional, a doua etapă, se poate înscrie într-o **etapă de formare profesională de bază** ca urmare a recomandării prealabile a cadrelor didactice. La absolvirea acestui stagiului, primesc Certificatul de Bază Profesională, care oferă acces la stagiile de formare profesională intermediară și este echivalent, în scopul angajării, cu Certificatul de Școlarizare. În plus, elevul poate participa la evaluarea finală a învățământului secundar obligatoriu.

⁶ https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/spain_en

Pentru a accesa bacalaureatul, este necesară deținerea Certificatului de Școlarizare și promovarea evaluării finale a programului de învățământ secundar obligatoriu cu opțiunea de instruire academică. Bacalaureatul se desfășoară pe durata a doi ani și are trei segmente:

- Științe
- Științe Umane și Științe Sociale
- Arte

Pentru a obține Certificatul de Bacalaureat, după promovarea tuturor disciplinelor, în această etapă este necesară promovarea evaluării finale cu o notă egală sau mai mare de cinci din zece.

Certificatul de bacalaureat oferă acces la diferitele programe educaționale din ciclul învățământului superior.

Pentru a avea acces la programele de formare profesională intermediară, este necesar să se îndeplinească cel puțin una dintre următoarele cerințe:

1. Elevul trebuie să dețină măcar unul dintre următoarele certificate:

- Certificat de absolvire a școlii și să fi promovat evaluarea finală a programului de învățământ

secundar obligatoriu cu opțiunea de instruire aplicată;

- Certificat de bază profesional;
Certificat de bacalaureat;
- Diplomă universitară;
- Certificat de formare profesională intermediară sau superioară.

2. Să dețină un certificat care să confirme că toate probele la examenul de bacalaureat au fost promovate;

3. Să fi promovat un program de formare specific pentru accesul la stadiul intermediar și să aibă cel puțin 17 ani în ultimul an al programului de pregătire;

4. Să fi promovat examenul de admitere în conformitate cu criteriile stabilite de Guvern și să aibă cel puțin 17 ani în anul în care este testat.

La finalizarea programelor de formare profesională intermediară, elevul primește.

Certificatul profesional corespunzător pentru vocația lor și acest lucru permite accesul la programul de formare profesională superioară, în urma promovării unei proceduri de admitere.

Învățământul universitar, educația artistică superioară, formarea profesională superioară constituie etapa învățământului superior. În acest sistem din Spania sunt disponibile următoarele opțiuni:

- **Educație artistică superioară** - Aceasta include învățământul superior în muzică și dans, teatru,

conservarea și restaurarea patrimoniului cultural, studii suplimentare în domeniul designului și al artelor plastice, inclusiv ceramică și sticlă.

- **Instruire vocațională superioară în domeniul artelor plastice și al designului.**
- **Instruire superioară în domeniul sportului.**
- **Formarea profesională superioară**, accesul prin programul de formare profesională

intermediară sau prin bacalaureat duce la obținerea Certificatului de Studii Superioare în segmentul selectat. Acest certificat permite accesul la universitate.

Învățământul universitar este împărțit în diferite domenii ale cunoașterii, studii de masterat - care necesită o diplomă în domeniul cunoștințelor selectate și, în final, studii de doctorat.

În cele din urmă, studiile lingvistice, educația artistică și sportivă sunt considerate sisteme educaționale speciale.

În plus, în Spania, Regiunile Autonome au competențe extinse pentru elaborarea și implementarea legislației naționale de bază în domeniul educației și sunt capabile să stabilească sau să completeze anumite elemente curriculare în funcție de tipul disciplinei de studiu (conținutul, criteriile de evaluare etc.), să-și stabilească propriile discipline ("limitate liber la nivel regional", inclusiv limba și literatura co-oficială din acele regiuni autonome cu o limbă co-oficială), să stabilească orele de școlarizare în limitele stabilite de legislația națională de bază etc. În plus, autoritatea Regiunilor Autonome, în ceea ce privește educația, acoperă multe domenii legate de crearea centrelor de educație, oferta educațională și acceptarea elevilor, furnizarea de resurse, formarea cadrelor didactice și atenția acordată elevilor cu nevoi educaționale speciale etc.

Centrele educaționale din regiunile autonome Ceuta și Melilla și centrele de învățământ spaniole din străinătate sunt gestionate direct de către Ministerul Educației, Culturii și Sportului.

Având multe asemănări, dar și deosebiri, comparativ cu sistemul românesc, sistemul educațional spaniol oferă exemple de bună practică și soluții la unele provocări ale societății contemporane în domeniul educației, care pot fi utilizate și pentru îmbunătățirea sistemului românesc de învățământ.

Aspects of the Spanish educational system noted during the Erasmus + experience

We do not believe that there are perfect education systems in every respect that excel in all chapters. There are high-performance education systems that offer many examples of good practice from different perspectives: legislation, curriculum, school curriculum, teacher training, funding, material basis, the practical component of the educational process, evaluation etc.!

The Spanish education system offers the following types of education: pre-primary education, primary education, compulsory secondary education, high school, vocational training, linguistic studies, arts studies, sports studies, adult education and university education.

With many similarities and differences compared to the Romanian system, the Spanish educational system provides examples of good practice and solutions to some of the challenges of contemporary society in the field of education, which can also be used to improve the Romanian education system.

Noi experiențe didactice

Director, prof. Lidia Mihaela Neculăeș

În perioada 03 – 09 decembrie 2018, am participat la cel de-al doilea flux, din cadrul Proiectului Erasmus+ „Școala – șansă pentru un viitor mai bun”, curs desfășurat la Florența .

Cursul s-a intitulat: „Classroom Management Solutions for Teachers: new methodologies, effective motivation, cooperation and evaluation strategies“.

Scopul cursului:

Cursul a vizat identificarea metodelor și tehnicilor de eficientizare a managementului clasei și de motivare a elevilor pentru implicarea acestora în activitatea didactică, pentru reducerea absenteismului și eșecului școlar.

Obiectivele cursului:

- Să-și aprofundeze cunoștințele despre utilizarea TIC în clasă.
- Să experimenteze noi instrumente: The Flipped Classroom, Quizizz, TED, Quizlet, teatru etc.
- Să se familiarizeze cu platforma EDMODO.
- Să-și aprofundeze cunoștințele lingvistice în limba engleză.
- Să facă schimb de bune practici între sistemele de învățământ din țările participante.

The Flipped Classroom:

Principiul metodei este următorul: elevii primesc cursuri sub formă de resurse online în loc de teme (de obicei videoclipuri) pe care le pot viziona acasă, iar ceea ce a fost făcut anterior acasă (ca temă) este acum făcut în clasă, de aici ideea de clasă "inversată". Sunt multe alternative posibile, dar obiectivul este trecerea de la un model centrat pe profesor la un model centrat pe elev pentru a le putea satisface nevoile de cunoaștere individuale.

Etapele metodei:

1. elevul studiază acasă teoria, în ritmul lui, și poate să facă acest lucru sub diferite forme: lecția din manual sau din diverse documente, lecturi propuse de profesor, să vizioneze videoclipuri, să utilizeze diverse aplicații digitale;
2. în clasă, elevul încearcă apoi să aplice cunoștințele dobândite acasă prin rezolvarea exercițiilor propuse de profesor. În aceste condiții, atenția nu se

mai axează pe profesor, ci pe elevii care vor putea să interacționează, să se ajute reciproc.

Principii metodologice:

Pedagogul german, Falko Peschel, a enunțat principiile metodologice fundamentale ale clasei inversate:

- învățarea prin descoperire;
- rezolvarea de probleme;
- creșterea stimei de sine;
- activități orientate care să încurajeze autonomia pentru cel care învață.

Concret, această metodă de predare se supune unor principii precum organizarea eficientă a timpului de lucru cu obiective etapizate, muncă practică, realizarea de proiecte educaționale centrate pe elev și pe nevoile sale de învățare.

Dimensiunile metodei:

- o deschidere la nivel organizațional: regula condițiilor generale (loc, timp ...);
- o deschidere metodică: un dispozitiv de învățare care pune elevul pe primul loc;
- deschiderea spre conținut: transformarea curriculum-ului într-un plan de învățare deschis;
- deschiderea socială: definirea obiectivelor ce fac referire la managementul clasei, structura cursurilor, un plan de predare pe termen lung, relațiile sociale, condițiile de muncă, elaborarea regulilor;
- o deschidere personală: relația dintre profesor-elev sau elev-elev

Platforma EDMODO:

Avantaje:

Platforma de e-learning Edmodo întrunește două condiții:

- este accesibilă oricărui utilizator ;
- asigură o comunicare eficientă între profesori, elevi și părinți.
- pentru utilizarea platformei *Edmodo* nu este necesară decât o conexiune la internet, nefiind nevoie ca utilizatorii să instaleze vreun program;
- serviciul este accesibil de pe orice fel de dispozitiv în mod gratuit, reprezentând metoda ideală de a complementa activitatea desfășurată în clasă prin oferirea unui suport electronic.

În timp ce rețelele obișnuite de socializare reprezintă un mediu liber, în care fiecare utilizator se poate exprima în orice fel și nu are nicio restricție în privința tipului de conținut afișat, platforma Edmodo este un mediu controlat în care profesorul poate vedea fiecare mesaj, fișier sau conținut distribuit de către membrii clasei lui.

Etapе

1. Crearea contului:

Profesorul trebuie să își creeze un cont pe platforma Edmodo și să completeze câmpurile care apar pe ecran. Procesul este extrem de simplu, gratuit și accesibil.

2. Crearea grupului:

Profesorul poate crea un grup în care să-și includă, ulterior, elevii. Grupul se află sub atenta supraveghere a acestuia, oferindu-i-se posibilitatea de a șterge conținutul distribuit de către elevi dacă îl consideră nepotrivit. După crearea grupului, platforma generează automat un cod aleatoriu format din șase caractere.

3. Accesul părinților (serviciu ce este opțional) se face tot în baza unui cod ce poate fi generat de către profesor, însă numărul de activități pe care le pot iniția aceștia este unul limitat. Ei se pot conecta la rețeaua *Edmodo* alegând varianta corespunzătoare de pe prima pagină și introducând codul, asemenea elevilor.

Singurele date vizibile pentru părinți sunt acelea distribuite de către profesor sau de proprii lor copii, incluzând temele care le-au fost date, felul în care au tratat subiectele alocate și notele pe care au reușit să le obțină. Deși pot da mesaje atât profesorului, cât și copilului, activitatea celorlalți membri ai grupului le este inaccesibilă.

4. Crearea testelor cu patru tipuri de întrebări pe care îl poate refolosi de câte ori dorește, alegând opțiunea *Quiz*. El poate stabili și un termen-limită pentru completarea acestuia.

Platforma *Edmodo* le oferă elevilor posibilitatea de a răspunde la acest test fie prin alegerea variantei corecte, fie prin a menționa dacă propoziția dată este adevărată sau falsă, fie prin a oferi un răspuns sumar, fie prin a completa spațiile punctate. Profesorul trebuie să dea un nume respectivului test, să redacteze întrebările și să ofere variantele de răspuns corecte, dar și pe cele greșite.

Întrebările pot fi însoțite de imagini, clipuri video sau link-uri externe. Elevii pot primi rezultatele fie imediat după încheierea activității, fie ulterior, în funcție de opțiunea aleasă de profesor în momentul în care crează testul. La sfârșit, elevii pot vedea ce greșeli au făcut și care ar fi fost variantele corecte de răspuns.

5. Evidența rezultatelor elevilor:

Edmodo are o secțiune separată denumită *Grades*, unde profesorul poate ține evidența situației fiecărui elev în parte. Opțiunea se găsește în partea superioară a ecranului și duce către o listă cu elevii din grup și toate activitățile

la care au participat, deopotrivă cu rezultatele obținute, precum și o statistică globală a activității acestora.

6. Tema pentru acasă

Se alege opțiunea *Assignment*. Pe lângă textul propriu-zis, acestora li se poate anexa orice fel de fișier. Textul în sine poate fi modificat în cazul în care este sesizată vreo greșeală, însă fișierele anexate nu pot fi șterse sau suplimentate. Sistemul de notare este adaptabil nevoilor fiecărui profesor, acesta având posibilitatea de a stabili punctajul maxim pe care îl poate primi fiecare elev. După predarea unei anumite teme, aceasta poate fi corectată în multiple feluri – profesorul poate sublinia sau tăia porțiuni de text, poate lăsa diverse notițe pe margine, poate face desene și poate adăuga documente suplimentare. Astfel, elevul poate vedea unde anume a greșit și de ce, care îi sunt punctele tari și cele slabe și unde trebuie să mai lucreze.

Concluzii:

În concluzie, platforma *Edmodo* se remarcă prin ușurința cu care poate fi folosită. Asemănarea dintre aceasta și populara rețea Facebook apropie mediul școlar de generația mai tânără, desăvârșindu-se procesul de învățare prin mijloace extrem de moderne, pe placul elevilor, exact în mediul în care aceștia se simt cel mai bine.

O posibilă aplicare a metodei *The Flipped Classroom* și a platformei *Edmodo*:

Elevii vor primi pe platforma textul schiței *D-I Goe*, de Ion Luca Caragiale și link-ul spre ecranizarea operii. Ei vor fi împărțiți pe patru grupe, cu sarcini diferențiate. Aceste sarcini vor fi rezolvate acasă.

Sarcini:

- grupa 1: să identifice principalele momente ale subiectului, folosindu-se metoda Lotus;
- grupa 2: să realizeze o caracterizare succintă a personajului principal, folosindu-se metoda Ciorchinelui;
- grupa 3: să completeze Piramida narațiunii:

Piramida narațiunii

- 1.....(personajul principal)
- 2.....(caracterizare în 2 cuvinte)
- 3.....(3 cuvinte despre locul evenimentelor)
- 4.....(4 cuvinte despre conflict, problemă)
5.(5 cuvinte despre un eveniment)
- 6.....(6 cuvinte despre un alt eveniment)
- 7.....(7 cuvinte despre un alt eveniment)
- 8.....(8 cuvinte despre rezolvare)

- grupa 4: să sintetizeze informațiile acumulate, completând Explozia stelară.

În ora următoare, elevii se vor reuni în cele patru grupe și vor discuta cerințele, urmând să stabilească, de comun acord, o formă finală, pe care o vor scrie pe o planșă, care va fi expusă în Turnul Galeriilor.

În final, un raportor al fiecărei grupe va prezenta informațiile întregii clase.

Astfel, rolul profesorului va fi acela de moderator al întregii activități.

New Teaching Methods

During the course *Classroom Management Solutions for Teachers: new methodologies, effective motivation, cooperation and evaluation strategies* that took place in Florence between 3rd to 8th December 2018 new teaching methods were presented. In this article *The Flipped Classroom* method is presented. *Edmodo* platform is a good tool that can be used to apply this method.

Toate drumurile duc la... Florența!

Prof. Călin Luminița Liliana
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăuțești

Sunt câteva săptămâni de când, printr-o conjunctură fericită, am ajuns împreună cu alte trei colege din liceul în care profesez, într-unul dintre cele mai importante orașe italiene, anume Florența.

Mașina care ne-a luat de la aeroport ne-a lăsat în fața unei clădiri înalte așezate la o intersecție slab luminată, care părea să fie un păienjeniș de cărări ce convergeau toate într-un punct, pe care încă nu îl vedeam.

Scopul prezenței noastre aici a fost acela de a participa la proiectul european Erasmus+, proiect care urmărește acumularea de noi cunoștințe în domeniul managementului clasei. Așa că, a doua zi trebuia să ne prezentăm la ora 9:00, la sediul școlii Euro-Pass, unde am fost întâmpinați de către formatorul nostru, Iacopo Falciani, un tânăr profesor, excelent vorbitor de limba engleză, bun comunicator al cunoștințelor pe care trebuia să le acumulăm timp de o săptămână.

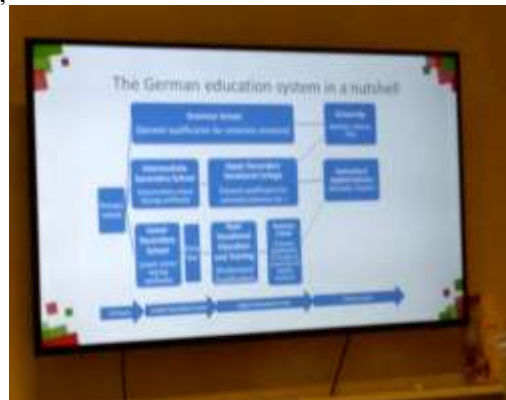
Prima zi a început cu peripeția căutării școlii, întrucât noi căutam o școală clasică, în care să întâlnim elevi și profesori. Mare ne-a fost mirarea să descoperim că, de fapt, școala noastră era un grupaj de birouri.

În fiecare încăpere se afla câte un îndrumător care desfășura activități împreună cu un grup de opt-zece cursanți.

În cadrul întâlnirii din prima zi am cunoscut profesori din alte trei țări, Germania, Portugalia și Bulgaria și am constatat asemănările și diferențele dintre sistemul nostru de învățământ și sistemele țărilor sus enumerate.

După-amiaza primei zile a fost petrecută în compania celorlalți cursanți în cadrul unei vizite culturale, pe care am denumit-o cochet "La pas prin Florența".

Am constatat că păienjenișul de străzi văzut cu o seară înainte convergea în punctul central și anume Piața Domului, construcție monumentală, care

străjuiește centrul orașului vechi din secolul al XII-lea. Domul poartă denumirea de Santa Maria del Fiore, construcție în stil gotico-roman, în vecinătatea căreia se află Baptisteriumul San Giovanni, construit în stil roman în secolele IX-XII.

Tot în aceeași după-amiază am vizitat și Palazzo Vecchio, un edificiu magnific ridicat de Familia Medici, care a dominat politică, culturală și administrativă a orașului Florența și a regiunii Toscana timp de câteva sute de ani.

După câțiva kilometri obositori ne-am răcorit spiritul cu o înghețată la o gelaterie tradițională, în fața căreia își desfășura numărul de pantomimă un Cupidon vivanț.

Cea de a doua zi s-a desfășurat aproape la indigo cu prima, însă a fost fascinantă prin faptul că am avut plăcerea de a vizita Grădinile Boboli. Acestea se află în spatele Palatului Pitti și istoria lor începe în secolul al XVI-lea, fiind înființate de către Familia Medici.

Deasupra acestor grădini se află Piața Michelangelo, loc în care se adună diverși artiști ambulanti, dresori de porumbei și tarabe cu suveniruri specifice sau mâncare tradițională.

În după-amiaza celei de a treia zi am avut parte de o vizită privată la biserica Santa Croce, cea mai renumită biserică franciscană din Florența, unde preotul român Eugen Răchiteanu ne-a purtat prin istoria locului vorbindu-ne despre importanța acestei biserici în viața florentinilor.

Interiorul acestei construcții frapează nu numai prin vitraliile colorate și pictura renașcentistă, ci și prin monumentele funerare ale lui Dante Alighieri, Michelangelo Buonarroti, Galileo Galilei sau Niccolo Machiavelli.

În aceeași seară am asistat la un concert caritabil unic prin concepție, susținut de elevii unui liceu de artă din Florența, care a avut ca subiect viața Sfântului Francis de Asissi.

În următoarele două zile periplul nostru a parcurs un traseu spontan. Ne-am plimbat pe malul râului Arno, veche arteră hidrografică pe care, cândva, romanii o foloseau pentru a-și transporta armele și resursele materiale necesare armatelor romane concentrate aici.

Râul desparte cele două părți ale Florenței, iar peste acesta sunt construite mai multe poduri, dintre care, cel mai important este Ponte Vecchio, singurul pod care a rezistat în urma Celui de al Doilea Razboi Mondial. Acest pod mai poartă denumirea și de Podul Aurarilor, întrucât aici se găsesc cele mai frumoase bijuterii din aur.

În aceeași zonă se poate întâlni Galerile Uffizi, cel mai cunoscut muzeu al Florenței care găzduiește o gigantică colecție de pictură renașcentistă, ce conține lucrări ale lui Michelangelo, Da Vinci și Botticelli. Acest muzeu este cel mai vechi din Europa.

Totodată, lângă Ponte Vecchio, se poate vizita Biblioteca Lurenziana înființată în anul 1321.

Putem astfel spune că Florența a avut și are o istorie lungă pornind de la orașul roman și ajungând la statutul de oraș renașcentist, acesta fiind considerat, conform Encyclopaedia Britannica, unul dintre cele mai importante orașe din Europa.

Infuența Florenței în domeniile artei și culturii este atât de puternică, încât dialectul vorbit în secolul al XIV-lea a stat la baza limbii italiene literare. Florentinii au reventat banii în forma florinului de aur, acesta fiind motorul care a scos Europa din Evul Mediu.

Vizita în acest oraș a avut asupra echipei noastre un impact deosebit, astfel încât pot afirma că cele câteva zile petrecute în sânul culturii italiene mi-au schimbat în bună măsură percepția acesteia.

Florența ne-a domolit nu numai foamea fizică, de pizza și înghețată, ci și foamea de cultură, făcându-ne să ne transpunem în timpul renașterii, să vedem cu ochii minții pe Leonardo Da Vinci în fața șevaletului sau pe Michelangelo în fața unui bloc de marmură.

Pietrele Florenței mustesc de istorie și cultură, zidurile cântă canțonete, iar râul Arno poartă mai departe trecutul unit cu prezentul către viitor.

In Florence

The purpose of our presence in Florence was to participate in the Erasmus + European project, which aims to gain new knowledge in the field of classroom management. Visiting this city has had a great impact on our team so I can say that the few days spent in Italian culture have greatly changed my perception.

FLORENȚA - o experiență de neuitat

Prof. înv. primar Mihaela Păuleți
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

Erasmus+ este programul UE în domeniile educației, formării, tineretului și sportului pentru perioada 2014-2020. Educația, formarea, tineretul și sportul pot avea o contribuție majoră la abordarea schimbărilor socio-economice, principalele provocări cu care Europa se va confrunta până la sfârșitul deceniului și la punerea în aplicare a agendei de politici europene pentru creștere economică, locuri de muncă, echitate și incluziune socială.

Programul Erasmus+ este conceput cu scopul de a sprijini eforturile țărilor participante la program de a utiliza în mod eficient talentul și capitalul social al Europei, într-o perspectivă a învățării pe tot parcursul vieții prin corelarea sprijinului acordat învățării formale, non-formale și informale în domeniile educației, formării și tineretului.

Proiectele din cadrul acestei acțiuni promovează activități de mobilitate transnațională, vizând cursanții (studenți, stagiaari, ucenici, tineri) și personalul (cadre didactice universitare, profesori, formatori, lucrători de tineret, precum și persoane care lucrează în cadrul organizațiilor active în domeniul educației, formării și tineretului) și având scopul de:

- a sprijini cursanții în dobândirea de rezultate ale învățării (cunoștințe, aptitudini și competențe), pentru a-și îmbunătăți dezvoltarea personală, implicarea lor ca cetățeni responsabili și activi în societate angajare pe piața europeană a muncii și în afara acesteia;
- a sprijini dezvoltarea profesională a celor care lucrează în domeniile educației, formării și tineretului, pentru a inova și îmbunătăți calitatea predării, formării și activității în domeniul tineretului în întreaga Europă;
- a consolida în mod considerabil competențele lingvistice ale participanților;
- a crește în rândul participanților gradul de conștientizare și de înțelegere a altor culturi și țări, oferindu-le posibilitatea de a construi rețele de contacte internaționale, de a participa activ în societate și de a dezvolta un sentiment de cetățenie și de identitate europeană;
- a crește capacitățile, atractivitatea și dimensiunea internațională a organizațiilor active în domeniile educației, formării și tineretului, astfel încât

acestea să fie în măsură să ofere activități și programe care răspund mai bine nevoilor persoanelor, în interiorul și în afara Europei;

- a consolida sinergiile și tranzițiile între educația formală, non-formală, formarea profesională, ocuparea forței de muncă și antreprenariat;
- a asigura o mai bună recunoaștere a competențelor dobândite în cursul perioadelor de învățare în străinătate.

De asemenea, acțiunea sprijină activitățile de mobilitate internațională din sau către țările partenere în domeniul învățământului superior și al tineretului. Această acțiune contribuie, de asemenea, la cooperarea dintre UE și țările partenere eligibile și reflectă,obiectivele, prioritățile și principiile UE în materie de acțiune externă:

- să sporească atractivitatea învățământului superior din Europa și să sprijine instituțiile europene de învățământ superior pentru a putea concura pe piața învățământului superior la nivel mondial;
- să sprijine internaționalizarea, atractivitatea, calitatea, echitatea accesului și modernizarea instituțiilor de învățământ superior din afara Europei, în vederea promovării dezvoltării țărilor partenere;
- să promoveze obiectivele și principiile de dezvoltare și de politică externă, inclusiv răspunderea la nivel național, coeziunea socială, echitatea, echilibrul geografic corespunzător și diversitatea. O atenție specială va fi acordată țărilor cu cel mai slab nivel de dezvoltare, precum și studenților defavorizați din medii socio-economice precare și studenților cu nevoi speciale.
- să promoveze învățarea non-formală și cooperarea în domeniul tineretului cu țările partenere.

În perioada 03 - 09.12.2018 s-a desfășurat la Florența, Italia, cel de-al doilea flux din cadrul Proiectului Erasmus + „Școala- o șansă pentru un viitor mai bun”. Cursul s-a intitulat „*Classroom Management Solutions for Teachers: new methodologies, effective motivation, cooperation and evaluation strategies*”.

La curs, din liceul nostru, au participat: Lidia Mihaela Neculăeș, profesor de limba și literatura română; Luminița Liliana Călin, profesor de limba și literatura română; Mihaela Păuleți , profesor învățământ primar; Marcela Luiza Pal, profesor de chimie. Au mai participat profesori din Portugalia, Bulgaria și Germania.

Cursul a vizat identificarea metodelor și tehnicilor de eficientizare a managementului clasei și de motivare a elevilor pentru implicarea acestora în activitatea didactică, pentru reducerea absenteismului și eșecului școlar. În cadrul cursului, participanții au fost familiarizați cu metoda The Flipped

Classroom, Quizizz, TED, Quizlet, teatru etc. Au fost inițiați să lucreze pe platforma EDMODO.

Dintre aceste metode, am ales-o pe cea care se poate aplica și în școlile noastre, bineînțeles adaptată la ciclul primar: *teatrul*. Însă există mici diferențe în aplicarea acestei metode: elevii din școlile străine își aleg singuri sceneta, pregătesc scenariul, aleg un fundal muzical și caută obiectele potrivite pentru recuzită. La noi, profesorul împarte rolurile elevilor, aceștia urmând să le memoreze și să-și confecționeze costumele. În ambele situații există avantaje în favoarea elevului:

- învățare prin practică;
- motivație intrinsecă;
- schimbarea mediului;
- lucrul în echipă;
- jocul este în mod natural centrat pe elev.
- profesorul poate diversifica cu ușurință activitatea potrivit nevoilor și preferințelor școlare.

Teatru în cadrul cursului:

Teatru la Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești:

Albinuțele vesele

Intră albinuțele zumzăind vesel pe melodia „Albinuța”.

Dans tematic „Albinuțele și bondarii”

Povestitorul 1:

Într-o dimineață însorită de primavară, albina-regină o chemă pe cercetătoare și-i zise:

Albina- Regină:

- Cercetătoare, mergi și vezi dacă a înflorit pădădia, floarea de tei, floarea de salcâm și alte flori ale pământului! Vezi să vii degrabă! Nu te lăsa fermecată de bogăția culorilor și miremelor! Vom merge toate și ne vom bucura împreună.

Cercetătoarea: Am înțeles, regină!

Povestitorul 2:

Plecă cercetătoarea. Nici nu apucă să se depărteze bine de stupul gălăgios că și zări luminițele galbene ale pădădiilor. Erau așa de multe în poieniță! Câmpia întregă era plină de culoare. Bănuții galbeni străluciau în soare, mulțumindu-i pentru căldura binefăcătoare.

Povestitorul 3:

Zbură mai departe cercetătoarea. Nu-i venea să creadă: la marginea pădurii o întâmpină parfumul dulce al florilor de salcâm. Ciorchini bogăți atârnav de crengile prea puțin înfrunzite. Da, și aici vor avea mult de lucru ea și suratele sale!

Povestitorul 4:

Continuându-și zborul de cercetare, observă că și teii din marginea satului își revărsau mireasma cu dărnicie. Era timpul să se întoarcă pentru a-și anunța suratele: Nu mai era nici o clipă de pierdut!

Albina- Regină:

- Ei, cercetătoare, ce ai să ne spui? Mai așteptăm?

Cercetătoarea:

- Regină, dragele mele surate, e așa de frumoasă câmpia înverzită plină de flori galbene de pădădie! Și salcâmi de la marginea pădurii și teii din marginea satului.... Toate ne așteaptă să le culegem nectarul și polenul!

Albinele:

- Să mergem, dară!

- Da, să mergem!

O albină grijulie:

- Voi, suratelor mai tinere, să îngrijiți de copii, să le dați de mâncare, să le apărați de va fi vreun pericol, căci noi vom avea mult de lucru!

Regina –albină, întorcându-se către albinele paznic:

- Iar voi să aveți grijă! Știți că muscoii și bondarii caută prilej să ne fure miera. Trebuie să fiți foarte atente!

Albinele paznic:

-Să nu aveți grijă! Vom apăra cu strășnicie ce-i al nostru! Mergeți cu bine și să vă întoarceți cu bine! Numai să poftescă cineva să se-apropie de stup, că-și va primi pedeapsa

Albinele cântă și dansează:

„Suntem mici, dar curajoase,

Și harnice și frumoase!

Să-ndrăznească vreun bondar

Să se-apropie măcar!”

O albină harnică:

- N-am uitat nimic? Are fiecare dintre voi coșulețul pentru nectar și săculețul pentru polen?

Albinele:

-Da, avem tot ce ne trebuie! Să mergem!

Povestitorul 5:

Pregătite cu saci și coșulețe, albinele plecară la cules de polen și nectar. Albinele zboară cântând cântecul albinuței:

„Prin grădini și prin răzoare,

Noi zburăm din floare-n floare,

Zum, zum, zum, albinița mea!”

Povestitorul 6:

În stup era liniște, se auzea numai cântecul de leagăn al albinelor dădace, legănând albinuțele-pui:

Albinele dădace:

„Nani, nani, albinuțe!

Creșteți mari și hărnicuțe!

Neamul nostru să-l cinstiți

Și frumoase voi să fiți!”

Povestitorul 7:

În vremea aceasta, niște bondari, care pofteau de mult timp la bunătățile din stup, se gândiră că acum e tocmai bine să-și încerce norocul.

Bondarii:

„Bună-i mierea și ne place,
Însă munca nu-i de noi
Suntem leneși, n-ai ce face,
Și vom lua de la voi!”

Albinele paznic îi înțeapă pe bondari.

Povestitorul 7:

Nu e greu de-nchipuit ce s-a întâmplat apoi: albinele paznic i-au înțepat fără milă pe bondari, pedesindu-i astfel pentru lăcomia și hoția lor.

Povestitorul 1:

Albinuțele se întorc vesele și încărcate de bunătăți.
”Ne-am întors cu toate-acasă
Și-am adus mâncare-aleasă!”

Mobilitatea Erasmus reprezintă una dintre cele mai frumoase experiențe din viața mea și constituie un punct de plecare atât spre dezvoltarea mea profesională, cât și a competențelor lingvistice și interculturale. Am reușit să acumulez experiență internațională în domeniul cunoașterii psihopedagogice a elevului, dar și să-mi dezvolt o serie de aptitudini profesionale și personale. Pentru mine, Erasmus reprezintă diversitate culturală, o experiență inedită, deoarece nu doar contextul cultural al țării în care desfășori cursul este o sursă de interes, dar și oportunitatea de a interacționa cu profesori din alte țări. Vizitele culturale, participarea la un curs de perfecționare diferit față de

cursurile de perfecționare din țara noastră, cunoașterea unei țări și a unei culturi diferite, legarea unor prietenii de lungă durată, toate acestea fac parte din experiența Erasmus.

În concluzie, programul Erasmus+ reprezintă un exercițiu de adaptare, integrare și învățare.

FLORENCE - an unforgettable experience

Erasmus + is the EU program in the fields of education, training, youth and sport for the period between 2014 and 2020. Education, training, youth and sport can make a major contribution to tackling socio-economic changes, the main challenges Europe will have been facing by the end of the decade and the implementation of the European Politics Agenda for growth, jobs, equity and social inclusion.

Between 3rd and 9th December 2018, the second flow of the Erasmus + Project “School - a Chance for a Better Future” took place in Florence, Italy

The course is entitled: "Classroom Management Solutions for Teachers: New Methodologies, Effective Motivation, Cooperation and Evaluation Strategies".

The course aimed at identifying the methods and techniques for improving classroom management and motivating students to engage in teaching, to reduce absenteeism and school failure.

During the course, the participants were familiar with The Flipped Classroom, Quizzis, TED, Quizzlet, theatre, etc. They were initiated to work on the EDMODO platform.

Erasmus is a cultural diversity, an unprecedented experience, as not only the cultural context of the country in which the course is conducted is a source of interest, but also the opportunity to interact with teachers from other countries. In conclusion, the Erasmus+ program is an adaptation, integration and learning exercise.

DIN VIAȚA ȘI ACTIVITATEA ȘCOLII**Activitățile extrașcolare –
Oportunități de manifestare a personalității elevilor**

Prof. Axinte Daniela Camelia
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Educația prin activitățile extrașcolare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele, persoanele și fenomenele din natură.

Elevii Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești au dat întotdeauna dovadă de calități deosebite atunci când au desfășurat activități extrașcolare. Prin atitudine, implicare, inițiativă și originalitate, elevii liceului nostru demonstrează un viu interes pentru educația dincolo de orele de curs. În primul semestru al anului școlar 2018-1019, elevii liceului nostru coordonați de C. Ș. E. sau de cadre didactice și-au dedicat din timpul liber pentru activități cultural-artistice, pentru acțiuni de păstrare a unui mediu sănătos, de comemorare a Holocaustului, de deprindere de atitudini și comportamente corecte, acțiuni de voluntariat.

Abia început, anul școlar 2018-2019 a fost marcat de activități în cadrul **Programului național *Let's Do It, Romania!*** Un grup de aproximativ 30 de elevi din clasele a VII-a, a IX-a A și a IX-a B au ecologizat o bună parte din centrul comunei noastre.

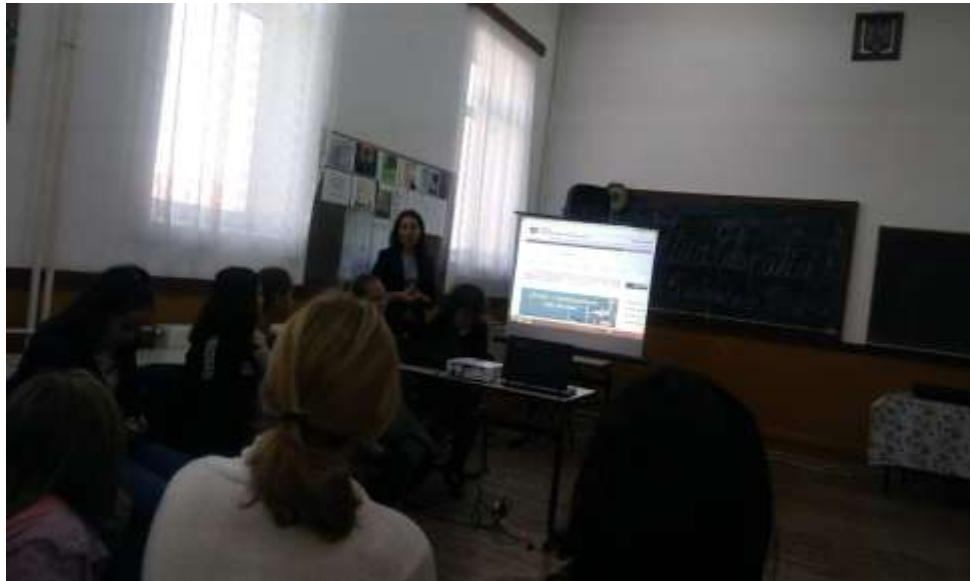

De *Ziua educației*, pe 5 octombrie, elevii Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* au spus ce-și doresc să afle de la profesorii lor. Prin activități de workshop au realizat postere în care și-au exprimat interesele și curiozitățile vizavi de ce așteptări au de la profesorii lor.

Ziua de 5 octombrie a fost în același timp un prilej prin care elevii talentați ai liceului nostru au susținut o scurtă reprezentație în fața unui grup de profesori de la școlile din împrejurimi care au participat la o primă activitate de diseminare a Proiectului Erasmus + *Școala - o șansă pentru un viitor mai bun*.

Pe **9 octombrie** a fost comemorat Holocaustul. Tragedia comunităților de evrei din Europa din anii celui de-al doilea război mondial impresionează prin dimensiunile ei generațiile de tineri din zilele noastre. În sala de conferințe a Căminului Cultural din comună, elevii din clasele de liceu au putut urmări un material legat de Holocaustul din România.

Pe 12 octombrie 2018 s-a desfășurat **Balul bobocilor**, unul dintre cele mai așteptate și intens pregătite evenimente. Ca în fiecare an, elevii claselor a XII-a au organizat pentru colegii lor din clasa a IX-a „botezul” pentru începutul vieții de licean. Pregătirile au durat aproape o lună. Ele au inclus selectarea bobocilor, alegerea unei teme a balului, căutarea sponsorilor, pregătirea unor momente care să pună în valoare talentele, calitățile și personalitățile bobocilor. Organizarea spectacolului în urma căruia s-au decis noii Miss și Mister Boboc a fost o treabă luată foarte în serios de liceeni, iar rezultatele muncii lor au fost pe măsură. Ceea ce a rezultat a fost un spectacol foarte reușit care a încântat publicul spectator.

Luna noiembrie 2018 a fost dedicată unor activități de prevenire a oricăror forme de violență, a furturilor, de cunoaștere a regulilor de circulație. Chiar la începutul lunii a fost prezent în mijlocul elevilor un grup de reprezentanți ai poliției din municipiul Pașcani și poliției din Hălăucești. Cu acest prilej, toți elevii liceului, începând cu ciclul preșcolar, au fost incluși în această activitate. Au urmat cele 19 zile din **Campania 19 Zile de prevenire a abuzurilor și violențelor asupra copiilor și tinerilor** susținută de Ministerul Educației Naționale. În această campanie fiecare educator, învățător, diriginte din liceul nostru în colaborare cu psihologul școlar au desfășurat activități pentru prevenirea abuzurilor și violențelor. Activitățile s-au organizat și desfășurat pe cicluri de învățământ după cum urmează:

PREȘCOLAR: „Spune tare ce te doare” – identificarea prin joc a copiilor cu porniri violente, care au suferit abuzuri sau care sunt victime ale bullying-ului;

PRIMAR: desene, colaje, afișe cu tema „Spune NU violenței!”;

GIMNAZIU: „Bullying-ul ca formă de agresiune” – workshop-uri organizate de profesorii diriginți;

LICEU: „Violență și infracționalitate” – activitate de informare și prevenție în rândul adolescenților desfășurată în colaborare cu Poliția Hălăucești și psihologul școlar.

Centenarul României Mari a fost sărbătorit de toți elevii liceului, de la mic la mare printr-o gamă largă de activități.

Sub îndrumarea și coordonarea profesorilor din catedra de istorie, elevii Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* au marcat ***Centenarul României Mari*** prin activități specifice. Astfel, prin intermediul a două echipaje liceul a fost reprezentat la Sesiunea de Comunicări ***Marea Unire a Românilor după 100 de ani*** organizată la Liceul Tehnologic *Mihai Busuioc* din Pașcani.

Tot pentru marcarea celor 100 de ani de Românie Mari, elevii clasei a X-a au realizat o expoziție de postere în care au surprins ecoul Marii Uniri din 1918 în presa vremii, iar elevii clasei a XI-a A au realizat o expoziție pe tema „100 de ani de leu românesc“. În sala mare a Căminului Cultural elevii liceului nostru au participat la o prezentare a semnificației și importanței actului de creare a României Mari din 1918. Marea Unire a fost prezentată într-o manieră interactivă de elevi din clasa a IX-a A.

Sărbătorile de iarnă au fost marcate de elevii Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești de acțiuni de voluntariat și generozitate, dar și de pregătirea unui spectacol de Crăciun. Elevii din clasele de liceu s-au erijat în adevărați Moși Crăciun pentru o parte din colegii lor mai mici.

Scrisorile cu dorințele unor elevi din clasa a V-a au fost preluate de elevi din clasele a IX-a și a X-a. Surpriza și bucuria celor mici s-au putut citi pe chipurile lor în momentul în care au primit cadourile de la colegii lor mai mari. Consiliul Școlar al Elevilor a pregătit un spectacol de Crăciun alcătuit din momente de dans, teatru și colinde.

Extra-curricular Activities – Opportunities for Pupils’ Personality Manifestation

Extra-curricular education aims to identify and cultivate the optimal correspondence between skills, talents, the cultivation of a civilized lifestyle, the stimulation of creative behavior in various fields. Beginning from the earliest age, children accumulate a series of knowledge by bringing them in direct contact with objects, individuals and phenomena in the nature.

The students of *Bogdan Vodă* Theoretical Highschool, Hălăucești have always shown great qualities when they did extra-curricular activities. Through attitude, involvement, initiative and originality, our high school students demonstrate a vivid interest in education beyond class hours. During the first semester of the school year 2018-2019 our high school students coordinated by The Students Council or teachers have devoted their spare time to cultural and artistic activities, to actions to preserve a healthy environment, to commemorate the Holocaust, to learn attitudes and fair behaviours, volunteer actions.

Activities can be included under generic topics such as education for a healthy environment, health education and personal safety, education for democratic citizenship, talent and skills development.

Simpozion *Centenarul primului război mondial – repere locale*
Proiect organizat sub semnul României Centenar

Prof. Axinte Daniela Camelia
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Crearea statului național unitar român în 1918 reprezintă o pagină de istorie națională remarcabilă, care a încununat năzuințele românilor de a trăi într-un singur stat. Această năzuință a poporului român a fost posibilă datorită eroismului și jertfelor celor care au luptat în primul război mondial, datorită tenacității liderilor și elitelor românești care au întreprins toate cele necesare ca unirea să devină realitate.

Sărbătorirea centenarului a reprezentat un recurs la memorie, la reînvierea faptelor înaintașilor, a eroilor cunoscuți și necunoscuți.

Simpozionul *Centenerul primului război mondial – repere locale*, desfășurat pe 24 mai 2018, a fost inițiat de profesorii de istorie care predau la **Liceul Teoretic Bogdan Vodă Hălăucești și Colegiul Național Mihail Sadoveanu Pașcani**.

Alegerea locației pentru desfășurarea lucrărilor simpozionului a avut o semnificație aparte, dat fiind faptul că în perioada primului război mondial în **Castelul Sturza Miclăușeni** a funcționat un spital de campanie.

Simpozionul *Centenerul primului război mondial – repere locale* a dorit să marcheze **Centenarul** prin latura educativă, pentru ca tânăra generație să-și însușească atitudinile și convingerile patriotice și să înțeleagă mesajul și sacrificiul generației Marii Uniri. Participanții au avut ocazia să-și onoreze eroii locali, să reînvie prin intervențiile lor faptele petrecute în România în timpul marelui război al reîntregirii neamului românesc.

La simpozion au putut participa elevi din clasele VII-XII. Participanții, individual sau în grup de maxim 3 elevi, coordonați de un profesor, au avut scurte expuneri asupra unei teme la alegere referitoare la evenimente, fapte, oameni și locuri care au legătură cu participarea României la primul război mondial sau Marea Unire. Expunerile, în limita a maxim 15 minute, au fost fie sub forma unui referat, fie un PPT, colaj de fotografii însoțit de descriere.

În cadrul simpozionului au fost prezentate următoarele lucrări:

1. *O radiografie a armatei române din primul război mondial*, autori Petrila Denisa Andreea, Pleșca Iulia, Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești, coordonator prof. dr. Ghercă Iulian.

2. *Pimen Georgescu, Mitropolitul războiului și al întregirii neamului românesc*, autor Gălușcă Iulia, Colegiul Tehnic „Gh. Asachi” Iași, coordonator prof. Brașoveanu Ștefan.

3. *Activitatea Reginei Maria la Iași în anii de refugiu 1916-1918*, autor Stadniciuc Daniela Irina, Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir” Iași, coordonator prof. Honciuc Bogdan.

4. *Personalitățile Marii Uniri – Ion I. C. Brătianu și Samoilă Mirza*, autori Isticioaia Bianca și Țăpoi Magdalena, Colegiul Național „Mihail Sadoveanu” Pașcani, coordonatori prof. Jitaru Adela, prof. Mercaș Haricleea.

5. *Oameni și destine, Gh. Anton – consemnări din Marele Război*, Leagăn Denisa, Colegiul Național „Mihail Sadoveanu” Pașcani, coordonator prof. Mercaș Haricleea.

6. *Eroii Comunei Mircești din primul război mondial*, autori Băltenu Marta, Bălțeanu Natalia, Mihăeș Miruna, Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești, coordonator prof. Axinte Daniela Camelia.

7. *Marele Război - o istorie nescrisă a eroilor din satul Hălăucești*, autor Gurgu Alexandra Cătălina, Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești, coordonator prof. Diaconu Dan Gabriel.

Respectând tematica simpozionului, lucrările prezentate de elevii Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești s-au remarcat prin originalitate.

Originare din comuna Mircești, elevele Băltenu Marta, Bălțeanu Natalia și Mihăeș Miruna au făcut o incursiune în trecutul localității natale descoperind că locuitori din satul lor au participat activ la Marele Război și s-au jertfit pentru țara lor.

Eleva Gurgu Cătălina a descoperit în decursul cercetării sale că mai mulți dintre stră-străbunicii ei au luptat pentru România Mare.

Symposium: Centenary of the First World War - local landmarks

Project organized under the sign of Centenary Romania

The creation of the Romanian unitary national state in 1918 represents a remarkable national history page, which brought Romanians' aspirations to live in a single state.

The celebration of the centenary was a recourse to memory, to the resurrection of the actions of the forefathers, the known and unknown heroes.

The Centenary of the First World War Symposium- local landmarks, held on 24th May 2018, was initiated by the history teachers who teach at **Bogdan Voda Teoretical Highschool, Hălăucești** and **Mihail Sadoveanu National College, Pașcani**, and wanted to mark the **Centenary** through the

educational side, so as the younger generation acquire patriotic attitudes and beliefs and understand the message and sacrifice of the generation of the Great Union. The participants had the opportunity to honor the local heroes, to revive through their interventions the deeds done in Romania during the great war of the reunification of the Romanian people.

At the symposium, pupils from grades 7 to 12 could participate. The participants, individually or in groups of up to three students, coordinated by a teacher, had brief exposures on a theme of choice regarding events, facts, people and places related to Romania's participation in the First World War or the Great Union.

Proiect internațional de parteneriat educativ româno-turc Punți educațional-culturale

Prof. Monica Tudorache
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Deschiderea față de alte culturi oferă elevilor abilitatea de a percepe, de a accepta, de a respecta și de a experimenta alteritatea și este, în același timp, o opțiune ideologică în societățile democratice care vizează formarea viitorilor cetățeni pentru a face cea mai bună alegere și a se orienta în contextul multiplicării sistemelor de valori. Societatea noastră devine din ce în ce mai complexă: migrația, înmulțirea contactelor, dispariția frontierelor clare sunt realități evidente. Există multe modalități de a le răspunde, soluția cea mai potrivită găsindu-se la nivelul unei atitudini interculturale care presupune ca fiecare cultură să fie vizibilă cu propriile norme specifice și deschiderea către alte culturi simultan. Conceperea educației din punctul de vedere al dobândirii valorilor culturale poate duce la atenuarea conflictelor, la eradicarea violenței în școli prin formarea și dezvoltarea unor comportamente precum: capacitatea de comunicare, toleranța față de opiniile altora, luarea deciziilor într-un mod democratic, abilitatea de a rezolva problemele interpersonale, de a evita conflictele, de a accepta ego-ul propriu.

Sister School Project este un parteneriat de colaborare între *Liceul Teoretic "Bogdan Vodă"*, Hălăucești și *Şehit Ersan Yenici Anadolu Lisesi* Babaeski, Turcia, în vederea dezvoltării înțelegerii reciproce, prieteniei și promovării unei mai bune înțelegeri a economiei, culturii, istoriei, mediului și obiceiurilor celor două țări și a școlilor implicate. Dintre principiile cheie care stau la baza acestui parteneriat amintim: recunoașterea și respectarea nevoilor educaționale ale fiecărei școli în parte, comunicarea deschisă, colaborare bazată pe încredere și respect reciproc, așteptări adecvate și realiste. Obiectivele avute în vedere, și anume: consolidarea relațiilor, înțelegerii și aprecierii dintre profesori și elevi, creșterea gradului de conștientizare culturală și a respectului față de culturi, dezvoltarea abilităților de comunicare în limba engleză, dezvoltarea perspectivei internaționale în cadrul școlilor, urmăresc ca elevii să devină cetățeni cu abilități de a funcționa eficient în cadrul culturilor cu puncte de vedere și sisteme de credință diferite.

Prima etapă a acestui parteneriat s-a derulat în perioada 01 septembrie 2015 – 31 august 2018. Pe 25 ianuarie 2016 a sosit la Hălăucești un grup de

douăzeci și cinci de elevi și cinci cadre didactice: Sezer Arslan, director al *Şehit Ersan Yenici Anadolu Lisesi*, Yasin Erdoğan, profesor de limba engleză, coordonatorul proiectului, Göknur Benice, profesor de limba engleză, Fırat Yağdiran, Research and Development Supervisor in Kırklareli Provincial Directorate of National Education. În prima zi a vizitei, elevii și cadrele didactice din cele două instituții de învățământ s-au prezentat și au oferit detalii despre școala de unde provin, localitate, precum și câteva aspecte ale culturii lor.

Experimentarea procesului de predare-învățare în România a fost o altă activitate înscrisă în calendarul vizitei partenerilor turci care a avut loc în intervalul 25-31 ianuarie 2016. Orele la care aceștia au participat au fost următoarele: matematică – *Exerciții pentru examenul de bacalaureat* (clasa a XII-a), profesor Maria Balan, fizică – *Unde mecanice* (clasa a XI-a), profesor Mihaela Pușcașu, biologie – *Organisme modificate genetic* (clasa a IX-a), *Sistemul circulator* (clasa a X-a), *Sistemul osos* (clasa a XI-a), profesor Claudia Croitoru, chimie – *Experimente chimice* (clasa a IX-a), profesor Lenuța Enoiu, geografie – *Orașul Iași* (clasa a XI-a), profesor Aissa Ana-Maria Neculăeș, istorie - *Statutul juridic al țărilor române față de Imperiul Otoman în Evul Mediu* (clasa a XII-a), profesor Daniela Camelia Axinte, discipline socio-umane – *Sistemul educațional românesc* (clasa a XI-a), profesor Ionuț Olaru.

Partenerii din Turcia, atât profesorii, cât și elevii, au manifestat interes pentru subiectele prezentate, au fost deschiși, întreprinzători, dispuși să învețe mai multe lucruri despre noi și România. Întrebările ce au urmat au generat discuții care s-au desfășurat la finalul activităților, opiniile au fost exprimate în mod concis, de către ambele părți, aducând participanții la acest proiect mai aproape, stabilind relații personale atât în interiorul, cât și în afara parteneriatului.

Au urmat apoi vizite la SC ROMPAK SRL, Pașcani, la Palatul „A. I. Cuza” de la Ruginoasa, la Centrul Cultural Ruginoasa, care găzduiește un adevărat muzeu etnografic, consacrat valorilor și tradițiilor locale, Grădina Botanică „Anastase Fătu” Iași, Universitatea „A.I. Cuza” Iași, Catedrala Mitropolitană Iași, Catedrala „Sfânta Fecioară Maria, Regină”, Iași, Mănăstirea Sfinții Trei Ierarhi Iași. În timpul acestor vizite de studiu, elevii au avut posibilitatea de a dialoga unii cu alții, discutând despre muzica pe care o asculta, pasiunea pentru artă, știință, fizică, chimie, despre modul viață, tradițiile și obiceiurile lor.

Primul an de colaborare între Liceul Teoretic “Bogdan Vodă”, Hălăucești și *Şehit Ersan Yenici Anadolu Lisesi*, Babaeski a reprezentat o oportunitate pentru cadrele didactice implicate de a-și dezvolta abilități de predare printr-un schimb de experiență, de a interacționa direct cu profesorii școlii partener, o

ocazie extrem de interesantă pentru extinderea orizontului profesional prin cunoașterea nemediată a unui sistem educațional diferit de cel românesc. Această experiență a fost interesantă și utilă și pentru elevi, contribuind la dezvoltarea interesului lor pentru însușirea de noi cunoștințe, a abilităților de comunicare într-o limbă străină, de utilizare a noilor forme de comunicare și a noii tehnologii în mod eficient și eficient, de socializare cu partenerii de proiect și transmitere de cunoștințe, la formarea și dezvoltarea unei conștiințe cultural-istorice.

Cea de a doua etapă a acestui parteneriat se derulează în perioada 01 septembrie 2018 – 01 septembrie 2023. De această dată, pe 21 ianuarie 2019 a sosit la Hălăucești un grup de douăzeci de elevi și cinci cadre didactice: Sezer Arslan, director al *Şehit Ersan Yenici Anadolu Lisesi*, Yasin Erdoğan, profesor de limba engleză, coordonatorul proiectului, Göknuur Benice, profesor de limba engleză, Neslihan Uç, profesor de limba engleză, Habibe Yaramanoğlu, profesor de matematică. În timpul primei zile a vizitei, elevii și cadrele didactice din cele două instituții de învățământ s-au prezentat și au oferit detalii despre școala de unde provin, localitate, precum și câteva aspecte ale culturii lor.

Și de această dată, partenerii turci și-au exprimat dorința de a cunoaște câteva aspecte ale sistemului educațional românesc, iar orele de curs la care aceștia au participat au fost următoarele: matematică – *Adunarea fracțiilor* (clasa a V-a), profesor Maria Balan, *Progresii – aplicații* (clasa a IX-a), profesor Ana-Maria Paiu, fizică – *Dioda semiconductoare* (clasa a XII-a), profesor Petru Doru Balan, biologie – *Clonarea* (clasa a IX-a), *Sângele* (clasa a X-a), profesor Alina Cășuneanu, chimie – *Reacții de culoare* (clasa a XII-a), profesor Lenuța Enoiu, geografie – *Marea Neagră* (clasa a XII-a), profesor Aissa Ana-Maria Neculăeș, istorie – *Unirea Principatelor Române* (clasa a XII-a), profesor Daniela Camelia Axinte, limba engleză – *Speaking activities* (clasa a XI-a), profesor Laura Marilena Apostolovici. Lecțiile demonstrative au fost pline de emoții, cu impact puternic asupra participanților, provocând curiozitate și, uneori, uimire. Participarea la aceste activități didactice a fost foarte interesantă și utilă din punct de vedere educațional și social pentru toți cei implicați. Partenerii din Turcia au putut face comparație cu propriul lor sistem educațional și au desprins o serie de concluzii, una dintre acestea fiind aceea că, deși împărtășesc o bază comună, cele două sisteme educaționale se pot diferenția foarte mult.

Dintre activitățile menite să îmbogățească experiența elevilor și să îi sensibilizeze față de diversitatea culturală, menționăm prezentarea de către elevii din Turcia a tehnicii picturii Ebru ce constă în realizarea unui model din culori ce plutesc pe suprafața apei.

Hârtia este asezată pe această suprafață, impregnându-se cu vopselele ce plutesc pe apă, transferând astfel modelul. După ce și-au însușit tehnica și cu ajutorul partenerilor, elevii noștri au realizat câteva picturi de acest fel. Programul artistic comun realizat de către elevii din cele două licee partenere a demonstrat faptul că tinerii, indiferent de origine sunt talentați, au preocupări comune pentru dans și muzică. Prin punerea față în față a unor aspecte din cele două culturi, toți elevii au avut ocazia să-și sporească cunoștințele despre cultura partenerului în ceea ce privește modul de viață al oamenilor, valorile, atitudinile și credințele și modul în care acestea se manifestă sau sunt exprimate.

La fel ca și în cazul primei vizite, partenerii noștri s-au întâlnit cu reprezentanții Inspectoratului Școlar Județean Iași și ai comunității locale: inspector, profesor Cristinel Iordăchioaia, viceprimar Burbulea Petru, preot paroh Ciuraru Ion. În timpul dialogului s-a subliniat faptul că acest schimb de experiență desfășurat între elevi, profesori și în plan managerial, a adus un plus de valoare instituției noastre de învățământ prin interacțiunea directă dintre parteneri, promovând conceptele de interculturalitate, toleranță și prietenie, a dezvoltat capacitatea elevilor de a comunica eficient și adecvat în diferite situații în limba engleză, a facilitat comunicarea și înțelegerea interculturale.

În ultimele două zile din cadrul mobilității s-au făcut vizite de studiu la Mănăstirea Voroneț, Cetatea de Scaun a Sucevei, la Muzeul Unirii Iași și la Palatul Culturii Iași unde au fost vizitate toate cele patru muzee: Muzeul de Istorie a Moldovei, Muzeul Etnografic al Moldovei, Muzeul Științei și Tehnicii *Ștefan Procopiu*, Muzeul de Artă. Activitățile proiectului s-au încheiat cu petrecerea surpriză de rămas bun organizată în Tabăra Muncel de către elevii de la Hălăucești pentru partenerii și prietenii lor din Turcia.

Yasin Erdoğan, profesor de limba engleză și coordonatorul proiectului a afirmat că aceasta fost cea de a doua vizită la Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești și a fost o altă experiență grozavă mulțumită tuturor celor de aici. Au învățat foarte multe despre istoria și cultura României prin vizitele lor la Mănăstirea Voroneț, Cetatea de Scaun a Sucevei, la Muzeul Unirii Iași și la Palatul Culturii Iași. De asemenea, au avut șansa de a asista la ore de curs și astfel au putut compara sistemul lor educațional cu cel românesc. Atât profesorii, cât și elevii lor au petrecut un timp deosebit aici. Cadrele didactice, elevii și întreg personalul de la liceul din Hălăucești sunt atât de ospitalieri, încât i-au făcut să se simtă ca acasă. Le este dor de acele zile și așteaptă cu nerăbdare vizita partenerilor lor.

Activitățile acestui parteneriat ce urmează a se derula în perioada 01septembrie 2019 – 01 septembrie 2023 vor oferi elevilor noștri posibilitatea de a percepe, accepta, respecta și experimenta alteritatea, de a-și forma și dezvolta abilitatea de comunicare, toleranța față de părerea celuilalt, luarea deciziilor în mod democratic, abilitatea de a evita conflictele, de a aprecia diversitatea culturală fără să piardă din vedere identitatea națională sau normele și valorile culturale locale, socializarea cu partenerii de proiect și transmiterea de cunoștințe.

**International Project of Romanian-Turkish Educational
Partnership
Educational-Cultural Bridges**

The *Sister School Project* is an agreement between “*Bogdan Vodă*” *Theoretical Highschool*, Hălăucești and *Şehit Ersan Yenici Anadolu Lisesi*, Babaeski, Turkey and is to take place between 1st September 2019 and 1st September 2023.

This collaboration is meant to develop students’ interest in acquire new knowledge, in developing their abilities to communicate in a foreign language, using new technologies effectively and efficiently, socializing with the project partners and transmission of knowledge, shaping and developing a cultural-historical conscience, promoting partners’ schools, regions, countries.

The activities that are to be run will offer the students the opportunity to perceive, accept, respect and experience the otherness, to form and develop the communication skills, tolerance towards the other’s opinion, democratic decision making, the ability to avoid conflicts, socializing with project partners and the transmission of knowledge.

Cu elevii, despre elevi și pentru elevi

prof. Ana Maria Aissa Neculăeș
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară.

Educația extracurriculară (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii.

Elevii Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* din Hălăucești desfășoară variate activități extracurriculare organizate de Consiliul Școlar al Elevilor. Acesta este constituit din Biroul Executiv din care fac parte elevii: Mitran Richard Cătălin, clasa a X-a B – Președinte, Neculăeș Oana Maria, clasa a XI-a A – Vicepreședinte și Măriuș Bianca Cerasela, clasa a XI-a B – Secretar. Sub coordonarea lor își desfășoară activitatea Departamentul cultural și Departamentul sportiv.

Încă din primele săptămâni ale fiecărui nou an școlar, membrii Consiliului se întrunesc și proiectează planurile de activitate pentru anul în curs, solicită implicarea elevilor în diferite activități cu tradiție în unitatea noastră școlară, numesc responsabilii cu organizarea și derularea evenimentelor marcante, dezbate probleme ce vizează preocupările adolescenților și promovează proiecte și parteneriate școlare.

Unele dintre activitățile preferate ale elevilor din liceul nostru sunt cele culturale. În fiecare an școlar se organizează spectacole cu diferite ocazii: Balul Bobocilor, Crăciunul sau 8 Martie, în cadrul cărora elevii talentați cântă, dansează, joacă în piese de teatru sau fac numere de magie. Cele mai apreciate momente sunt cele susținute de Trupa de dans a liceului numită "Natural Selection". Aceasta a fost constituită în cadrul Departamentului cultural al Consiliului Școlar al Elevilor din Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* și se află sub îndrumarea elevului Cazan Liviu Adrian, din clasa a XII-a B. Deși a luat ființă destul de recent, la începutul anului școlar 2018-2019, Trupa de dans „Natural

Selection“ se poate lăuda deja cu participarea la concursul județean „Dance Fest“, desfășurat la Colegiul Național „Emil Racoviță“ din Iași pe data de 26 mai 2018, unde a obținut Premiul I la secțiunea Dans modern și Premiul al II-lea la secțiunea Vals.

Nelipsită de la activitățile culturale este eleva Gurgu Cătălina Marinela, din clasa a X-a B. Ea se remarcă printr-o voce deosebită și mai ales printr-o dorință de perfecționare continuă a tehnicii vocale, chiar dacă face parte dintr-o clasă cu profil real.

Cătălina participă la concursuri locale, județene și internaționale, obținând premii importante. Dintre numeroasele premii amintim: Premiul al II-lea la Festivalul Internațional „Music for kids” – martie 2018; Premiul I la Concursul județean „Armonia artelor” – martie 2018; Premiul I la Concursul școlar „Do you speak english? Parlez-vous francais?” – martie 2018; Premiul I la Concursul regional de Limba franceză „Je parle francais”, secțiunea Interpretare vocală – aprilie 2018.

De asemenea, în cadru Departamentului cultural funcționează și Trupa de teatru „Bratvo”, alcătuită din elevi de gimnaziu și de liceu care au posibilitatea să-și dezvolte aptitudinile actricești prezentând la fiecare spectacol piese contemporane sau clasice.

Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” se poate mândri și cu grupul folcloric „Dor de cântec” din care fac parte elevii clasei a XI-a A, coordonați de doamna profesor de Limba și Literatura română Luminița Călin. La fiecare eveniment, acest gup folcloric ne reamintește frumusețea cântecului și portului popular românesc și ne ajută să pastrăm vie legătura cu tradițiile și identitatea noastră națională.

Un elev cu un talent deosebit este Paraschiv Iulian Denis, din clasa a IX-a A. La vârsta de 5 ani el și-a descoperit pasiunea pentru magie și de atunci muncește foarte mult pentru a-și îndeplini visul, acela de a ajunge un magician renumit. El susține deja reprezentații în toată țara și a fost invitat la televiziuni de renume, unde a participat la concursuri sau a acordat interviuri. Cea mai mare realizare a lui Iulian a fost admiterea în Asociația Magicienilor Internaționali din Vietnam, în anul 2017. Iulian Parachiv este nelipsit de la fiecare spectacol organizat de Consiliul Școlar al Elevilor din unitatea noastră,

fiind apreciat deoarece reușește să îmbine magia cu poveștile de viață, aducând zâmbete și speranță cu fiecare număr prezentat.

Departamentul sportiv al Liceului Teoretic „Bogdan Vodă” desfășoară, de asemenea, variate activități având drept principal scop promovarea unui stil de viață sănătos. Pe lângă campanii de informare cu privire la efectele nocive ale fumatului sau consumului de alcool și droguri, se organizează campionate sportive, cele mai populare fiind Campionatul de fotbal și Campionatul de șah, care se desfășoară anual în săptămâna „Școala altfel”.

Nu doar activitățile culturale sau sportive atrag interesul elevilor din unitatea noastră școlară. Elevii Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* au conștientizat faptul că implicarea în activitățile de voluntariat îi ajută să-și dezvolte spiritul civic, toleranța și solidaritatea, îi pune în contact cu grupuri sociale diverse și chiar constituie un mod concret de a face cunoștință cu o viitoare meserie. Prin urmare, ample campanii de atragere a sponsorilor și de colectare de haine, jucării sau produse alimentare implică anual majoritatea elevilor. Nimeni nu rămâne indiferent în astfel de cazuri mai ales că beneficiarii efortului lor sunt tot copiii.

Există două locuri unde elevii noștri merg cu mare drag. Primul se află chiar în Hălăucești: Centrul de zi „Sfântul Francisc”, coordonat de Surorile Franciscane Misionare de Assisi. Aici circa 50 de elevi din clasele primare ale școlii noastre, care provin din familii modeste, primesc o masă caldă, își fac temele și se joacă. În luna noiembrie a fiecărui an școlar, pentru a marca

„Săptămâna fructelor și legumelor“, voluntarii liceului nostru adună fructe, legume dar și produse alimentare neperisabile și le donează la Centrul de zi.

Mobilizarea cea mai intensă are loc, însă, atunci când voluntarii se pregătesc de plecarea la ”Odorhei“, mai exact la Casa de copii „Sfântul Iosif“ din Odorheiu Secuiesc. Acolo 8 măicuțe au grijă de 150 de copii doar din donații. Încărcați cu saci cu haine și jucării, dar și cu inima deschisă, elevii noștri încearcă să aducă o fărâmə de speranță copiilor din Casa ”Sfântul Iosif“. Uneori, înnoptează acolo pentru a putea petrece mai mult timp cu prietenii lor.

Pe lângă o inimă bună, elevii Liceului Teoretic „Bogdan Vodă” dau dovadă și de talent literar. Pentru a întări această afirmație, publicăm la paginile 84 și 85 două creații ale elevilor Mocanu Ioana și Ciobanu Paul Sebastian, din clasa a XI-a A.

Activitățile desfășurate de elevii Liceului Teoretic „Bogdan Vodă“ din Hălăucești au drept principale rezultate creșterea prestigiului unității noastre de învățământ la nivel local și regional, dezvoltarea personalității elevilor, creșterea stimei de sine, a încrederii, a spiritului de echipă, dezvoltarea abilităților de planificare, organizare și desfășurare a activităților extracurriculare.

With students, about students and for students

Extracurricular education (taking place beyond the educational process) has its role and place in the formation of our students' personality. That is why the students of „Bogdan Vodă“ Theoretical Highschool from Hălăucești carry out various extracurricular activities organized by the Students' School Council. This consists of the Executive Board of the students: Richard Cătălin Mitran, 9B grade - President, Oana Maria Neculăes, 11A grade - Deputy-President and Bianca Cerasela Măriuț, 11B - Secretary. Under their coordination, the Cultural Department and the Sports Department work.

From the first weeks of each new school year, members of the Council meet and plan their work for the current year, ask for the involvement of students in different traditional activities in our school, appoint the people responsible for organizing and conducting major events, debate on different problems that the teenagers are concerned about, and promote school projects and partnerships.

Some of the favorite activities of our high school students are the cultural ones. Each school year they organize shows on various occasions: The Freshmen Ball, Christmas or 8th March Celebration, where talented students sing, dance, play in theatre plays or perform magic numbers.

The Sports Department of „Bogdan Vodă“ Theoretical Highschool also carries out various activities, their main purpose being that of promoting a healthy lifestyle. In addition to information campaigns on the harmful effects of smoking or alcohol and drug use, sports championships are organized, the most popular being the Football Championship and the Chess Championship, which take place annually during the week of „Școala altfel“.

Not just cultural or sports activities attract the interest of students in our school but also the volunteer ones. Large campaigns to attract sponsors and to collect clothes, toys or food, involve the majority of students annually. Nobody is indifferent to such cases, especially as the beneficiaries of their effort are also children. There are two places where our students go with great devotion: „St. Francisc“ Day Center in Hălăucești and „St. Joseph“ Foster Home for Children in Odorheiu Secuiesc.

Aripi

Ioana Mocanu
Clasa a XI-a A

Și chiar vreodată de-ar fi să fiu ce n-am mai fost,
Să nu uiți niciodată, serafimul meu dintâi, să mă povestești frumos.
Eu n-am de gând să îndrăznesc să uit... nici n-am să clipesc,
De frica morbidă a mâinelui în care, poate, n-aș putea să te iubesc.
Nu sunt mai mult decât o umbră vagă, nedeslușită-n fața ta,
Ai aripi prea mari ca să zbori, dar asta pentru tine nici măcar nu ar conta.
Ești motivul primei mele apariții drepte în această viață, de ei ruptă.
Pântecul mamei a fost martor primului meu act de dispariție din luptă.
Dar sunt aici... Și nu contează cât de mari și grele ale tale aripi sunt,
O să am grijă de orice fir de pană, oricât de aspru sau mărunt.
În ele iar mă zgârii când te ajut să cari aripi ce la mine te-au adus,
Ai căzut din transcendență și în ochii mei întunecați razele ți-ai pus.
N-am să vreau să-ți dau vreodată voie să arunci bucăți de sine
Doar de dragul tău... Să văd cum vii și furi, viclean, tot ce am mai bun în mine.
Te pierd inconștient din mâini, dar te-am legat de inimă,
Ne știm din alte zeci de vieți de dinainte și nu-ți sunt anonimă.
Ești al nimănui de o eternitate iar eu sunt nimeniul perfect,
Avem toate stelele din cer drept casă și luna este arhitect.

Fata din tren

Paul Sebastian Ciobanu

Clasa a XI-a A

Și din nou, iată-mă, în aceeași cinicitate contemplând și realizând că sunt un resemnat fără de semnătură, în același tren, cu aceleași haine și cu părul bălai cu nuanțe de blond deschis. Precis sunt de la soare, sunt sigur de asta. Mi-amintesc de discuțiile cu el pe plajă seara, normal că era pe plajă, unde altundeva? Și de ce seara, te întrebi? Este chiar o întrebare relevantă? Dar îți voi spune de ce: ei bine seara, Soarele are un obicei pe care l-am deșlusit, cu voia lui, desigur. El e cel care m-a ademenit, acest astru mi-a șoptit despre seratele lui de înainte de a se duce la culcare pentru somnul lui de o zi, pentru moartea și reînvierea lui clișeică. Da! Chiar el, Soarele murea în fiecare seară pentru iubita sa, Luna .

Chiar un martir, așa spune. Murind doar de dragul de a renaște, îndepărtându-se de ea când iarna își face apariția și spulberă prin arta moartă măreția Soarelui ce scaldă natura vie cu razele sale.

Dar acea șoptă a fost începutul unui cenaclu de poezie al cărui membri eram eu și Soarele. El îmi povestea nenumărate amintiri, pentru că era un domn senil cu experiența a câtorva milioane de ani. Îmi povestea cum plantele îi cântă simfonii, cum apa îi este oglindă, cum animalele îi cer sfaturi și chiar se simțea apreciat până și de oameni, care credeau că are puteri magice și îl iubeau atât de mult, încât se temeau de apariția iubitei lui în calea pământului.

Dar el a rămas același, altruist și cu o dragoste peste cunoașterea umană, peste imaginație. Doar un nemuritor va înțelege cum poate un astru să-și nege nemurirea pentru dragoste doar pentru a-și vedea iubita la răscrucea dintre viață și moarte, început și sfârșit.

Acea șoptă ce mi-a surâs în timpan ca o mângâiere caldă m-a îndemnat spre tine, stea atotștiutoare, și te-ai coborât la nivelul meu pentru a-mi lumina sufletul. Și probabil cei din jurul meu au observat acel tânăr ce sta pe plajă, acea plajă...ah da...normal că acea plajă, singur, zâmbind simbolic și întristându-se, în timp ce idolul său urma să se ducă, deși el știa asta. Era aceeași poveste în fiecare seară.

Iar Soarele își dădu duhul încă o dată pentru ca iubita lui să poată lumina seara, să poată înzestra poezii, oferindu-le o muză. Povestea spune că

Luna îi năștea pe poeți, dându-le trup din pământ și apă, iar suflet din vântul de vară și foc în privire de la iubitul ei. Luna era iubire pură și dăătoare de artă.

Până în zori, tânăru stătea neclintit pe plajă, ahhh, da acea plajă... normal că acea plajă, fiind străjer al Lunii, așa cum îi promisese Soarelui. Încă puțin, doar puțin, și Soarele renăscuse din ape, cu raze noi, tinere, gâdilându-l și îngălbenindu-i părul boțului de carne gânditor, ca o promisiune solemnă. Iar ca în fiecare zi când oamenii sunt prea grăbiți să asculte simfonia florilor, faptul s-a împlinit. Soarele își privea iubita îndreptându-se spre dansa încet, încet pentru un singur sărut.

Dar revin în cinicitatea mea, iar ție, fată din tren, îți promit că ne vom întâlni iar... Și la fel ca Soarele voi muri în fiecare seară pentru a renaște cu sărutul tău.

Școala și biserica – repere perene în educația copiilor din Hălăucești

Director, prof. Lidia Mihaela Neculăeș
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

„Educația autentică presupune o apropiere și o raportare conștientă și responsabilă la valorile religioase ale spațiului comunitar. Astfel de repere vor contribui la conturarea identității culturale, la conștientizarea, manifestarea și afirmarea ei în diferite contexte de viață. Persoana trebuie să fie formată și articulată axiologic în jurul unor valori de bază, să dispună de o coerență valorică internă care îi poate asigura o stabilitate și performativitate exterioară. Valorile religioase contribuie la crearea aceluiași fundament valoric care conduce la o armonie și coerență existențială necesară la nivel individual și social. Educația religioasă trebuie să aibă mai întâi un caracter confesional, pentru o bună «instalare» a persoanei în perimetrul cultural al grupului de referință, și apoi un caracter interconfesional și interdisciplinar, pentru cunoașterea și respectarea alterității confesionale, a altor moduri de raportare și înțelegere a lumii“

prof. univ. dr. Constantin Cucoș.

La Hălăucești, a existat mereu o legătură puternică între școală și biserică.

De altfel, reprezentanții bisericii romano-catolice au pus bazele învățământului din localitate.

În prezent, liceul își desfășoară activitatea în clădirile Seminarului Franciscan, care și-a desfășurat activitatea în perioada 1897-1948 și în clădirea Gimnaziului Franciscan, local finalizat în 1939.

Colaborarea între cele două instituții, Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești și Biserica romano-catolică *Nașterea Sf. Feciară Maria* Hălăucești, se concretizează în organizarea unor activități comune, în care sunt implicați elevii noștri, cadre didactice și preoții din comunitate.

A devenit o tradiție, ca la deschiderea anului școlar, să se organizeze o slujbă de binecuvântare, urmată de festivitatea de început de an școlar.

Un eveniment important a avut loc pe data de , 3 octombrie 2017, când Excelența Sa Patrick Kelly, episcop emerit de Liverpool și Excelența sa Christopher Budd, episcop emerit de Plymouth, însoțiți de părintele Robert Searle din Australia au vizitat comunitatea din Hălăucești.

Întâlnirea s-a concretizat într-un dialog constructiv cu elevii liceului având ca tematică problematica tinerilor din România și Marea Britanie. La întâlnire a participat și domnul primar al comunei, domnul Anton Iosif.

O altă activitate importantă a avut loc în ziua de 18 octombrie 2018, la ora 9.00, la care copiii din grădiniță și din ciclul primar s-au rugat împreună Rozariul pentru pacea lumii, în cadrul inițiativei *Un milion de copii se roagă Rozariul*.

Această inițiativă s-a născut în anul 2005, în Caracas (Venezuela). În timp ce mai mulți copii se rugau Rozariul împreună cu mamele lor, una dintre ele și-

a amintit de profeția pe care a făcut-o Padre Pio: „Dacă un milion de copii s-ar ruga Rozariul, lumea s-ar schimba”.

O bună colaborare există între liceul nostru și Centrul de Zi *Sfântul Francisc* din Hălăucești.

Asociația Congregația Surorilor Franciscane Misionare de Assisi – filiala Hălăucești, a deschis din 2001 un centru de zi pentru copiii din comună, din clasele I-IV proveniți din familii defavorizate. Acest centru continuă activitatea Orfelinatului Catolic *Vasile Alecsandri*, care a funcționat în perioada 1916 -1948. Surorile franciscane “Del Giglio” s-au alăturat orfelinatului pe data de 26 mai 1919. Anul acesta se împlinesc 100 de ani de prezență pe teritoriul comunei Hălăucești.

Copiii înscriși la Centru anul acesta, 52 la număr, fac parte din cei 398 de copii care din 2001 și până astăzi au beneficiat și beneficiază de acest serviciu social. Activitățile zilnice vizează două componente de bază: **componenta educativă** (activități educative specifice, asistență și recuperare școlară) și **componenta de asistență socială** (consiliere individuală, familială și de grup, o masă caldă oferită copiilor).

Pentru realizarea activităților de educație, fiecare grupă de copii este supravegheată la efectuarea temelor școlare, suplimentarea cunoștințelor și recuperarea lacunelor școlare, fixarea noilor cunoștințe și la formarea deprinderilor de scris și de citit de către învățător și surorile responsabile împreună cu voluntarii. Acestia au grijă ca activitățile prevăzute în programul fiecărei zile să se desfășoare în mod organizat. Activitatea educativă este complexă. Copiilor li se dă posibilitatea de a-și exprima părerea, de a dialoga, de a-și însuși mai multe cunoștințe în orele de educație sanitară, moral-religioasă, artistică sau de creație. Conținutul și forma orelor de educație sunt adaptate atât la nivelul de înțelegere al copiilor, cât și categoriilor de vârstă din care aceștia fac parte. În programul copiilor sunt prevăzute pauze dându-li-se posibilitatea recreerii.

În fiecare zi, de luni până vineri, la ora 12.00, copiii servesc masa de prânz, după ce termină programul școlar. Activitățile centrului se desfășoară în cursul după-amiezii de la ora 12.00 până la ora 16.00 când se reîntorc în familiile lor.

Pe parcursul anului școlar, pe lângă activitățile desfășurate în proiect, sunt prevăzute zile deosebite cum ar fi : sărbătorirea zilei de naștere a fiecărui copil o dată la 2 luni, se pregătesc și diverse momente artistice cu prilejul diferitelor sărbători anuale:Sf. Nicolae, Crăciun, 8 Martie (ziua mamei), 1 Iunie (ziua copilului). Acestea sunt momente pline de bucurie pe care copiii le așteaptă cu drag, dar în același timp se implică să participe activ pentru ca sărbătorile să fie cât mai frumoase. După fiecare eveniment, copiii s-au bucurat mereu de un mic dar primit, din partea binefăcătorilor care au susținut acest proiect .

Toți copiii de la centru, la finalul anului școlar , împreună cu cei de clasa a V-a continuă programul de vară pentru o perioadă de 2-3 săptămâni, în funcție și de programul formativ al mănăstirii. În funcție de posibilități, perioada de vară s-a încheiat mereu cu o excursie, aceasta făcând parte din programul de educație culturală și îmbogățire a cunoștințelor referitoare la țara noastră.

În prezent,Centrul de zi *Sfântul Francisc* are nevoie de susținerea noastră. Sprijinul poate fi material sau ne putem implica prin acțiuni de voluntariat.

O altă componentă a colaborării este colaborarea cu mișcarea Scout Hălăucești,membră a Organizației Naționale Cercetașii României.

Specificul metodei Scout este că împuternicește pe fiecare individ să devină agentul principal al propriei sale dezvoltări și cuprinde:

Legea Cercetașului

Cele 10 legi ale cercetașului:

1. Cercetașul își iubește patria sa, România și pe toți cei care trăiesc în ea.
2. Cercetașul este loial, și respecta cuvântul dat, nu minte, este curat în gând, în vorbă și în faptă.

3. Cercetașul este util și își ajută semenii în orice situație; este un prieten pentru toți și frate cu toți cercetașii.
4. Cercetașul este econom și cumpătat, este îngăduitor cu alții și sever cu sine; își îngrijește corpul și duce o viață sănătoasă.
5. Cercetașul iubește și ocrotește natura și este bun cu animalele.
6. Cercetașul își respectă și ascultă părinții, șefii și profesorii și este disciplinat în tot ceea ce face.
7. Cercetașul este credincios și respectă credința celorlalți.
8. Cercetașul este curajos și încrezător în puterile sale, vioi și plin de însuflețire.
9. Cercetașul iubește învățătura și la rândul său învață și pe alții.
10. Cercetașul se străduiește să facă în fiecare zi o faptă bună, oricât de neînsemnată ar părea ea.

Promisiunea Cercetașului

Promisiunea cercetașului este angajamentul de a trăi conform Legii Cercetașului pe care fiecare tânăr îl ia când se alătură Mișcării.

Învățarea prin acțiune asigură o însușire activă a cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor. În opoziție cu învățarea teoretică, învățarea prin acțiune înseamnă a învăța din experiențele de zi cu zi și din oportunitățile de urmărire a pasiunilor.

Sistemul de patrulă. Fiecare unitate locală de cercetași este organizată în patrulă, adică grupuri de 6-8 tineri. Patrulele sunt conduse de unul dintre membri care devine șef de patrulă. Grupul își organizează activitatea și împarte responsabilități sub supravegherea liderului adult. Patrulele au drept de participare activă la luarea deciziilor în unitate.

Cadrul simbolic este un set de elemente cu înțeles special. Numele patrulei, uniforma, steagul, ceremoniile, poveștile sunt câteva dintre simbolurile cercetășești. Fiecare grupă de vârstă are un cadru simbolic specific maturității și nevoilor educaționale. Scopurile acestei metode sunt multiple: dezvoltarea imaginației și creativității, identificarea valorilor cercetășești și stimularea coeziunii și solidarității grupului.

Sistemul de progres personal are menirea de a implica tânărul în propria dezvoltare. Permite fiecărui cercetaș să se autoevalueze și să devină conștient de ritmul dezvoltării sale. Sistemul de progres folosește elemente ale cadrului simbolic corespunzător fiecărei grupe de vârstă.

Natura este cadrul ideal de aplicare al Metodei Scout datorită posibilităților de dezvoltare fizică, emoțională, socială și intelectuală pe care le oferă.

Susținerea adulților. Adulții au responsabilitatea de a coordona activitățile, pentru realizarea lor cu succes, să se asigure că aceste activități au un impact pozitiv asupra dezvoltării tinerilor implicați și să creeze un cadru de relaționare adecvat în unitate.

Together

This article presents a few activities carried out together with *The Birth of St. Mary* Roman-Catholic Church from Hălăucești, *St. Francisc* Day Center and Scout Group from Hălăucești.

 ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ

Preot Giuseppe Corradini

Prof. înv. primar Silvia Mîrț
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

„Fie ca preot, fie ca secretar al Provinciei Franciscane din țară, într-un interval de aproape 40 de ani, a cutreierat multe dintre satele noastre catolice. [...] era într-adevăr un preot plin de râvnă pentru mântuirea sufletelor, [...] un brav soldat și căpitan al lui Cristos.”¹

Pr. Giuseppe Corradini, călugăr franciscan al cărui nume până la intrarea până la intrarea în Ordin era Giuseppe Ciabocco, s-a născut în anul 1840, în localitatea Cingulo din Italia, fiind sfințit ca preot la Roma, în 1864. Desfășoară în Moldova o activitate intensă, începând cu 1872, în parohiile Butea, Adjudenii, Răchitenii și Hălăucești (1895- 1907).

Deși era „o fire sănătoasă și vânjoasă”², părintele Giuseppe Corradini este atins, împreună cu mulți dintre credincioși din Butea, de o formă gravă de febră tifoidă care a cuprins Moldova în 1884. Îi scrie Episcopului despre teribila boală și că speră să se vindece prin rugăciuni la Sf. Iosif, având intenția de a-i aduce statuia în biserică. Când părea că a dispărut, epidemia reapare în 1885 cu suferințe mult mai mari. Deși grav afectat, când boala îi permitea, pr. Corradini citea cartea „Istoria Madonei din Lourdes” a lui H. Lasserre, volum tipărit în limba română în vara aceluși an, rugându-se apoi către aceasta cu multă credință. Considerând că Maica Domnului l-a însoțit în timpul suferințelor și a bolii sale și l-a vindecat, își exprimă față de episcopul Nicolae-Iosif Camilli dorința de a merge personal la Lourdes ca să mulțumească Fecioarei, însă superiorul său îi

¹ Revista *Viața*, nr. 9/1915, f.144, vezi și Dănuț Doboș, „Parohia romano-catolică din Hălăucești” în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *Hălăucești – Sat de veche tradiție cultural-religioasă*, Editura Sapienția, Iași, 2004, p. 139.

² Dănuț Doboș, *op. cit.*, p. 140.

răspunde: „*Madona s-ar bucura mult dacă în loc de promisiunea de a merge în pelerinaj la Lourdes i s-ar propaga cultul său, așezându-i statuia în biserică și vorbind credincioșilor despre întâmplările de la Lourdes*“³.

În perioada păstoririi comunității catolice din Butea, pr. Giuseppe Corradini este preocupat, așadar, asemenea multor preoți și credincioși din diferitele parohii ale diecezei, de cinstirea Madonei de Lourdes. Grație hotărârii sale și cu binecuvântarea și încurajarea episcopului de Iași, inițiativa preotului paroh a crescut în mod deosebit iubirea credincioșilor față de sfânta Fecioară Maria, cea care a binevoit să se arate unei tinere, Bernadetta Soubirous, vizionara din Pirinei, în anul 1858, și care privește cu mare dragoste spre cei în suferință și spre toți cei care o caută.

În august 1886, statuia Madonei de Lourdes a fost adusă la Butea de părintele Daniele Pietrobono, parohul de Galați de atunci, iar sărbătoarea inaugurării altarului și grotii a fost pregătită de părintele Giuseppe Corradini, având loc la 12 octombrie – luna octombrie fiind luna devoțiunii sfântului rozariu către Preacurata - și a fost precedată de trei zile de misiuni populare. Celebrarea a fost prezidată de același episcop de Iași, Nicolae Iosif Camilli. Mărețul eveniment a cuprins toate satele de pe valea Siretului cu un cântec marian care răsună și astăzi: „Ave, ave, ave Maria“, cunoscut și sub numele de „Fecioara la munte“. Este momentul care a marcat începutul cultului Madonei de Lourdes în comunitățile învecinate, în toată dieceza și care s-a răspândit apoi atât în Moldova, cât și în Muntenia, în întreaga Românie mai târziu, numită „*Grădina Maicii Domnului*“ de către Sfântul Părinte papa Ioan Paul al II-lea, înălțându-se și pe aceste plaiuri altare și grote asemănătoare cu cele din Franța. Statuia este prezentă și astăzi în biserica din Butea.⁴

La venirea în parohia Hălăucești, în 1895, împreună cu frații din conventul franciscan de aici, preotul Corradini se preocupă de buna educație religioasă a copiilor comunității, deplasându-se în fiecare sâmbătă la școala publică a satului, în același scop trimițând dascălii în filiale, apoi se remarcă prin organizarea anuală a primei sfinte Împărtășanii a copiilor la Joia și la Rusalii, micuții servind apoi masa în incinta parohiei.⁵

În anul 1897, Episcopul de Iași, Dominic Jaquet, și el franciscan conventual, a obținut aprobarea din partea Papei Leon al XIII-lea pentru a înființa un seminar franciscan. Astfel, Seminarul Franciscan se construiește la

³ <http://www.ercis.ro/biblioteca/scrisoni.asp?id=20060401>

⁴ <http://www.ercis.ro/actualitate/viata.asp?id=20060811>

⁵ Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *Hălăucești – Sat de veche tradiție cultural-religioasă*, Editura Sapienția, Iași, 2004, p. 138

Hălăucești, prin contribuția substanțială a părintelui Giuseppe Corradini, care din economiile sale și din susținerea Guvernului italian, a oferit suma de 25.000 lei⁶ și care a insistat ca instituția să aibă sediul în localitatea unde era paroh. Susținut în construirea edificiului și de munca voluntară a credincioșilor din sat, Seminarul „Sfântul Francisc de Assisi” din Hălăucești ajunge să fie inaugurat în anul 1889, într-o ceremonie solemnă și continuă să funcționeze până în anul 1948, cu un număr variabil de elevi, fiind închis de regimul comunist.⁷

De asemenea, numele preotului Giuseppe Corradini este legat de înființarea unor societăți creștine: Terțiarilor Franciscani, Fiicele Mariei, Societatea „Sf. Sacrament”, muncind cu ardoare la “deșteptarea duhului creștinesc în parohiile încredințate grijii lui.”⁸

În martie 1907, satul Hălăucești și cele vecine sunt cuprinse de violențe datorate influențelor răscoalelor, țărani fiind biciuiți și bătuți, uneori pe nedrept, dar la îndemnul preoților satului țărani se liniștesc, așa cum se află dintr-o „scrisoare confidențială”⁹ adresată de pr. Corradini episcopului Camilli.

Spre finele aceluiași an, preotul Giuseppe Corradini pleacă din Moldova, unde a lucrat în via Domnului cu toată dăruirea, retrăgându-se definitiv în Italia pentru a-și îngriji sănătatea, susținut fiind de superiorii săi de la Roma, în ciuda faptului că episcopul Camilli nu și-a dat acordul la cererea Curiei Generale a OFMConv. pentru plecarea misionarului italian.

Se stinge din viață la Carpenga, Italia, la 14 iulie 1915.

Ministrul provincial D. Pietrobono scria cu ocazia morții sale că ”Hălăuceștenii nu trebuie să uite niciodată că pr. Corradini a fost cel care a stăruit ca Seminarul părinților franciscani să se clădească în satul lor, și astfel, să aibă întotdeauna cinste și renume între celelalte sate”.¹⁰

⁶ Fabian Doboș, „Din activitatea episcopului Domiquet Jaquet” în *Buletin istoric*, nr. 5, 2004, p. 87

⁷ <https://liceulfranciscan.ro/informatii-generale/>

⁸ Revista *Viața*, nr. 9/1915, f.144, vezi și Dănuț Doboș, „Parohia romano-catolică din Hălăucești” în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *Hălăucești – Sat de veche tradiție cultural-religioasă*, Editura Sapienția, Iași, 2004, p. 139.

⁹ Doboș, Silviu Văcaru, *Hălăucești – Sat de veche tradiție cultural-religioasă*, Editura Sapienția, Iași, 2004, p. 138

¹⁰ *Ibidem*, p. 8.

Priest Giuseppe Corradini

“The people of Hălăucești must never forget that priest Corradini was the one who insisted that the Seminary of the Franciscan parents be built in their village, and thus always have honor and reputation among the other villages. “

Father Giuseppe Corradini, an Italian Franciscan monk, whose name until entering Ordinera was Giuseppe Ciabocco, was born in 1840, being sanctified as a priest in Rome in 1864. He had been active in Moldova since 1872 in the Butea parishes, Adjudeni, Răchiteni and Hălăucești parishes, who died in 1915, also in Italy.

During the pastoral period of the Catholic community in Butea, Giuseppe Corradini was concerned about the honor of Madonna de Lourdes. Thanks to his decision, the worship of the faithful rose to the holy Virgin Mary, who pleased to show to a young woman, Bernadette Soubirous, the visionary of the Pyrenees, in 1858, and who looks with great love at those in distress and at all those who look for her.

His activity as a parson of Hălăucești was related to the preoccupation for the religious education of the children, the initiation of some community celebrations, the organization of Christian societies, but especially the support of the raising of the Franciscan Seminary in Hălăucești, a great institution that will be the pride of the locality over time.

Satul Hălăucești și vocația culturii. Aspecte privind procesul educațional și operele sociale

Dir. adjunct, prof. Ghercă Iulian
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

*”Izvorul ascuns al sufletului vostru trebuie să iasă la suprafață și să
curgă murmurând către mare;
Iar comoara adâncurilor voastre infinite se va releva dinaintea ochilor
voștri.”¹*
(Kahlil Gibran, *Profetul*)

Prin realizarea studiului de față ne-am propus în primă instanță să evidențiem dispoziția, aplecarea comunității din Hălăucești către educație, cultură și activități sociale. Această situație atipică pentru o localitate din mediul rural se explică și se datorează în primul rând activității Bisericii Catolice desfășurate prin Ordinul Fraților Minori Conventuali în satul Hălăucești. Bogata activitatea educativă desfășurată de ordinul franciscan prin Școala de dascăli, Seminarul franciscan, Gimnaziul franciscan a fost completată de activități culturale și sociale precum: înființarea Bibliotecii Seminarului franciscan, Casa de sfat și o bibliotecă populară catolică² (inaugurate printr-o ceremonie prezidată de episcopul de Iași, Al. Th. Cisar în data de 29 aprilie 1923³), Revista *Viața*, Asociația Culturală *Armonia*, Orfelinatul din Hălăucești etc. Activitatea cultural-educățională s-a desfășurat și în cadrul instituțiilor statului precum Școala primară mixtă, Eforia Școlară Hălăucești, Căminul Cultural, Biblioteca publică etc. Un rol aparte în dezvoltarea vieții cultural-educăționale au avut-o cadrele didactice ale școlii din Hălăucești. Beneficiind de un astfel de context extrem de favorabil privind activitatea cultural

¹ Kahlil Gibran, *Profetul*, traducere de Ana Maria Datcu, Editura For You, București, 2018, p. 87.

² Dănuț Doboș, Silviu Vacaru, *Hălăucești – Sat de veche tradiție cultural-religioasă*, Editura Sapienția, Iași, 2004, p. 309.

³ Almanahul „Viața”, 1924, p. 66.

educațională și de o istorie pe măsură în această privință, întreaga comunitate din Hălăucești a dezvoltat o înclinație și o „vocație” a culturii și educației⁴.

În rândurile următoare, vom prezenta succint câteva dintre instituțiile de cultură, educație și sociale (Școala de dascăli, Seminarul franciscan, Gimnaziul franciscan, revista *Viața* și Orfelinatul din Hălăucești) cu un rol determinant în evoluția și dezvoltarea cultural-educațională a comunității din Hălăucești, nu înainte de realizarea unui scurt istoric al satului.

Satul Hălăucești a fost proprietatea unor familii boierești de la prima atestare documentară și până la reforma agrară din timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza. Majoritatea stăpânilor moșiei Hălăucești au fost foarte bogați și au ocupat funcții importante în aparatul de stat (Șandru- membru în Sfatul Domnesc în timpul domniei lui Alexandru cel Bun, marele logofăt Dumitrașco Ștefan- tatăl domnului Moldovei Gheorghe Ștefan etc.)⁵. Satul este caracterizat de o complexitate etnică și confesională; pe lângă populația ortodoxă s-au așezat în timp și catolici care în timp au devenit majoritari în localitate. Nu putem stabili cu exactitate cum și când au apărut catolicii în Moldova, cauzele și momentele inițiale rămânând încă în stadiul de ipoteze, fiind multiple și complexe.

Inițial satul a fost așezat în partea de jos, aproape de malul Siretului, pe drumul ce lega sudul Moldovei de Suceava. În timp, satul s-a mutat pe actualul amplasament, unde era mai protejat, iar distanțele până la locul de muncă, de pe moșia întinsă, erau mai bine repartizate. Prima atestare documentară a satului datează din anul 1520⁶. Cu certitudine însă se poate afirma că localitatea exista încă de la începutul secolului al XV-lea.

Dezvoltarea satului Hălăucești este legată de momentul stabilirii populației catolice plasat la jumătatea secolului al XVIII-lea. Conform statisticilor bisericești, catolicii apar menționați pentru prima dată în anul 1762, când se afirmă că satul avea 31 de case cu 233 de credincioși, iar biserica din lemn era construită de trei ani⁷. Ulterior, în anul 1842 a fost construită o biserică nouă, restaurată zece ani mai târziu și modificată, mărită în anul 1872, de către parohul Anselmus Bazzichi. Această a fost utilizată până în anul 1940, când s-a dat în folosință actuala biserică, construită între 1926-1940, la sud de

⁴ Această stare de fapt a „vocației” pentru cultură și educație continuă și astăzi prin activitățile desfășurate de Liceului Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești, Parohia Catolică Hălăucești etc.

⁵ Silviu Văcaru, „Hălăucești, sat al confluențelor”, în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *op. cit.*, p.16.

⁶ Mihai Costăchescu, *Documente moldovenești de la Ștefăniță Voievod(1517-1527)*, Iași, 1943, p. 196-197.

⁷ I. Gabor, *Dicționarul comunităților catolice din Moldova*, Bacău, 1995, p. 125-130.

cea veche care a fost demolată⁸. Din anul 1780 Hălăuceștiul devine centru parohial. În anul 1895 s-a înființat pro-conventul franciscan din Hălăucești, fiind numit paroh Giuseppe Corradini, transferat de la parohia Butea.

La începutul secolului al XIX-lea satul aparținea logofătului Mihail Sturza, însă prin vânzări succesive a trecut din posesia unui proprietar la altul. În anul 1864, consecință a reformei agrare, au fost împrorietăriți țărani cu pământ. O mică parte din moșie, însoțită de curțile boierești, a fost cumpărată de Iordan Guțulescu. Reforma din 1921 nu produce modificări însemnate privind dreptul de proprietate din satul Hălăucești⁹.

În contextul încheierii Primului Război Mondial se produc schimbări majore și în lumea satului din perspectiva dreptului de proprietate asupra pământului. Participanții la război, văduvele și orfanii de război au fost împrorietăriți cu pământ, fiecare familie urmând să primească 5 ha de teren. Consecință a acestui fapt, la Hălăucești s-a definitivat în 1926 planul parcelelor noi vetre a satului, care cuprindea 57 loturi de casă. Terenul expropriat era la sud de școală. Populația din localitate a crescut destul de mult în a doua jumătate a secolului al XIX-lea astfel încât, când s-a pus problema unei noi împrorietări, comisia a constatat că nu există suficient teren pentru a pune în aplicare prevederile legale¹⁰. Din moșia urmașilor lui Guțulescu au fost alocate loturi de teren unor instituții ale statului precum: Școala Hălăucești 3000 mp, Școala Luncași 3000 mp etc¹¹.

Până la reforma agrară din 1864, moșia și proprietarul reprezentau punctul central în jurul cărora se petreceau toate evenimentele din zona rurală. După acest moment, când s-au petrecut modificări radicale asupra proprietății, prin desființarea marilor proprietăți funciare, au apărut structuri noi de coordonare a activității și vieții din lumea satului. A apărut Primăria ca o instituție modernă de conducere a localității, având în fruntea sa un Consiliu și un primar, aleși din rândul cetățenilor comunității, având ca atribuție principală gestionarea resurselor financiare și buna gospodărire a localității¹².

După Al doilea Război Mondial societatea românească a cunoscut schimbări substanțiale urmare a instaurării regimului totalitar comunist, lumea satului fiind direct vizată prin procesele de colectivizare și naționalizare.

⁸ Antonel-Aurel Ilieș, *Sfântul Francisc de Assisi și franciscanii din România*, Editura Serafica, Roman, 2013, p. 90.

⁹ Silviu Văcaru, „Hălăucești sat al confluențelor”, în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *op. cit.*, p.57.

¹⁰ *Ibidem*, p. 58.

¹¹ SJAN Iași, fond *Primăria comunei Hălăucești*, dosar 7/1935, f. 11.

¹² Silviu Văcaru, „Hălăucești sat al confluențelor”, în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *op. cit.*, p. 59.

Școala de dascăli din Hălăucești¹³

Proiectul de înființare a unei școli de dascăli la Hălăucești datează din 1897-1898 când s-au purtat discuții între Episcopia de Iași, prin reprezentantul său, episcopul D. Jaquet, și Guvernul României, reprezentat de primul-ministru D.A. Sturdza, în vederea recunoașterii și finanțării școlii¹⁴. Prin circulara emisă de episcopul Jaquet în 4 septembrie 1898 se aducea la cunoștința tuturor parohilor din Moldova inițiativa deschiderii unei școli de dascăli în Hălăucești. În această scrisoare se prezenta inclusiv cele necesare elevilor care doreau să frecventeze școala de dascăli¹⁵.

Principiile generale de organizare și funcționare a școlii au fost stabilite, în primă etapă, în cadrul convenției din 22 octombrie 1898, de la Iași, dintre episcopul D. Jaquet și ministrul provincial OFMConv. Pr. Daniele Pietrobono. Conform prevederilor convenției școala trebuia să-și desfășoare activitatea într-un spațiu propriu, format din două camere și bucătărie. Episcopul urma să numească profesorii și directorul școlii dintre membrii ordinului franciscanilor minori conventuali, cu acordul ministrului provincial. Episcopul stabilea programa de învățământ, disciplinele de studiu și regulamentul de ordine interioară¹⁶. La aceeași dată a fost adoptat și primul *Regulament general pentru Școala de dascăli*, compus din 12 articole.

A urmat a doua etapă de discuții privind modalitatea de organizare și funcționare a școlii din Hălăucești purtate între Episcopie și Guvernul României. Autoritățile eclesiastice aveau libertatea organizării interne și de educație doctrinală a școlii. Guvernului îi revenea sarcina de a controla procesul de învățământ din punct de vedere al dimensiunii naționale. De asemenea, pe lângă autorizarea școlii aceasta trebuia să fie și finanțată, în mică măsură, de stat. Episcopul D. Jaquet a înaintat o cerere prind finanțarea Seminarului din Iași, a Seminarului franciscan de la Hălăucești și a Școlii de dascăli din aceeași localitate (în valoare de 41.000 franci), care a fost aprobată de Consiliul de Miniștri în ședința din 3 ianuarie 1899¹⁷. Convenția dintre Guvern și Episcopie a fost aprobată în martie 1899 și de către Congregația Propaganda Fide, prin prefectul acesteia cardinalul Ledochowski, în condițiile în care era acordată

¹³ Dănuț Doboș, „Școala de dascăli din Hălăucești” în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *op. cit.*, p. 217.

¹⁴ AERC Iași, dosar 1/1868, f. 10.

¹⁵ „Lucrurile trebuincioase unui elev din Școala dascălilor din Hălăucești: 6 cămeși, 4 perechi de ȋtari, 1 cojoc, 1 suman, 1 pieptar, 1 pereche de ciubote, etc”, *Ibidem*, dosar 15/1877-1959, f. 255-256.

¹⁶ *Ibidem*, dosar 2/1898-1903, f. 2, vezi și Antonel-Aurel Ilieș, *op. cit.*, p. 229.

¹⁷ AERC Iași, dosar 40/1899-1912, f. 17-30.

„independența totală a autorității eclesiastice privitor la regimul moral, științific și disciplinar al institutelor”¹⁸.

La data de 1 iulie 1900, Guvernul român a emis autorizația de funcționare a Școlii de dascăli din Hălăucești¹⁹. Ulterior, în anul 1904 pr. Malinowski, în calitate de administrator apostolic al Diecezei de Iași, a adoptat Programa de studii pentru școla de dascăli din Hălăucești, formată din următoarele materii: religia, ceremoniile, muzica, limba latină, limba română, istoria, geografia, aritmetica, științele naturale, caligrafia și desenul²⁰.

Episcopul Camilli a adoptat o nouă programă de studii în anul 1915. În preambulul noii programe se menționa: „Școala de dascăli trebuie să aibă, înainte de toate, ca scop a da elevilor o educație cu adevărat creștinească și de aceea trebuie să fie întemeiată pe credință vie și sfântă frică a lui Dumnezeu; al doilea scop al ei e de a da o instrucțiune îndestulătoare”²¹. În școala de dascăli din Hălăucești s-au format majoritatea dascălilor care activau în aceea perioadă în dieceza de Iași și nu numai.

În perioada cât a funcționat Școala de dascăli din Hălăucești a avut următorii directori: Nazareno Cipolloni (1898-1902), Alfons Weber (1902-1907), Nicola Pasini (1907-1908), Francisc Mattas (1908-1911), Benvenuto Vineri (1911-1916)²². Școala a funcționat până în anul 1916 când a fost închisă din cauza Primului Război Mondial. Pe perioada războiului clădirea școlii a fost rechiziționată de armata română, care a amenajat un spital militar. După încheierea războiului, localul a fost donat Orfelinatlui catolic deschis la Hălăucești în anul 1919.

Importanța acestei instituții nu reiese din numărul elevilor școlarizați, ci din formarea și educația pe care o dobândeau elevii o dată cu calificarea pentru profesia de dascăl. În prima jumătate a secolului al XX-lea, majoritatea dascălilor din Moldova au fost pregătiți la Hălăucești.

Seminarul franciscan din Hălăucești

Sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea reprezintă perioada de formare a unui cler catolic în România, a unui cler autohton (format până la acel moment în școlile din Occident). Un rol important în această

¹⁸ *Ibidem*, dosar 1/1868-1920, f. 9.

¹⁹ Dănuț Doboș, „Școala de dascăli din Hălăucești” în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *op. cit.*, p. 218.

²⁰ Antonel-Aurel Ilieș, *op. cit.*, p. 230.

²¹ AERC Iași, dosar 51/1911-1915, f. 180-181.

²² Dănuț Doboș, „Școala de dascăli din Hălăucești” în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *op. cit.*, p. 220-227.

privință l-a avut Provincia Fraților Minori Conventuali „Sf. Iosif” din România. Inclusiv în decretul de înființare a Provinciei se preciza că aceasta va avea un „noviciat propriu”²³. Astfel au fost înființate mai multe instituții particulare de învățământ care urmăreau formarea tinerilor și îndrumarea lor către viața franciscană: Seminarul Franciscan din Hălăucești, Noviciatul de la Săboani, Seminarul Teologic „Sf. Bonaventura” din Luizi-Călugăra.

Au existat mai multe proiecte și idei, chiar dispute de idei, cu privire la modulul și locul unde și cum să se înființeze un seminar franciscan. Toți cei implicați în acest proiect erau însă de acord cu necesitatea fondării unui seminar care să formeze clerul franciscan indigen. Episcopul de Iași, Dominique Jaquet, a militat intens pentru această idee și a discutat această problemă și cu autoritățile statului, mai exact cu ministrul Cultelor și al Instrucțiunii Publice, Petru Poni, dar și cu regele Carol I, ambii oficiali au susținut și încurajat această idee²⁴. Proiectul episcopului Jaquet prevedea construirea unui Seminar franciscan la Iași, pentru ca după finalizarea cursurilor liceale seminariștii să continue studiile de filosofie și teologie în Seminarul diecezan. Acest proiect era susținut și de ministrul provincial pr. D. Pietrobono și de Curia Generală a Ordinului Fraților Minori Conventuali și de prefectul Congregației „de Propaganda Fide”, cardinalul Ledochowski.

Ministrul General al OFMConv. L. Carateli și-a exprimat rezerva față de proiectul Jaquet, dorind să impună propriul său proiect cu privire la înființarea Seminarului franciscan. Acest proiect cuprindea două faze: în prima etapă provincialul Pietrobono urma să convoace vocațiile în conventul de la Prăjești, pentru o perioadă de probă, cei selectați să fie trimiși ulterior la studii în Italia²⁵; a doua etapă viza fondarea unui Colegiu românesc pe lângă Colegiul Serafic de la Roma al OFMConv. unde să fie instruiți seminariștii indigeni²⁶.

Finalmente, după numeroase discuții, dezbateri și consultări, episcopul D. Jaquet a hotărât înființarea Seminarului franciscan la Hălăucești, beneficiind de aprobarea papei Leon al XIII-lea și fiind sfătuit de ministrul provincial D. Pietrobono și mai mulți parohi franciscani²⁷.

²³ Antonel-Aurel Ilieș, *op. cit.*, p. 139.

²⁴ AERC Iași, dosar 55/1904-1913, f. 6 vezi și Dănuț Doboș, „Seminarul Franciscan din Hălăucești (1897-1948)” în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *op. cit.*, p. 189.

²⁵ AGOFMConv. fond *Romania*, S.XX.B, dosar 2/1896-1899, f. 2-13, .

²⁶ P. Tocănel, *Storia della Chiesa Cattolica in Romania*, III/2, 778.

²⁷ Antonel-Aurel Ilieș, *op. cit.*, p. 140.

Alegerea locației s-a făcut în contextul în care parohul de Hălăucești G. Corradini a oferit suma de 25.000 lei pentru construirea clădirii Seminarului²⁸. Oferind această sumă, care acoperea în mare parte valoarea construcției, parohul de Hălăucești a solicitat ca Seminarul să fie construit în localitatea unde era el paroh („cuiba să fie la mine!”²⁹). Iată cum se susține proverbul „omul sfințește locul” și în cazul pr. Corradini, care prin contribuția sa a schimbat fără doar și poate evoluția comunității din Hălăucești, prin construirea Seminarului franciscan în localitate. Astfel episcopul D. Jaquet, beneficiind și de munca voluntară a credincioșilor din Hălăucești, a reușit să construiască până în 1898 clădirea Seminarului franciscan din Hălăucești³⁰.

În anul 1898 a fost înagurată clădirea Seminarului Franciscan din Hălăucești în cadrul unei ceremonii solemne. Primul rector al instituției a fost pr. Ulderico Cipolloni (această funcție a fost deținută de acesta până în 1914). În anul 1899 erau înscriși la seminar un număr de zece elevi, dintre aceștia patru au fost trimiși la Roma pentru completarea studiilor de filosofie și teologie³¹. În același an a fost încheiată o convenție între episcopul Jaquet și Guvern prin care Seminarul franciscan de la Hălăucești urma să primească suma de 10.000 franci anual, subvenție din partea statului român³².

La 1 iulie 1900 Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice a autorizat funcționarea Seminarului³³. Semnarea convenției de finanțare și autorizarea de către stat a Seminarului franciscan au fost posibile datorită discuțiilor purtate de episcopul Jaquet cu miniștrii Cultelor și Instrucțiunii Publice în perioada 1896-1900 și anume P. Poni, C. Istrati și Spiru Haret în vederea recunoașterii oficiale a școlilor superioare catolice, dar și a alocării unor subvenții acestor instituții.

Prin convenția stabilită între episcopul de Iași și Guvernul României se prevedea autorizarea Seminarilor din Iași și Hălăucești, a Școlii de dascăli din Hălăucești, precum și alocarea unor subvenții anuale pentru aceste instituții de învățământ. Școlile erau obligate să respecte următoarele clauze: limba de predare să fie româna; filosofia și teologia urmau să fie predate în limba latină; limba maghiară era exclusă din programele școlare; urmau să fie admiși doar

²⁸ Fabian Doboș, „Din activitatea episcopului Domiquet Jaquet” în *Buletin istoric*, nr. 5, 2004, p. 87. Suma era primită de pr. Corradini de la Guvernul italian.

²⁹ I. Gabor, *op. cit.*, p. 128.

³⁰ Dănuț Doboș, „*Seminarul Franciscan din Hălăucești (1897-1948)*” în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *op. cit.*, p. 190.

³¹ P. Tocănel, *op. cit.*, p. 781.

³² AERC Iași, dosar 1/1868-1920, f. 8.

³³ Dănuț Doboș, „*Seminarul Franciscan din Hălăucești (1897-1948)*” în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *op. cit.*, p. 191.

cetățeni români; nu puteau fi primite alte subvenții de la guverne străine; Guvernul român avea dreptul de control privitor la limba de predare română; regimul moral al elevilor revenea exclusiv autorității bisericești³⁴.

În primele decenii de activitate, seminarul s-a confruntat cu numeroase probleme, una din cele mai importante fiind lipsa corpului profesoral. De asemenea, au fost probleme în privința finanțării și a recunoașterii legalității funcționării Seminarului (în anul 1912 au existat dispute, între reprezentanții episcopiei de Iași și ai Ministerului, în privința recunoașterii funcționării seminarului de către revizorii școlari. În această dispută s-a implicat și arhiepiscopul R. Netzhhammer care discuta problema cu regele Carol I, care a afirmat: „Cum poate ministrul să ignore Hălăuceștii, pentru care noi dăm o subvenție Seminarului din Hălăucești?” Toate documentele sunt la mine.)³⁵.

În anul 1914 pr. U. Cipolloni a fost ales ministru provincial, iar în locul său a fost numit ca recor al Seminarului franciscan din Hălăucești, pr. Bonaventura Morariu (1914-1923). Primul Război Mondial a afectat negativ activitatea seminarului, a cărui clădire a fost transfărmată în spital militar pe durata conflagrației. După război, reorganizarea Seminarului s-a realizat cu dificultate, fiind necesară refacerea localului, completarea corpului profesoral, clarificarea problemei finanțării etc. În anul 1923, pr. B. Morariu a fost ales provincial, fiind astfel nevoit să renunțe la funcția de rector al Seminarului.

Între anii 1923-1948 au ocupat funcția de rector al Seminarului franciscan din Hălăucești următorii preoți: Dominic Neculăeș, Ioan Duma și Mihai Dămoc. Documentul de funcționare a instituției de învățământ a fost în continuare Convenția din anul 1899, care excepta Seminarul de la regulamentele stabilite de Ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice referitor la învățământul particular. Problemele principale au fost tratate direct între Episcopia de Iași și Minister.

Din 1932 seminariștii au urmat studiile de filosofie și teologie la Seminarul Teologic „Sf. Bonaventura” înființat în același an la Luizi-Călugăra³⁶. Din anul 1936 seminariștii au frecventat Gimnaziul franciscan de stat, înființat în același an la Hălăucești, în incinta Seminarului din Hălăucești³⁷.

Autoritatea școlară asupra Seminarului a aparținut în permanență superiorului Provinciei Franciscane „Sf. Iosif” din România, buna funcționare a acestuia fiind protejată de Legea Cultelor, Concordatul încheiat de statul român

³⁴ AERC, dosar 44/1903-1904, f. 50.

³⁵ AGOFMConv. fond *România*, SXXB, dosar 17/1912, f. 18-20.

³⁶ Dănuț Doboș, „Seminarul Franciscan din Hălăucești (1897-1948)” în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *op. cit.*, p. 198.

³⁷ *Ibidem*, p. 199.

și Vatican, precum și de prevederile Dreptului canonic bisericesc. Numărul elevilor a crescut de la 11 în 1903, 32 în 1925, 52 în 1926. În perioada 1989-1941 au frecventat cursurile Seminarului franciscan din Hălăucești un număr de 306 elevi, iar 62 au fost sfințiți preoți³⁸.

Seminarul franciscan din Hălăucești a fost desființat de autoritățile comuniste în anul 1948, iar clădirea instituției a fost confiscată în mod abuziv și ilegal.

Cum reiese din succinta prezentare și analiză a celor două instituții educaționale particulare, Hălăuceștiul, datorită OFMConv. și activităților desfășurate în această localitate, a reprezentat un centru educațional și cultural pe care îl cunoșteau cele mai înalte autorități eclesiastice din țară și străinătate (inclusiv Înaltul Pontif), dar în egală măsură și reprezentanții statului la cel mai înalt nivel: Regele, Primul-ministru, ministrul Cultelor și a Instrucțiunii Publice de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

Gimnaziul franciscan din Hălăucești

După Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 și îndeplinirea celui mai înalt ideal național, unirea tuturor românilor într-un singur stat, realitățile economico-politico-sociale s-au modificat considerabil, fiind nevoie de un nou cadru legal, constituit prin adoptarea Constituției din 1923. Și schimbările din domeniul educațional au fost substanțiale, crescând exigențele pentru înființarea și funcționarea și acreditarea școlilor particulare.

În acest context și ținând cont de faptul că după închiderea în 1901 a Institutului Cipariu din Iași, fondat de episcopul Jaquet, Biserica Catolică din Moldova a rămas fără o școală secundară de băieți prin care să ofere posibilitatea multor tineri catolici să se formeze, superiorul Provinciei franciscane „Sf. Iosif” pr. Iosif Petru M. Pal a avut inițiativa înființării în 1935 a unui gimnaziu-liceu franciscan la Hălăucești³⁹. Astfel în toamna anului 1935 pr. Iosif P M Pal a înaintat un memoriu Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice prin care solicita aprobarea înființării unui gimnaziu franciscan la Hălăucești. În susținerea și motivarea solicitării, pr. Pal aducea argumente de ordin național, economic și religios precum: școlarizarea tinerilor catolici din Moldova în gimnaziul din Hălăucești era o soluție pentru ca aceștia să nu fie nevoiți să se înscrie la școlile maghiare din Ardeal⁴⁰; din cauza situației

³⁸ *Ibidem*.

³⁹ Antonel-Aurel Ilieș, *op. cit.*, p. 149.

⁴⁰ Iosif Pal, *Originea catolicilor din Moldova și franciscanii, păstorii lor de veacuri*, Săbăoani-Roman, 1942, p. 227.

materiale această instituție ar fi reprezentat o șansă pentru majoritatea elevilor care nu aveau posibilitatea să se înscrie la gimnaziile din orașe; cursurile s-ar fi desfășurat în clădirea Seminarului până la construirea unui local propriu; corpul profesoral ar fi fost alcătuit din preoți franciscani care nu ar fi trebuit renumerați de stat; etc.

La 26 septembrie 1936, prin decizia nr. 102182, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice a aprobat înființarea Gimnaziului Teoretic Particular de la Hălăucești, sub titulatura de „Gimnaziul Franciscan”, având drept director pe pr. Mihai Dămoc⁴¹. Aprobarea a fost inițial pentru un an de zile, la finele căruia a avut loc o evaluare din partea Ministerului, care a constatat că majoritatea elevilor au promovat examenul, menținând în această situație autorizația de funcționare acordată.

Momentul de deschidere a școlii a reprezentat o bucurie pentru populația catolică. S-au depus 140 de cereri, din care în primul an au fost înscriși 78 de copii⁴². Conform noii legislații privitoare la învățământ școlile trebuiau să obțină „dreptul de publicitate din partea statului”. Pentru această recunoaștere Gimnaziul trebuia să îndeplinească mai multe condiții, cea mai importantă fiind existența unui local propriu. Construirea unui local propriu necesita o investiție majoră în condițiile în care nu exista nicio sursă de finanțare pentru acest obiectiv.

La întâlnirea Consiliului Suprem al Provinciei „Sf. Iosif” din data de 17 mai 1937, la Hălăucești, superiorul acesteia pr. IPM Pal a susținut necesitatea și importanța educației și instrucției școlare pentru copiii catolici și, astfel, importanța construirii unui local propriu pentru Gimnaziul Franciscan. IPM Pal considera că școala avea menirea de a contribui la formarea unei intelectualități catolice atașate de Biserică și patrie. Un argument suplimentar al oportunității susținerii Gimnaziului a fost faptul că din rândul elevilor săi erau selectați viitorii seminariști. Propunerile sale au fost aprobate în cadrul Consiliului, identificându-se mai multe soluții privind strângerea fondurilor și demararea lucrărilor de construcție a noului local pentru Gimnaziul Franciscan din Hălăucești⁴³.

În cadrul unei solemnități, desfășurată la data de 29 iunie 1938, episcopul M Robu a sfințit piatra de temelie a noii clădiri; la ceremonie au participat preoți, seminariști, elevi, săteni, precum și oficialitățile comunale și județene⁴⁴.

⁴¹ Dănuț Doboș, „Gimnaziul Franciscan” în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *op. cit.*, p. 254.

⁴² Iosif Pal, *op. cit.*, p. 228.

⁴³ Antonel-Aurel Ilieș, *op. cit.*, p. 151.

⁴⁴ Iosif Pal, *op. cit.*, p. 230.

Clădirea a fost inaugurată în anul 1939⁴⁵ și cuprindea un internat și mai multe săli de clasă, având o suprafață de 689 mp. Printre cei care au sprijinit financiar construirea noi clădiri a Gimnaziului Franciscan de la Hălăucești s-au numărat și nunțiul apostolic în România Andrea Cassulo și Papa Pius al XI-lea⁴⁶.

Îndeplinind condițiile cerute de lege, Gimnaziul Franciscan din Hălăucești a primit la data de 26 aprilie 1939 dreptul de publicitate din partea Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, școala fiind trecută sub controlul statului. Corpul profesoral era aprobat tot de stat, însă era renumerat de Biserică. Școala funcționa după legile, regulamentele și programele teoretice de stat, elevii primind la absolvire certificate după modelul școlilor de stat. Majoritatea elevilor erau interni și plăteau în 1940 o taxă anuală în valoare de 8500 lei⁴⁷.

Gimnaziul se afla sub conducerea și responsabilitatea preoților franciscani, însă nu era considerat o școală confesională, fiind școlarizați și elevi de alte religii. Instituția se bucura de recunoașterea deplină din partea statului și oferea posibilitatea, în schimbul unei taxe modice, elevilor din satele catolice din Moldova și nu numai, de a beneficia de o învățătură solidă și o educație aleasă (elevii cu rezultate foarte bune beneficiau de o reducere a taxelor de școlarizare). Existau două centre de înscriere la Hălăucești și Bacău, însă se primeau cereri de înscriere și din alte județe ale țării⁴⁸.

În anul școlar 1939-1940 numărul elevilor care au frecventat cursurile Gimnaziului Franciscan din Hălăucești a fost de 121. La buna pregătire a elevilor a contribuit corpul profesoral alcătuit din preoți și laici coordonați de directorul pr. M Dămoc. Acesta a amenajat în interiorul școlii o capelă proprie⁴⁹.

Conducerea Gimnaziului a dus o campanie în întreaga perioadă interbelică, mai ales prin articolele din revista *Viața*, de conștientizare a importanței învățământului și educației. Preoții au explicat necesitatea trimerii copiilor la școlile secundare-gimnaziale și au încurajat credicioșii să depășească anumite prejudecăți precum: Gimnaziul era văzut ca un lux destinat orășenilor; nu înțelegeau beneficiile unei astfel de educații, fiind reticenti la plata taxelor; uneori considerau școlile secundare un pericol pentru educația religioasă a copiilor lor etc.⁵⁰.

⁴⁵ AERC Iași, dosar 1/1939, f. 39.

⁴⁶ Dănuț Doboș, „Gimnaziul Franciscan” în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *op. cit.*, p. 257.

⁴⁷ A Roca, „O nouă făclie”, în Almanahul *Viața*, 1940, p. 83.

⁴⁸ Dănuț Doboș, „Gimnaziul Franciscan” în Dănuț Doboș, Silviu Văcaru, *op. cit.*, p. 258.

⁴⁹ AERC Iași, dosar 6/1940, f. 21.

⁵⁰ „Trebuie să mărturisim că astfel de temeri sunt cauza faptului că sătenii noștri catolici din Moldova sunt lipsiți aproape cu totul de o pătură cultă ieșită din mijlocul lor. Faptul este

La 3 august 1948 Gimnaziul Franciscan de la Hălăucești a fost naționalizat alături de Seminarul franciscan și Orfelinatul de fete din aceeași localitate. În cladirea sa a fost organizată Școala Elementară Ciclul II de la Hălăucești.

Revista „Viața”

Cea mai importantă revistă catolică franciscană din Moldova a fost „Viața”⁵¹. Aceasta a apărut în contextul întoarcerii în țară a 6 preoți franciscani care studiaseră la Universitatea teologică din Roma. Printre aceștia era pr. Iosif Talmăcel, numit vicar la Sabăoani, la întoarcerea sa în țară. El, alături de parohul de Sabăoani, Grațian Carpati, a publicat în data de 14 aprilie 1913 primul număr al Buletinului parohiei catolice de Săbăoani: „Viața”⁵². Încă din primul număr al revistei, pr. Grațian anunța intențiile autorilor cu privire la noua publicație: „broșura va cuprinde toate acelea ce privesc pe un creștin adevărat și pe un cetățean bun în viața de toate zilele”⁵³. De asemenea, se specifica faptul că revista nu va apărea lunar și că va trata toate problemele practice ce sunt legate de parohia Săbăoani. Așadar, revista viza două aspecte: ghidarea către o viață sufletească cât mai nobilă și sfântă și către o viață pământească cât mai fericită⁵⁴.

Este evident încă din cuvântul de început că revista „Viața” era total diferită de revista diecezană „Lumina creștinului”, ea adresându-se în special celor din parohia Săbăoani, adică oamenilor de la țară, lucru care se vede din sumarul revistei. La editarea primelor numere ale revistei au colaborat: Grațian Carpati, Iosif Talmăcel, Gârleanu Ion, Neculăeș Dominic, Matas Francisc etc. Revista se tipărea la Roman la Tipografia „Frații Rothmberg”. Primul număr al revistei cuprindea probleme legate de parohie, poezii în stil popular precum și mici istorioare ce au în centru pe locuitorii de la țară. În numerele viitoare ale revistei apar o serie de articole care au ca idee principală scopul pentru care trăiește omul, din punctul de vedere al Bisericii: “ cine nu crede nu poate

anormal și trebuie să dea de gândit celor care au o răspundere în conducerea poporului catolic” în *Viața*, nr. 7-8, 1940, p. 114-115.

⁵¹ La această revistă a apărut un supliment în anul 1929, pentru o scurtă perioadă de timp, intitulat „Cruciada noastră misionară”.

⁵² Iosif Pal, *op. cit.*, p. 240.

⁵³ „Viața”, nr. 1, 1913, p. 5.

⁵⁴ Iulian Ghercă, *Catolicii în spațiul public. Presa catolică din România în prima jumătate a secolului al XX-lea*, Editura Institutul European, Iași, 2013, p. 176-186.

ajunge la fericirea veșnică, omul nu se poate mântui decât în religia cea adevărată, despre păcat și urmările lui” și altele⁵⁵.

Primele două numere ale buletinului au fost destinate expres parohiei Săbăoani. Începând cu al treilea număr redactorul își propunea să dea revistei un caracter inter-parohial și cu această ocazie fixau și prețul pentru fiecare revistă în parte de 20 de bani. În primul an nu s-a fixat un preț pentru abonament, deoarece nu se știa cât de des urma să apară.

Este posibil ca apariția acestui buletin să fi stârnit discuții aprinse între preoți, deoarece în primul număr al revistei din anul 1914 pr. Ulderich Cipolloni, conducătorul local al franciscanilor preciza: „În toate publicațiile să nu se piardă din vedere pe poporul nostru de la țară care formează cel mai mare cotingent catolic din Moldova... lui trebuie vorbit în mod simplu cu o limbă curat românească, dar simplă, și nici de cum prea înaltă și prea împodobită cu figuri retorice..... Iar subiectele de tratat să fie întotdeauna practice și folositoare pentru sufletul și viața lor cea zilnică”⁵⁶.

O problemă importantă a fost aceea a modului de redactare a articolelor publicate: „urmarea unei căi avangardiste sau conservatoare”. Probabil că aceste discuții au apărut și pentru că la Iași se reușise publicarea unei reviste catolice și nu se dorea crearea unei concurențe, ținând cont că au existat multe probleme financiare legate de publicarea revistei” Lumina creștinului”. Prin recomandările date de șeful misiunii franciscane se preciza clar direcția ce trebuia urmată de „Viața”, astfel încât ea să se adreseze în mare parte altui public și să nu fie în concurență cu revista „Lumina creștinului”.

Totuși, revista „Viața” a expus o teologie, practică, pe înțelesul țăranilor, mergând ușor la inima creștinului de la țară. În consecință, publicul vizat de această publicație a fost „populația catolică din satele din Moldova”. Alături de articolele despre Viețile Sfinților și istorioare morale dragălașe și edificatoare, în revistă apar și sfaturi practice, sfaturi gospodărești, îndrumări pentru păstrarea sănătății, leacuri ieftine și leacuri băbești, probleme legate de lucratul pământului, informații despre îngrășăminte, sfaturi pentru femeile însărcinate, pentru copii și altele. De asemenea, mai sunt publicate și povestiri cu țărani ce vin în contact cu intelectualii sau cu crâșmarii, cu bețivi și cei ce înjurau (care erau aspru dojeniți de preoți). Principalul autor al acestor articole referitoare la problemele practice a fost preotul Tălmăcel.

⁵⁵ „Viața”, nr. 2, 1913, p. 13.

⁵⁶ Idem, nr. 1, 1914, p. 1.

Succesul revistei⁵⁷ a fost unul neașteptat, cititorii cerând apariția lunară a revistei, lucru care la început nu s-a putut realiza, însă s-a mărit numărul de pagini, abordându-se o tematică mai variată⁵⁸.

Până în septembrie 1914, revista a apărut la Săbăoani și apoi a fost mutată la Răducăneni, deoarece acolo s-a mutat preotul Tălmăcel, redactorul revistei. Din iunie 1916 a apărut la Hălăucești, iar în august, același an, își intrerupe activitatea, din cauza războiului. Condițiile grafice în care a apărut în acești primi ani au fost foarte bune.

În septembrie 1918 revista reappare la Huși, având ca redactor pe preotul Tălmăcel. Odată cu mutarea sa la Bacău în 1920 și revista se mută pentru o scurtă perioadă de timp, deoarece în același an apare la Farăoani, unde a fost mutat părintele Tălmăcel. Pentru o scurtă perioadă revista a apărut la Hălăucești sub conducerea preotului Bonaventura Morariu, după care a fost încredințată din nou vechiului redactor.

Bilanțul făcut cu ocazia a 10 ani de la apariție, 1923, de către preotul Tălmăcel exprima situația în care se afla revista, dar și planurile de viitor: „, de a fi în continuare mijlocitoare de întărire și luminare a poporului nostru mai ales de la sate”⁵⁹. Se exprimă clar caracterul popular al revistei și se menționează că va merge în continuare pe această linie simplă, iar celor care doreau o schimbare a limbajului și creșterea gradului de cultură, Tălmăcel le recomanda să scrie în alte reviste catolice din Moldova. La data de 1 ianuarie 1924 revista începe a se tipări în propria tipografie, prima catolică din Vechiul regat, care a purtat numele Tipografia Serafică a Seminarului Franciscan din Hălăucești⁶⁰.

Orfelinatul din Hălăucești

Înființarea orfelinatalui catolic de la Hălăucești, a reprezentat o parte importantă a eforturilor depuse în această privință la nivel național. Ideea înființării unui orfelinat, spital sau azil în Hălăucești a aparținut provincialului U. Cipolloni, care în 1914 făcea un apel în acest sens, realizarea proiectului a întârziat însă din lipsa fondurilor. În anul 1915, parohul din Hălăucești cheamă

⁵⁷ Fiind considerată una din cele mai importante publicații catolice din România această revistă și-a găsit locul și la Expoziția mondială a presei catolice organizată la Roma în perioada mai 1936-mai 1937 vezi Iulian Ghercă, *op.cit.*, p. 218 și ASV, fondul *Archivio della Nunziatura Apostolica in Romania 1920-1933*, busta 19, fascicolo 453.

⁵⁸ „Viața”, nr. 4, 1914, p. 32.

⁵⁹ Idem, nr. 1, 1923, p. 52.

⁶⁰ Idem, nr. 1, 1924, p.1.

pe cãlugãrița polonezã Elena Terlifoj, care începe opera caritabilã de îngrijire a bolnavilor și a rãniților de rãzboi aduși în sat⁶¹.

Agravarea situației în anul 1917, când rãzboiul și tifosul exantematic au secerat familia întregi, a dus la concluzia cã înființarea unui orfelinat catolic se impunea numaidecãt⁶², administratorul Cipolloni decizând cã orfanii catolici nu puteau fi lãsați exclusiv în grija statului și a instituțiilor sale, considerând cã Biserica trebuia sã sprijine acești orfani⁶³.

Înființarea orfelinatlui de la Hãlãucești s-a realizat pe fondul unor dispute între autoritãți și Bisericã privitoare la organizarea și conducerea acestei instituții. La 2 iunie 1917, în baza unei circulare a guvernului român⁶⁴, s-a constituit la Hãlãucești un comitet, al cãru președinte a fost ales Petru Soroceanu, iar vicepreședinte preotul catolic Francisc Mattas, ce avea ca scop acțiunea de înființare a unui orfelinat pentru ajutorarea orfanilor din împrejurimi. Comitetul era format din 13 membri din care patru erau catolici, ceea ce exclude faptul cã alegerea s-a fãcut pe considerente confesionale⁶⁵.

La 13 iulie 1917, Adela Vasiliu a fost aleasã președinte de onoare, cu îndatorirea de a supraveghea bunul mers al instituției alãturi de preotul B. Morariu (administrator al orfelinatlui) și I. Levãrda ca cenzor. De supravegherea copiilor și de menaj se ocupau mãicuțele, iar controlul asupra igienei era asigurat de doctorul Max Culcer, medic la spitalul din localitate. Educația copiilor era asiguratã de educatoarele de la grãdinițã, precum și de învățãtorii școlii. Episcopia de Iași și-a luat angajamentul ajutorãrii orfelinatlui cu bani și alimente. Înființarea orfelinatlui a fost notificatã oficial Prefecturii Județului Roman la 9 iunie 1917. În adresa respectivã, U. Cipolloni informa autoritãțile cã îl desemnase pe parohul Mattas sã organizeze un orfelinat la Hãlãucești pentru copiii orfani care „vor fi cãutați cu dragoste și devotament pentru a face din ei viitori patrioți și vrednici fii ai României”⁶⁶.

La 20 septembrie 1917, U. Cipolloni protesta împotriva deciziei Revizoratului școlar Roman care o numise pe Ecaterina Platon, educatoare și soția parohului ortodox, în funcția de director al ofelinatlui, în baza legislației în vigoare la acea datã care afirmã cã Revizoratele școlare aveau în

⁶¹ Dãnuț Doboș, Vicențiu Ghiurcã, *Orfelinatlui catolic „V. Alecsandri*, în Dãnuț Doboș (coord.), *Hãlãucești: sat de vechi tradiție cultural-religioasã*, Iași, 2004, p. 266.

⁶² Fr. Mattas, *O operã necesarã. Orfelinatele noastre*, în „Viața” nr. 8, 1919, p. 105 – 108.

⁶³ AERC Iași, dosar 1/1917, f. 20; Idem, dosar 52/1919 – 1921, f. 72.

⁶⁴ Guvernul român aflat în refugiu la Iași a dat o circularã ce viza grãbirea acțiunii de înființare de comitete pentru ajutorarea orfanilor.

⁶⁵ AERC Iași, dosar 1/1917, f. 22.

⁶⁶ AERC Iași, dosar 52/1916 – 1921, f. 56.

administrarea lor și orfelinatele, numite „căminuri”⁶⁷. Această problemă a devenit foarte tensionată după ce ministrul Cultelor și Instrucțiunii Publice, I.G. Duca, a confirmat-o la rândul său, pe Ecaterina Platon în funcția de director. Totuși, intervențiile reprezentanților Episcopiei de Iași au făcut ca ministerul să acorde, în cele din urmă, conducerea orfelinatlui Bisericii Catolice⁶⁸. La finele lunii noiembrie a anului 1917, principesa Olga M. Sturdza l-a vizitat la Iași pe administratorul apostolic, U. Cipolloni, în problema orfelinatlui de la Hălăucești, contestându-i din nou drepturile acesteia asupra orfelinatlui, argumentând că toate orfelinatele se aflau sub ocrotirea „Societății Femeilor Ortodoxe” și a „Societății Ocrotirea Orfanilor” și că U. Cipolloni era de naționalitate străină⁶⁹.

Articolul „Orfelinatele noastre”, apărut în revista „Viața”, din septembrie 1919, scris de parohul Francisc Mattas, motiva că „înființarea orfelinatlui nostru s-a făcut în comun și ca să zic așa, sub impulsul autorităților județene, de fapt însă, rolul principal și, mai ales, toată munca pentru înjgheizarea acestei opere a rămas în sarcina parohiei”⁷⁰.

Faptul că acest orfelinat a fost înființat la sat a dus la apariția unei probleme foarte dificile, anume amenajarea unui local corespunzător. Pentru început orfelinatul a funcționat într-o casă închiriată, care, împreună cu ograda și grădina însemna o suprafață de 24 de prăjini. Casa împreună cu grădina au fost închiriate pe o durată de trei ani, începând cu 1 iulie 1917 până la 1 iulie 1920⁷¹. La amenajarea localului, în vara anului 1917 au participat, în urma unui apel lansat de paroh, numeroși credincioși din Hălăucești, deși s-a dorit cumpărarea unei case separate pentru orfelinat și nu transformarea în orfelinat a clădirii școlii de dascăli. În ianuarie 1918, din cauza numărului de copii, cei mai mici au fost transferați într-o încăpere din casa dăscălească din apropiere⁷².

La 24 august 1917, în orfelinat se aflau 30 de copii, fete și băieți, care proveneau din mai multe localități: Mircești, Barticești, Iugani, Adjudeni și

⁶⁷ Idem, dosar 1/1917 – 1934, f. 6.

⁶⁸ Ministrul I.G. Duca îi scria la 24 septembrie 1917 administratorului apostolic U. Cipolloni: „Ministerul Cultelor aduce la cunoștința Episcopiei Catolice că aprobă să înființeze un orfelinat la Hălăucești sub direcția și exclusiva lui conducere, întrucât în acest orfelinat nu vor fi decât copii de confesiune catolică și invită prin aceasta autoritățile din Hălăucești să dea în numele Episcopiei sau delegației ei tot concursul, ca să poată înființa și conduce acest orfelinat. AERC Iași, dosar 1/1917 – 1934, f. 10.

⁶⁹ AERC Iași, dosar 1/1917, f. 22.

⁷⁰ Fr. Mattas, *Orfelinatele noastre*, în „Viața”, nr. 9, 1919, p. 122.

⁷¹ Casa a fost închiriată de la Maria M. Grigore din comuna Vârfu Câmpului, județul Dorohoi. AERC Iași, dosar 1/1917 – 1934, f. 1, 12.

⁷² *Ibidem*, f. 36.

Rotunda⁷³. În ianuarie 1918, numărul orfanilor de la Hălăucești era de 55 de copii. Numărul real de orfani catolici era însă mult mai mare, operațiunea de aducere la orfelinat fiind sistată din cauza capacității localului, considerată insuficientă⁷⁴. În vara anului 1918, U. Cipolloni a solicitat Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice reconfirmarea lui Francisc Mattas în funcția de director al orfelinatului, deoarece directorul de până atunci P. Morariu era extrem de ocupat cu funcția de rector al Seminarului Franciscan, neputând îndeplini ambele funcții⁷⁵. Preotul Mattas ocupă relativ puțin funcția de director deoarece după mutarea băieților la orfelinatul din Huși (3 august 1918) și transformarea orfelinatului din Hălăucești în orfelinat pentru fete, ministerul a solicitat schimbarea directorului. La Hălăucești au fost primite copile orfane sau lipsite de sprijin, cu vârste cuprinse între 2 și 15 ani⁷⁶.

Astfel, la 21 septembrie 1918, Lucia de Rochefort, fiica generalului Costaforu, a fost numită director la orfelinatul catolic de fete de la Hălăucești, această numire făcându-se în urma recomandărilor făcute de Episcopie către Ministerul Cultelor⁷⁷. În scrisoarea oficială de numire, U. Cipolloni o îndemna pe noua directoare „de a deprinde pe fetițele acelea orfane la lucru și la învățătura menajului ca să fie într-o zi bune gospodine și să-și câștige cu muncă cinstită pâinea de toate zilele”⁷⁸.

Orfelinatul de la Hălăucești a fost întreținut încă de la început cu sume importante de bani, oferite de Episcopia Catolică de Iași la cererea parohului de Hălăucești sau a directorului orfelinatului. Această susținere a fost o condiție impusă de minister în anul 1917, pentru ca funcționarea orfelinatului să fie aprobată⁷⁹. Au existat însă numeroase personalități publice și instituții ale statului care au contribuit cu sume de bani sau alimente și îmbrăcăminte la ajutorarea copiilor din orfelinatul de la Hălăucești. În toamna anului 1917, au oferit ajutoare mai multe ministere, precum cel de Interne, Ministerul de Război și Ministerul Industriilor⁸⁰. Cu toate aceste ajutoare, bilanțul contabil de la sfârșitul anului 1917 arăta un deficit de 79 680 lei⁸¹.

⁷³ *Ibidem*, f. 6.

⁷⁴ *Ibidem*, f. 36.

⁷⁵ *Idem*, dosar 52/1916 – 1924, f. 107.

⁷⁶ *Idem*, dosar 2/1931, f. 455.

⁷⁷ *Idem*, dosar 52/1916 – 1921, f. 114, 118.

⁷⁸ *Ibidem*, f. 68.

⁷⁹ Dănuț Doboș (coord.), *Hălăucești...*, p. 271.

⁸⁰ AERC Iași, dosar 52/1916 – 1921, f. 70, 75.

⁸¹ *Idem*, dosar 53/1916 – 1931, f. 13, 16.

În aceste condiții, administratorul apostolic U. Cipolloni a solicitat statului român, prin intermediul Societății „Ocrotirea Orfanilor de Război”, o subvenție anuală. Acordarea acestui ajutor a fost condiționată de „controlul direct al societății asupra orfelinatlui”⁸². Rezolvarea acestei probleme a însemnat un compromis între administratorul apostolic U. Cipolloni și direcția asociației Principesei Olga M. Sturdza, adică controlul educativ și administrativ să aparțină Societății, iar Episcopia avea dreptul de a alege personalul din orfelinate⁸³. Așadar, soluția găsită de autorități și reprezentanții Episcopiei a fost în interesul copiilor aflați în cele două orfelinate din Huși și Hălăucești.

Orfelinatl din Hălăucești (și cel din Huși) a fost încredințat surorilor „Del Giglio” din Italia, în urma unei convenții între Provincia „Sfântul Iosif” și Convenția Surorilor „Del Giglio” de la Assisi. Potrivit acestei convenții, sarcina principală a surorilor era să asigure orfanilor de la Hălăucești „educația morală, religioasă și civilă, hrana, îmbrăcăminte, igiena, munca manuală, mai ales pentru fetele care părăseau orfelinatl”⁸⁴. Pentru a-și putea îndeplini aceste atribuții surorile urmau să primească locuință, lumină și încălzire, mijloace de existență și 30 de lire lunar pentru îmbrăcăminte individuală. Odată la patru ani surorile aveau permisiunea să plece câteva luni în Italia⁸⁵.

La 11 august 1919, secretarul Congregației de Propagandă *Fide*, C. Lavrenti, a aprobat cererea lui U. Cipolloni privind încredințarea orfelinatlui de la Hălăucești surorilor „Del Giglio”. La 4 decembrie 1919, surorile „Del Giglio” ajunseseră în Hălăucești, beneficiind de sprijinul total al preoților franciscani din localitate⁸⁶.

La 7 mai 1919, principesa Olga M. Sturdza acorda orfelinatlui din Hălăucești și Huși câte 300 000 lei anual⁸⁷. Acest ajutor a fost acordat cât timp în orfelinat au existat orfani de război, adică până la 1 iulie 1929⁸⁸.

Relațiile dintre episcopul de Iași, Al. Cisar, și societatea patronată de principesa Olga, cât și cele cu Ministerul Sănătății și Ocrotirii Sociale au fost de bună colaborare, lucru ce a condus la acordarea de subvenții celor două orfelinate catolice, de către cele două instituții menționate mai sus. Episcopul a

⁸² Idem, dosar 52/1916 – 1921, f. 16.

⁸³ Idem, dosar 2/1926, f. 100.

⁸⁴ Dănuț Doboș (coord.), *Hălăucești...*, p. 273.

⁸⁵ *Ibidem*.

⁸⁶ AERC Iași, dosar 53/1916 – 1931, f. 17.

⁸⁷ AERC Iași, dosar 4/1925, f. 297. Orfelinatl din Hălăucești era trecut, în anul 1923, în bugetul Ministerului Sănătății și Ocrotirii Sociale.

⁸⁸ Idem, dosar 2/1922 – 1934, f. 22.

participat la Congresul al III-lea General al Societății „Ocrotirea Orfanilor de Război”, care s-a desfășurat la Iași, în zilele de 25 – 27 iunie 1922⁸⁹.

Pentru ajutorarea orfelinatelor catolice din Moldova, papa Benedict al XV-lea (1914 – 1922) a donat o sumă de 50 000 lire italiene (158 000 lei) plus ajutoare în haine și alimente⁹⁰. Între anii 1923 – 1924, a fost construită o clădire nouă pentru orfanele care se aflau la Hălăucești⁹¹. Ridicarea noii clădiri a orfelinatului precum și asigurarea funcționării în bune condiții a acestuia se datorează și Provinciei Franciscane „Sfântul Iosif” din Moldova, care, prin reprezentantul său Bonaventura Morariu (primul superior provincial român 1923 – 1926; 1926 – 1929), a obținut de la papa Pius al XI-lea ajutoare în bani în valoare de aproximativ 1 000 000 lei⁹². Totuși, responsabilitatea principală pentru funcționarea orfelinatului de fete de la Hălăucești aparține Episcopiei de Iași.

În perioada 1923 – 1924, episcopul Mihai Robu și-a manifestat constant sprijinul față de copiii orfani aflați la Hălăucești. El a hotărât ca orfelinele catolice de la Hălăucești și Huși să primească nu numai copiii orfani de război, ci și copii orfani și săraci⁹³. În anul 1928, episcopul a aprobat înființarea unei școli de meserii, cu ateliere de țesătorie și flori artificiale în cadrul orfelinatului⁹⁴.

Nu am prezentat istoricul școlii de stat din localitatea Hălăucești, deoarece dorim să realizăm un studiu aparte dedicat acestei instituții și rolului avut în dezvoltarea comunității. Pentru acest demers este imperios necesar studierea Arhivei Liceului Teoretic „Bogdan Vodă” din localitate.

Concluzionând, putem aprecia ca justificată aprecierea privind „vocația” pentru cultură a comunității din Hălăucești care a avut șansa de a beneficia în mijlocul ei de instituții de învățământ, de cultură, de presă și sociale. Un rol important, determinant al evoluției și dezvoltării comunității și localității Hălăucești l-a avut și îl are activitatea desfășurată de OFMConv.

⁸⁹ *Ibidem*, f. 105.

⁹⁰ Idem, dosar 57/1921, f. 2.

⁹¹ Anton Gabor, *Cronica*, în „Calendarul Presa Bună”, Iași, 1922, p. 105.

⁹² IPM. Pal, *Originea catolicilor din Moldova și franciscanii, pastorii lor de veacuri*, p. 224.

⁹³ Alois Moraru, Dănuț Doboș, *Din istoria operelor sociale catolice din Moldova*, în „Buletin istoric”, nr. 11, 2000, Iași, p. 56.

⁹⁴ AERC Iași, dosar 2/1922, f. 195.

Hălăucești willage

By carrying out the present study, we have first proposed to highlight the mood, the leaning of the community from Hălăucești towards education, culture and social activities. This atypical situation for a locality in the countryside is explained and is primarily due to the activity of the Catholic Church carried out by the Order of the Minor Conventual Brethren in the village of Hălăucești. The educational activity of the Franciscan order through the School of Teachers, the Franciscan Seminary, the Franciscan Gymnasium was complemented by cultural and social activities such as the establishment of the Franciscan Seminary Library, the House of Counseling and a Catholic Folk Library (inaugurated by a ceremony chaired by the Bishop of Iași, Al. Th. Cisar on April 29th, 1923), *Life Magazine*, *Armonia* Cultural Association, Hălăucești Orphanage, etc. The cultural and educational activity took place in the state institutions such as the Mixed Primary School, Hălăucești School Eforia, the Cultural House, the Public Library, etc. A special role in the development of cultural-educational life was played by the teachers of the school in Hălăucești. Taking advantage of such an extremely favorable context of educational cultural activity and having a history in this respect, the whole community in Hălăucești has developed a propensity and a “vocation” of culture and education.

Abrevieri

Serviciul Județean al Arhivelor Naționale a României Iași – SJAN Iași

Arhiva Episcopiei Romano-Catolice Iași – AERC Iași

Arhiva Generală a Ordinului Fraților Minori Conventuali – AGOFMConv

Arhiva Secretă a Vaticanului – ASV

OFMConv – Ordinul Fraților Minori Conventuali

Stimularea interesului pentru lectură al elevilor - studiu de caz -

prof. Neculai Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

„Lectura este pentru spirit, ceea ce exercițiul este pentru trup.“
(Mihai Beniuc)

Interesul pentru lectură al elevilor este din ce în ce mai scăzut. Profesorului îi revine o sarcină foarte dificilă, aceea de a găsi modalități și mijloace de motivare a elevilor pentru lectură.

Atitudinea pozitivă față de lectură se concretizează în primul rând în plăcerea de a citi, în implicarea emoțională și cognitivă la experiența pe care o propune textul respectiv. Elevii din ciclul primar au această plăcere (e drept, nu toți)! Rigiditatea programelor școlare (dar și a profesorilor, uneori) are darul de a îndepărta elevul de lectură, aceasta fiind percepută ca o povară, consecința firească fiind fenomenul de reactanță, de respingere a lecturii! Proverbul *„Pofta vine mâncând.“* nu-și găsește aplicație în domeniul lecturii, existând mai degrabă riscul efectului invers, mai ales dacă ținem cont de avalanșa de informații și de modalitățile mult mai ușoare de accesare a acestora.

Pentru parcurgerea de către profesor împreună cu elevii săi a drumului *„de la cartea deschisă, care își așteaptă cititorii, spre dialogul concret și particular pe care fiecare elev îl poate realiza cu textul respectiv“*¹ este necesară o regândire a demersului didactic, în sensul adaptării lui la particularitățile actuale ale elevilor și la contextul informațional actual. Acest lucru poate fi realizat prin identificarea și utilizarea în actul didactic a unor modalități active de motivare și de stimulare a interesului pentru lectură al elevilor.

Lectura reprezintă un instrument didactic valoros, care influențează comportamentul de învățare al elevului, cultivă plăcerea de a citi, sugerează repere axiologice și morale, formează gustul estetic, stimulează gândirea critică, autonomă și reflexivă, promovând toleranța, flexibilitatea și interculturalitatea.

¹ Florentina Sâmișăian - LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ Investigarea și stimularea interesului pentru lectură al elevilor, București, 2012, p.28

Competențele de lectură, pe care am dori să le formăm elevilor noștri, nu depind numai de cunoștințele, priceperile, deprinderile și capacitățile acestora. În demersul nostru paideutic, un rol deosebit revine atitudinii cititorului față de text, succesul depinzând într-o foarte mare măsură de participarea cognitivă și emoțională a elevului la actul lecturii, de implicarea sa afectivă și atitudinală.

I. INVESTIGAȚIA

Cu toții suntem tentați să facem o comparație între perioada când eram noi adolescenți și perioada actuală, să ne amintim cum savuram o carte, spre deosebire de elevii de azi, pentru care lectura nu mai constituie o preocupare. Diversitatea programelor tv, dar mai ales internetul și noile tehnologii i-au cucerit treptat și au reușit să creeze un soi de dependență a generațiilor tinere, dar același timp, i-au îndepărtat pe elevi de filele cărților, iar plăcerea cititului aproape că a dispărut. Cu un simplu clic și cu un efort intelectual minim, tinerii au posibilitatea de a afla tot ce doresc fără a mai fi nevoie să consulte numeroase cărți de specialitate.

Și totuși... Ce le place elevilor să citească? Cum îi putem ajuta pe elevi să descopere plăcerea dar și avantajele lecturii?

Trăim în "*imperiul efemerului*"² iar valorile lumii contemporane, aflate sub semnul rapidității și eficacității, par a fi în contradicție cu rigorile lecturii literare, care presupune un efort mare, se derulează într-un ritm mai lent, necesită reveniri, reluări, pauze de reflecție asupra textului și a universului interior. Pentru a citi o carte, pentru a trece de primele pagini este nevoie de o stare. Este nevoie de ceva să te atragă, să te incite, să te facă să fii intrigat, curios, amuzat, adică să ai o trăire suficient de puternică pentru a depune efortul necesar lecturării și înțelegerii mesajului artistic.

În activitatea zilnică din clasă, în cadrul orelor de limba și literatura română, am observat diverse reacții ale elevilor, diverse manifestări verbale sau nonverbale, care ofereau indicii clare legate de anumite atitudini față de unele texte propuse de manualul școlar, față de cărți, față de lectură. Dacă unele opere literare stârnesc interesul elevilor și sunt bine primite de către aceștia, altele, dimpotrivă, sunt respinse din start, fiind considerate neinteresante, plictisitoare.

Un prim pas în încercarea de a stimula interesului pentru lectură al elevilor din clasă presupune o mai bună cunoaștere a preferințelor de lectură, fapt ce ar permite luarea deciziilor potrivite pentru activitățile de învățare pe care le propunem elevilor.

² Gilles Lipovetsky, *L'Empire de l'éphémère*, NRF, Gallimard, 1987.

II. PROIECTAREA CERCETĂRII

1. Scopul investigației: Evidențierea unor teme de interes pentru elevi, pentru a le putea propune texte care să vină în întâmpinarea lor.

2. Date de identificare a grupului de elevi

Liceul „Bogdan Vodă“ Hălăucești, jud. Iași

Grupa: 20 elevi din clasa a IV-a

Vârsta: 2 elevi de 10 ani, 16 elevi de 11 ani și 2 elevi 12 ani

Gen: 12 fete și 8 băieți

Nivelul general de pregătire al colectivului este omogen din punctul de vedere intelectual.

Manualul: Limba și literatura română. Manual pentru clasa a IV-a, autori:

Alina Radu, Roxana Jeler / Editura Art, București, 2016

Nr. ore de limba și literatura română / săptămână: 5 ore

Proveniența socială: elevii provin din familii care le oferă condiții bune de învățare.

Inventar al intereselor de lectură

Chestionar privind identificarea temelor de lectură preferate de elevi.

Nume _____	Clasă _____	Data _____
<i>Indicații:</i>		
Mai jos sunt enumerate câteva teme/tipuri de lectură. Sarcina voastră este să arătați în ce măsură vă interesează fiecare dintre aceste teme. Notați cu + temele de care sunteți foarte interesați, cu = temele care nici nu vă plac în mod deosebit, dar nici nu vă displac total, și cu - temele pe care nu le agreeți deloc.		
☐ Basme	☐ Aventură	☐ Umor
☐ S.F.	☐ De groază	☐ Animale sălbatice
☐ Cai	☐ Câini	☐ Pisici
☐ Sport	☐ Mașini	☐ Evenimente curente
☐ Prietenie	☐ Șah	☐ Îngrijirea florilor
☐ Preistorie	☐ Jocuri	☐ Computere
☐ Matematică	☐ Poezie	☐ Pictură
☐ Muzică	☐ Filme	☐ Viața de familie
☐ Dragoste	☐ Moarte	☐ Istorie

Chestionarul a fost aplicat, respectiv elevilor din clasa a IV-a de la Liceul „Bogdan Vodă“ Hălăucești, jud. Iași. Au completat formularul 20 de elevi, cu toții manifestând interes și fiind efectiv bucuroși că au ocazia să-și

exprime opțiunile și interesele legate de lectură. Elevii au avut la dispoziție 15 minute pentru completarea chestionarului și s-au încadrat foarte bine în timpul alocat.

După aplicarea chestionarului, s-au obținut următoarele rezultate:

Preferințele de lectură ale băieților:

<i>Tematică</i>	+	=	–
Basmе	1	4	3
Aventură	8	–	–
Umor	7	1	–
S.F.	6	1	1
De groază	7	1	–
Animale sălbatice	4	2	2
Cai	–	4	4
Câini	5	1	2
Pisici	1	1	6
Sport	6	2	–
Mașini	5	–	3
Evenimente curente	2	2	4
Prietenie	2	5	1
Șah	3	2	3
Îngrijirea florilor	–	3	5
Preistorie	7	–	1
Jocuri	5	2	1
Computere	8	–	–
Matematică	2	6	–
Poezie	2	2	4
Pictură	–	3	5
Muzică	5	1	2
Filme	8	–	–
Viața de familie	6	1	1
Dragoste	6	1	1
Moarte	7	1	–
Istorie	6	2	–

Analizând scorurile obținute, observăm că băieții preferă lecturile ce au ca temă:

- Aventură, computere, filme – 8 voturi

- Umor, cãrți de groazã, preistorie, moarte – 7 voturi
 - S.F., sport, viațã de familie, dragoste, istorie – 6 voturi
- La polul opus în topul preferințelor tematice se situeazã:
- Pisici – 6 voturi
 - Îngrijirea plantelor, picturã – 5 voturi
 - Cai, evenimente curente, poezie – 4 voturi
- De remarcat însã interesul scãzut al bãieților fațã de basm!

Preferințele de lecturã ale fetelor:

<i>Tematicã</i>	+	=	–
Basme	7	4	1
Aventurã	8	2	2
Umor	10	1	1
S.F.	5	7	–
De groazã	4	4	4
Animale sãlbatice	6	5	1
Cai	4	7	1
Cãini	11	1	–
Pisici	8	4	–
Sport	6	5	1
Mașini	1	6	5
Evenimente curente	1	8	3
Prietenie	11	1	–
Șah	1	5	6
Îngrijirea florilor	7	5	–
Preistorie	8	4	–
Jocuri	8	3	1
Computere	9	3	–
Matematicã	2	7	3
Poezie	6	6	–
Picturã	8	3	1
Muzicã	9	3	–
Filme	8	2	2
Viața de familie	9	2	1
Dragoste	10	1	1
Moarte	5	2	5
Istorie	4	5	3

Analiza scorurilor obținute, arată că fetele preferă lecturile ce au ca temă:

- câinii și prietenia – 11 voturi
- umorul și dragostea – 10 voturi
- computere, muzică și viață de familie – 9 voturi

La polul opus în topul preferințelor tematice se situează:

- îngrijirea plantelor– 6 voturi
- mașini și moarte – 5 voturi
- de groază – 4 voturi

De remarcat diferența semnificativă dintre opțiunile fetelor și ale băieților legate de lectura având ca tematică basmul!

Preferințele de lectură ale elevilor de la clasa a IV-a
(Centralizator)

<i>Tematică</i>	+	=	–
Basme	8	8	4
Aventură	16	2	2
Umor	17	2	1
S.F.	11	8	1
De groază	11	5	4
Animale sălbatice	10	7	3
Cai	4	11	5
Câini	16	2	2
Pisici	9	5	6
Sport	12	7	1
Mașini	6	6	8
Evenimente curente	3	10	7
Prietenie	13	6	1
Șah	4	7	9
Îngrijirea florilor	7	8	5
Preistorie	15	4	1
Jocuri	13	5	2
Computere	17	3	
Matematică	4	13	3
Poezie	8	8	4
Pictură	8	6	6
Muzică	14	4	3
Filme	16	2	2

Viața de familie	15	3	2
Dragoste	16	2	2
Moarte	12	3	5
Istorie	10	7	3

Analizând scorurile obținute, observăm că elevii preferă lecturile ce au ca temă:

- umor și computere – 17 voturi reprezentând 85% din opțiuni;
- aventură, câini, filme și dragoste – 16 voturi, respectiv 80 % din opțiuni;
- preistorie și viață de familie – 15 voturi, respectiv 75% din opțiuni;
- muzică – 14 voturi, adică 70% din opțiuni;
- jocuri – 13 voturi, adică 65% din opțiuni;
- sport și moarte – 12 voturi, adică 60% din opțiuni
- literatură S.F., de groază – 11 voturi, adică 55% din opțiuni
- istorie și animale sălbatice – 10 voturi, adică 50% din opțiuni

La polul opus în topul preferințelor tematice se situează:

- evenimente curente – 3 voturi, reprezentând 15% din opțiuni
- cai, matematică și șah – 4 voturi, reprezentând 20% din opțiuni
- mașini – 6 voturi, adică 33% din opțiuni

În preferințele viitorilor elevi de clasa a V-a, basmul este preferat doar de 40% dintre elevi.

Datele obținute au fost prelucrate în baza de date SPSS *lectura*³ unde am utilizat următoarele valori:

- pentru variabila *gen*:
1=băieți;
2=fete
- pentru variabilele umor, aventura, calculator și dragoste:
1 = temă foarte interesantă;
2 = temă care nu place, dar nici nu displace;
3 = temă neagreată

³ Programul SPSS nu acceptă utilizarea diacriticilor pentru caracterele românești

lectura.sav [DataSet0] - SPSS Data Editor

File Edit View Data Transform Analyze Graphs Utilities Add-ons Window Help

26 : umor

	numsub	gen	umor	aventura	calculator	dragoste
1	1,00	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00
2	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
3	3,00	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00
4	4,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
5	5,00	2,00	2,00	1,00	2,00	1,00
6	6,00	1,00	1,00	2,00	1,00	3,00
7	7,00	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00
8	8,00	2,00	2,00	1,00	1,00	1,00
9	9,00	2,00	3,00	1,00	2,00	1,00
10	10,00	2,00	2,00	2,00	1,00	1,00
11	11,00	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00
12	12,00	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00
13	13,00	2,00	1,00	1,00	2,00	3,00
14	14,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
15	15,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
16	16,00	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00
17	17,00	2,00	1,00	1,00	1,00	2,00
18	18,00	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00
19	19,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
20	20,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Pornind de la ipoteza de cercetare cĂ *între preferințele băieților și ale fetelor în privința preferințelor de lectură la care au fost obținute scorurile cele mai mari există diferențe*, am aplicat testul nonparametric Mann-Whitney și am obținut următoarele rezultate:

Mann-Whitney

Ranks

	ge...	N	Mean Rank	Sum of Ranks
carti ce au ca tematica umorul	baieti	8	8,50	68,00
	fete	12	11,83	142,00
	Total	20		
carti ce au ca tematica dragostea	baieti	8	11,00	88,00
	fete	12	10,17	122,00
	Total	20		
carti de aventura	baieti	8	10,75	86,00
	fete	12	10,33	124,00
	Total	20		
carti ce au calculatorul ca tematica	baieti	8	9,00	72,00
	fete	12	11,50	138,00
	Total	20		

Test Statistics^b

	carti ce au ca tematica umorul	carti ce au ca tematica dragostea	carti de aventura	carti ce au calculatorul ca tematica
Mann-Whitney U	32,000	44,000	46,000	36,000
Wilcoxon W	68,000	122,000	124,000	72,000
Z	-1,771	-,442	-,297	-1,495
Asymp. Sig. (2-tailed)	,077	,658	,767	,135
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	,238 ^a	,792 ^a	,910 ^a	,384 ^a

Media rangurilor obținute sunt cele din primul tabel, corespunzătoare pentru fiecare tematică în parte. Analizând pragul de semnificație al fiecărei corelații am constatat următoarea situație:

1.	cărți ce au ca tematică umorul	p = 0,077	p > 0,050
2.	cărți ce au ca tematică dragostea	p = 0,658	p > 0,050
3.	cărți de aventuri	p = 0,767	p > 0,050
4.	cărți ce au calculatorul ca tematică	p = 0,135	p > 0,050

În toate cele patru situații valoarea pragului de semnificație p este mai mare decât 0,050. În această situație respingem ipoteza de cercetare și acceptăm ipoteza de nul:

Între preferințele de lectură ale băieților și preferințele de lectură ale fetelor raportate la tematicile care au obținut scorurile cele mai mari NU există diferențe semnificative!

În ciuda tuturor impedimentelor, profesorul de limba română are datoria de a găsi modalități prin care lectura să redevină o preocupare constantă a elevilor săi. Lectura nu se numără printre pasiunile elevilor, poate și pentru că programele actuale propun o viziune destul de tehnică și abstractă asupra a ceea ce înseamnă cititul unei cărți, dar și prin promovarea unor texte și cărți care nu corespund intereselor elevilor. Consecințele sunt de-a dreptul îngrijorătoare și se manifestă prin refuzul de a citi, prin dificultăți de receptare și interpretare, dar și prin dificultăți în exprimarea unor opinii și judecăți sau producerea unor mesaje scrise pertinente și coerente, în legătură cu cele citite.

Cunoașterea preferințelor tematice ale elevilor constituie un prim pas spre identificarea conținuturilor care să îndemne la lectură.

Datele obținute în urma investigației realizate au condus la următoarele concluzii:

1. Pornind de la opțiunile exprimate ale elevilor se impune alegerea altei discipline opționale. Inițial mă gândeam să propun spre avizare comitetului de părinți al clasei disciplina *Lumea basmului și a legendei*. În locul acesteia voi propune comitetului de părinți disciplina opțională *Călătorii și aventuri*.
2. Pentru a răspunde intereselor de lectură ale elevilor am ales să derulăm o activitate extracurriculară având ca subiect romanul *Cireșarii* de Constantin Chiriță.
3. Pentru stimularea interesului pentru lectură al elevilor, pe parcursul clasei a IV-a vom derula proiectul de parteneriat educațional „Clubul de Lectură”⁴.

„[...] , că nu iese alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cititul cărților.”

Miron Costin

⁴ Proiect aprobat în cadrul ședinței cu părinții.

Stimulating Pupils' Interest in Reading

The pupils' interest in reading is getting lower and lower. There is a very difficult task for the teacher to find ways and means of motivating students so that reading would become a constant preoccupation with his/her pupils.

Knowing your students' thematic preferences is a first step towards identifying the content that encourages reading. Reading is not one of the pupils' passions, perhaps because the current curriculum offers a rather technical and abstract view of what reading a book is, but also by promoting texts and books that do not fit pupils' interests.

The consequences are all worrying and are manifested by refusal to read, by difficulties of reception and interpretation, but also by difficulties in expressing opinions and judgments or producing pertinent and coherent written messages about the read texts.

Without the pleasure of reading, by constraints and obligations, it is hard to believe that the pupil will really get to appreciate the aesthetic value of a text, or will have a personal critical attitude towards a literary work.

Copilul supradotat - studiu de caz -

prof. înv. primar, Mihaela Juncă
Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești - Iași

Nume: **M. St. C.**

Vârsta: **9 ani**

Clasa: a III-a

I. Definirea problemei

1. Modul de manifestare a subiectului în activitatea cotidiană:

S-a integrat foarte ușor în colectivul clasei. La scurt timp a devenit leader. Este foarte comunicativ cu ceilalți copii, este altruist, suferă când echipa lui pierde. Relaționează cu colegii și învățătoria la toate activitățile didactice, cât și la cele extrașcolare. Nu suportă criticile. Dacă i se adresează un reproș suferă pe moment, însă îi trece repede.

Îl interesează foarte mult activitatea școlară, îi place să învețe. Are încredere în forțele proprii. Își realizează sarcinile cu succes în cadrul grupului. Realizează până la capăt lucrări foarte bine concepute. Îi place să fie mereu în centrul atenției celorlalți. A învățat relativ repede să cânte la orgă și acompaniază copiii la serbările desfășurate cu anumite ocazii.

2. Date despre mediul familial:

- provine din mediul rural;
- structura familiei: 4 persoane din care 2 copii; este primul copil la părinți;
- părinții: mama este învățătoare, tatăl are o mică afacere; tata a absolvit liceul, iar mama Facultatea de Psihologie; starea materială foarte bună; condiții de locuit: foarte bune, are camera proprie.

3. Date despre starea sănătății:

- născut la termen, fără complicații, din părinți tineri;
- are înălțime puțin peste medie, se încadrează în standardele de greutate corespunzătoare vârstei;
- fără abilități sportive, dar foarte activ;
- arătos, vioi, cu multă vitalitate motorie;

- coordonare motorie bună, dar nu și a mișcărilor fine
- starea sănătății - foarte bună.

4. Date despre dezvoltarea personalității:

a) Intelectual

- *Inteligență:* - deasupra nivelului mediu;
 - **capacitatea de a se adapta ușor la lucruri noi;**
 - spirit de observație, stabilește legături cauzale, recunoaște omisiuni și inadvertențe într-un material prezentat;
 - bună planificare și strategie cognitivă;
 - bună orientare și percepție spațială;
 - capacitate de entuziasm rapidă pentru situații provocatoare intelectuale;
 - **inteligență muzicală.**
- *Gândirea:* - tempoul activității intelectuale foarte ridicat, influențând pozitiv randamentul școlar;
 - are o mare capacitate de generalizare, evaluare și autoevaluare, înțelege ușor conceptele;
 - face raționamente și judecăți profunde;
 - identifică soluții noi de rezolvare a unor probleme;
- *Memoria:* - are memorie foarte bună;
 - memorează rapid și profund;
 - fidelitate ridicată, informația este reactualizată rapid;
 - memorie auditivă și vizuală **foarte bună**, trainică, rapidă, fidelă, bazată pe reproducere;
 - implicarea activă a materialului memorat;
 - axarea memoriei pe sensuri logice, ceea ce duce la trăinicia și productivitatea legăturilor mnemonice.
 - creșterea volumului memoriei.
- *Imaginația:* - are o intuiție vie, manifestată mai ales în situații concrete practice;
 - predomină imaginația creatoare;
 - reconstituie imaginea unor realități pe care nu le-a cunoscut niciodată;
 - imaginile create sunt bogate în detalii, apar elemente statice, fantastice;
 - deși imaginația devine mai critică, se apropie mai

- mult de realitate; copilul adoptând față de propria imaginație o atitudine de autocontrol;
- capacitate de improvizare și vizualizare spațială.
- *Limbajul:*
- vocabular bogat, citește mult;
 - stăpânește la modul practic regulile de folosire corectă a cuvintelor în vorbire;
 - a învățat precoce vorbirea, utilizând-o creativ;
 - dezvoltare deosebită a limbajului ca fluentă, bogăție;
 - utilizează corect noțiunile, sinonimia, omonimia, antonimia;
 - expresivitate în limbaj, exprimare corectă, clară, corect gramatical, ritmul citirii foarte rapid și cu intonația potrivită;
 - planificarea activității prin limbaj, exprimarea acțiunilor influențează dezvoltarea intelectuală.
- b) Afectiv - motivațional:**
- interese multiple, stabile, puternice;
 - are o reacție rapidă de interes la noutăți;
 - ascultă cu plăcere lecturi sau povești istorisite de alții;
 - are interese multiple, stabile, puternice;
 - are motivație pentru activitățile intelectuale;
 - prezintă autocontrol motivațional;
 - complexitatea unor situații și probleme nu îl intimidează, ci îl provoacă și motivează;
 - este colecționar de mașinuțe;
 - are scopuri și idealuri înalte și îndepărtate;
 - o sensibilitate emoțională, intensă și profundă, suplețe spirituallă;
 - motivație pentru reușită (participă deja la concursuri de interpretare la instrument);
 - responsabilitate emoțională.
- c) Volitiv** - efort voluntar susținut. Pentru a-și urmări scopurile trece peste greutăți și acceptă și ridicarea tonului, însă se simte mulțumit cu fiecare progres pe care îl face. Este perseverent, însă uneori devine încăpățânat, plin de curaj; este receptiv față de opiniile celor din jur, decizionează prompt, mereu hotărât.
- d) Temperament:** - vesel, optimist;

- puternic exteriorizat, impulsiv, nestapănit, inegal, iritabil, uneori agresiv, activ, rezistent la solocitări, cu tendințe de dominare a altora; exteriorizat, energic, vioi mobil, ușor adaptabil, vorbăreț, rezistent la solocitări repetitive, are încredere în forțele proprii, sensibil.
- e) **Caracter** - manifestă atitudini de colaborare în cadrul grupului;
 - chibzuit, rațional, cultivat, tolerant, siguranță de sine, voință puternică, realist, practic, matur, autonom, fantezist și nerăbdător,
 - dezinvolt, stimă de sine ridicată, siguranță în acțiune;
 - manifestă încredere în ceilalți, harnic, oferă ajutor oricărui copil care îl solocită;
 - iubește animalele; manifestă interes pentru îngrijirea unor plante sau animale;
 - atitudinea față de muncă (spirit de inițiativă, creativitate, simț de răspundere bine definite).
- f) **Aptitudini** - capacitate de adaptabilitate la situații noi, literatură, citește mult dar selectiv, preocupare pentru muzică (a învățat să cânte la orgă), limba engleză.

5. Comportament

- este activ, se implică în toate activitățile grupului;
- atent, participa activ, cu interes, curios, sociabil, comunicativ, cu inițiativă, bun organizator;
- lucrează repede, rezolvă ușor și corect sarcinile de învățare;
- prezintă sensibilitate la sunete plăcute, răspunde emoțional la acest tip de stimuli. Ascultă muzică, îi place să danseze și să se afirme în spectacole, pe scenă, unde este ascultat, văzut și aplaudat.

6. Relațiile în grupul de elevi

- în viața de grup este activ, sociabil, cu inițiativă, comunicativ, participă la activitatea grupului, propune soluții;
- indicile statusului sociometric ridicat (6/21), indicele statusului preferențial pozitiv (6/21 – nu are nici un vot de respingere);
- îi place să fie în centrul atenției;
- colaborează cu membrii subgrupului în cadrul jocurilor sau activităților didactice și extrașcolare;

- colegii îl apreciază pentru rezultatele la învățatură, performanțele extrașcolare (rezultate deosebite la concurs județean), pentru ca este prietenos, apropiat.

7. Date pedagogice

- parcurs școlar ascendent, atinge standardele maxime de performanță propuse de curriculum extins, participă la toate concursurile la nivel local, se implică în realizarea unor proiecte;
- învață temeinic, la toate discipline, are un stil propriu de învățare vizual-spațial;
- disciplinele școlare preferate: educație muzicală, limba română, limba engleză, educație pentru sănătate;
- participă cu plăcere la activități extrașcolare, se implică deseori în organizarea acestora;

II. Nevoi specifice ale subiectului în cauză

la nivel individual: - conștientizarea motivației în învățare pentru realizarea performanței;

- tratarea sa diferențiată, cu sarcini suplimentare de lucru, aprecierea rezultatelor în mod public și prin acordarea unor diplome;
- unele sarcini de lucru la diferite discipline care să facă parte din sfera lui de interes.

la nivelul clasei: - stimularea celorlalți copii de a interacționa în mod firesc cu acest coleg;

- stimularea relațiilor de prietenie și cooperare cu membrii colectivului de elevi;
- acceptarea colegului ca fiind un copil normal.

la nivelul familiei: - sensibilizarea părinților față de problematica și nevoile copilului;

- stabilirea unui climat afectiv propice dezvoltării sale muzicale (muzică pe calculator, CD-uri cu muzică, și anumite soft-uri educaționale);
- asumarea unor responsabilități: cumpărarea unui instrument (o orgă), ore suplimentare cu instructorul profesor de muzică;

Obiective:

Matematică: Învățarea prin cântec a înmulțirii și împărțirii

Limba și literatura română: Învățarea unor elemente de morfologie și sintaxă prin muzică

Științe: Realizarea unor experimente prin muzică

Activități practice și sportive: Înviorarea prin muzică

Arte: Elemente de terapie prin muzică

III. Plan de acțiune

Nr. crt.	Disciplina	Activități
1.	Matematică	<ul style="list-style-type: none"> - Învățarea operațiilor matematice prin cântece și bățai de ritm, de tobă; - „Jocul ritmului” pentru a învăța tabla înmulțirii (loviți coapsele, bateți din palme, pocniți din degete); Inventarea unor melodii pentru diferitele operații și procese matematice.
2.	Limba și literatura română	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unor cântece/bățai de ritm pentru învățarea sintaxei, foneticii, punctuației, semanticii și a altor concepte lingvistice; - Ilustrarea unei povești sau poezii cu sunete, muzică, ritmuri și vibrații adecvate.
3.	Științe	<ul style="list-style-type: none"> - Experimentarea efectele vibrației asupra nisipului pe o farfurie de metal; - Atribuirea de sunete unor sisteme pe care le studiem la educația pentru sănătate: sistemul nervos, sistemul circulator etc.
4.	Activități practice și sportive	<ul style="list-style-type: none"> - Exerciții fizice de rutină sincronizate cu muzica; - Înregistrarea și recunoașterea diferitelor sunete ale unui computer în funcționare; - Folosirea muzicii, ritmului, sunetului și vibrațiilor pentru a reduce stresul; - Ascultarea sunetele și tiparele ritmice ale mediului înconjurător (creat de om și natural); - Încercarea diferitelor tipare de fredonare pentru a vedea cum pot modifica starea și nivelul de concentrare.
5.	Arte	<ul style="list-style-type: none"> - Jocul „Recunoști ritmul/instrumentul”; - Transformarea unei piese de teatru nemuzicală într-una muzicală sau într-un spectacol de radio; - Desenarea, pictarea unei piese muzicale în timp ce este ascultată;

		- Alcătuirea unui dans creativ/interpretativ pe o piesă muzicală.
--	--	---

Inteligența muzicală

Cunoaștere: memorează, repetă, copiază, reproduce, numește

Înțelegere: recunoaște, exprimă, descrie, traduce în limbaj muzical

Aplicare: practică, demonstrează, dramatizează, arată, predă, cântă

Analiză: interpretează, analizează, aranjează, organizează, diferențiază

Sinteză: compune, aranjează, construiește, creează, ordonează, produce

Evaluare: apreciază, judecă, valorizează, recomandă, estimează, ordonează

Obiective - Educație muzicală:

1. Valorificarea în practica vocală și instrumentală a elementelor de limbaj muzical receptate
2. Exprimarea prin muzică

Plan de acțiune

1. Valorificarea în practica vocală și instrumentală a elementelor de limbaj muzical receptate

	Obiective	Activități de învățare
1.1	să reproducă un repertoriu de cântece receptate după auz sau descifrate cu ajutorul instrumentului muzical;	- perfecționarea deprinderilor de cântare și de tehnică vocală și instrumentală; - redarea fragmentară și integrală a cântecelor din repertoriul propus respectând intonația corectă (ambitusul do1-do2);
1.2	să marcheze prin mișcare anumite elemente de limbaj muzical	- exersarea prin joc a mișcării pe cântec (sugerate de text, de ritm și de metru, de structura melodiei);
1.3	să diferențieze intuitiv, în audiție, elemente de limbaj muzical, corelându-le cu cele utilizate în practica muzicală de cântare	- sesizarea timbrurilor diferite (orchestra, corul, pian, vioară, trompetă, nai) cu sau fără acompaniament; - audierea unor lucrări interpretate în tempo-uri contrastante (lent-repede); - tactarea intuitivă a metrului binar și ternar, cu ambele brațe (audiție); - reproducerea vocală și instrumentală de recitative / formule ritmice – intuitiv sau prin citire ritmică;

		- audierea unor lucrări cu caracter diferit;
1.4	să redea instrumental – sau vocal sunete de înălțimi diferite și melodii simple (din folclorul copiilor)	- asocierea poziției mâinii pe instrument cu sunetul, a gamelor minore și majore; - redarea instrumentală a cântecelor ce au melodia în limitele sunetelor precizate, a duratelor muzicale, a pauzei de pătrime, în măsurile de 2/4 și 3/4;
1.5	să diferențieze cântecul propriu-zis, cel de dans din zonă și cel legat de obiceiurile de iarnă	- audierea unor piese folclorice diferite: obiceiuri de iarnă, dansuri, cântecul propriu-zis. (înregistrări sau direct); - delimitarea pieselor specifice zonei; - identificarea unor instrumente populare specifice zonei; - asocierea melodiilor populare cu anumite mișcări corporale; - audierea unor lucrări din creația cultă.
1.6	să diferențieze în cadrul audițiilor unele lucrări de factură cultă	- audierea unor menuete accesibile, de largă popularitate, comparativ cu valsul

2. Exprimarea prin muzică

2.1	să interpreteze cântece din repertoriul pentru copii, adecvat conținutului de idei și caracterului acestora	- cântarea individuală, cu dinamica și tempo-ul adecvate; - alegerea și motivarea interpretării unor cântece din categorii cunoscute, sugerate în repertoriu;
2.2	să cânte în aranjamente armonico-polifonice simple	- cântarea vocală, vocal-instrumentală și instrumentală cu solist și cor, cu acompaniament ritmic;
2.3	să își exprime preferința pentru anumite cântece, pentru modalitatea de interpretare	- alegerea tematicii și a interpretării variate a cântecelor din repertoriu; - alegerea cântecelor pentru serbarea clasei; - pregătirea acompaniamentelor.
2.4	să cânte cu negativ sau acompaniament	- interpretarea cântecelor cu acompaniament - interpretarea cântecelor cu „negative”;
2.5	să acompanieze cântecele	- asocierea cu mișcări corporale; - acompanierea pe ritmuri diferite

2.6	să asocieze idei și impresii sugerate de lecturi și imagini vizuale, cu muzica audiată	<ul style="list-style-type: none"> - compunerea scrisă inspirată de conținutul și caracterul melodiei unui cântec; - descrierea unui personaj; - realizarea unui desen ca tălmăcire vizuală a imaginilor auditive;
2.7	să improvizeze melodii, vocal sau instrumental	- improvizația melodică la text dat sau creat.

Gifted children are those who have got demonstrated or potential skills and have got a great ability to achieve in the intellectual or creative field, in academic activity, theatrical and visual arts, or leadership. For this reason, they require special activities that are not usually provided by the school.

One of the most effective methods in working with gifted students is to establish individual study themes, oriented to child's areas of interest. They will not be imposed in any case; otherwise the child may feel overwhelmed, losing his/her motivation.

Despre educație

Prof. Naghi Elisabeta Ana
Consilier superior, Corpul de Control, Ministerul Educației Naționale

Mobilitatea, incluziunea și excelența sunt dimensiunile majore în domeniul educației în perioada mandatului pe care îl deține România la președinția Consiliului Uniunii Europene.

Pentru a asigura transpunerea acestor dimensiuni în rezultate este necesar ca profesorii să aibă în vedere noile recomandări ale Comisiei Europene privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52018DC0024>) ([https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=LT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=LT)), document aprobat în mai, 2018.

Societățile și economiile europene se confruntă cu importante inovări tehnologice și digitale, precum și cu schimbări ale pieței forței de muncă și schimbări demografice. Multe dintre locurile de muncă de astăzi nu existau acum zece ani și multe forme noi de relații de muncă vor fi create în viitor. În „Cartea albă privind viitorul Europei”, Comisia subliniază că „este probabil ca majoritatea copiilor care încep școala primară astăzi să ajungă să aibă noi tipuri de locuri de muncă inexistente deocamdată” și că pentru abordarea corectă a acestei situații „vor fi necesare investiții masive în competențe și o regândire majoră a sistemelor de educație și de învățare pe tot parcursul vieții”.¹

Primul principiu al Pilonului european al drepturilor sociale este dreptul la o educație de calitate și favorabilă incluziunii, formare și învățare pe tot parcursul vieții. ¹¹ Lipsa competențelor necesare pentru a participa cu succes în societate și pe piața forței de muncă duce la creșterea riscului de șomaj, sărăcie și excluziune socială. Aceasta împiedică creșterea economică durabilă și favorabilă incluziunii, pe lângă scăderea competitivității industriei și a capacităților de inovare.

Educația, formarea și mediile de învățare se confruntă cu dificultăți în aplicarea abordărilor bazate pe competențe în ceea ce privește predarea și învățarea. Trecerea de la o concepție mai degrabă statică a conținutului programei școlare la o definiție dinamică a cunoștințelor, aptitudinilor și

atitudinilor pe care un elev trebuie să le dezvolte pe parcursul întregului proces de învățare necesită o schimbare radicală a sistemelor de educație, de formare și de învățare, care afectează modul de organizare și evaluare a acestora.

În plus, nevoile în materie de competențe nu sunt statice; ele se modifică pe tot parcursul vieții. Competențele acumulate în cursul educației trebuie să fie dezvoltate pe parcursul vieții pentru a fi adecvate; actualizarea competențelor, precum și acumularea de noi competențe ca răspuns la nevoile aflate în continuă schimbare este un proces care se desfășoară pe tot parcursul vieții.

Și dacă vorbim de competențele viitorului, putem afirma imperios că se impune să dezvoltăm elevilor noștri capacitatea de rezolvare de probleme, gândire critică și creativitatea, pe lângă celelalte competențe, pentru o mai bună integrare pe piața muncii în continuă schimbare.

Vă doresc succes!

(1) Comisia Europeană (2017) Cartea albă privind viitorul Europei, https://ec.europa.eu/commission/white-paper-future-europe-reflections-and-scenarios-eu27_ro

(11) Comunicarea Comisiei privind instituirea unui Pilon european al drepturilor sociale, [COM\(2017\)250](https://ec.europa.eu/commission/communication/com(2017)250_en)

(12) OECD (2015), Skills for Social Progress: The Power of Social and Emotional Education, <http://www.oecd.org/edu/skills-for-social-progress-9789264226159-en.htm>

cele mai importante abilități și competențe ale viitorului

<https://www.weforum.org/agenda/2018/07/the-skills-needed-to-survive-the-robot-invasion-of-the-workplace>

1. Capacitatea de a rezolva probleme
2. Gândire critică
3. Creativitate
4. Management personal
5. Coordonare în raport cu sarcini de grup
6. Inteligență emoțională
7. Raționament și luare de decizii
8. Orientare educațională și profesională
9. Negociere
10. Flexibilitate în raport cu propria cunoaștere (transfer)

The education

Education, training and learning environments face difficulties in applying skills-based approaches to teaching and learning. Moving from a rather static conception of the curriculum content to a dynamic definition of the knowledge, skills and attitudes a learner has to develop throughout the learning process requires a radical change in education, training and learning systems, affecting their organization and evaluation.

And if we are talking about the skills of the future, we can assert that it is imperative to develop our students: problem-solving ability, critical thinking and creativity, in addition to other competencies for better integration into the ever-changing labor market.

Integrarea copiilor cu C.E.S. în învățământul de masă. Între teorie și practică

Prof. Mățășel Elena
Școala Gimnazială Răchiteni

Din punct de vedere conceptual vom utiliza definiția CES în înțelesul dat de Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (OECD): Cerințele educative speciale implică alocarea de resurse suplimentare publice și/sau private asigurate pentru a veni în sprijinul educației, dacă aceste resurse sunt asigurate atunci când elevii au „anumite dificultăți de acces la curriculum-ul obișnuit”¹. Conceptul de cerințe educative speciale (CES) aspiră la depășirea tradițională a separării copiilor în diferite categorii printr-o abordare non-categorială a tuturor copiilor. Această sintagmă conturează un „continuum” al problemelor speciale în educație, care cuprind un registru larg, de la deficiențele profunde la tulburările/dificultățile ușoare de învățare – copii care se află de cele mai multe ori în școlile obișnuite.

La nivel internațional domeniului dizabilității este reglementat de Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, adoptată la New York de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, ratificată de România prin Legea nr. 221/2010. Convenția evidențiază responsabilitatea societății și rolul acesteia pentru a asigura o viață demnă și șanse egale tuturor membrilor săi, inclusiv copiilor cu dizabilități. Convenția recunoaște că „dizabilitatea este un concept în evoluție și că acesta rezultă din interacțiunea dintre persoanele cu deficiențe și barierele de atitudine și de mediu care împiedică participarea lor deplină și efectivă în societate în condiții de egalitate cu ceilalți”, ceea ce va avea consecințe majore în toate politicile publice privitoare la dizabilitate. Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități extinde conceptul, afirmând că: „Persoanele cu dizabilități includ acele persoane care au deficiențe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale de durată, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere, pot îngreuna

¹ *Politici în educație pentru elevii în situație de risc și pentru cei cu dizabilități din Europa de Sud Est*,
<https://www.oecd.org/countries/romania/38614298.pdf>.

participarea deplină și efectivă a persoanelor în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți”².

Deși pare un termen ambiguu, CES constituie o formă relevantă în plan psihopedagogic, deoarece vizează cu claritate necesitatea individualizării evaluării și demersului educațional, analiza plurifactorială și dinamică a cauzelor eșecului școlar. Cu alte cuvinte, se pune problema evaluării din perspective educațională și nu medicală ca până acum. O asemenea manieră de înțelegere este mai aproape de idealul școlii viitorului care își dorește să ofere servicii varietății de cereri educative exprimate de copii diferiți, fără a mai deveni un mediu exclusivist.

Conceptul de CES a fost încorporat în terminologia UNESCO în anii '90 ca un corolar al orientării accentuate a educației speciale spre copil și comunitate. De asemenea, el a fost preluat de Legea învățământului din România și de Regulamentul învățământului special. Expresia CES desemnează acele cerințe ori nevoi specifice față de educație - derivate sau nu dintr-o deficiență - care sunt suplimentare dar și complementare obiectivelor generale ale educației pentru copil. Copiii cu CES sunt copiii ale căror nevoi (cerințe) speciale sunt educaționale și derivă, în principal, din deficiențe mintale, fizice, senzoriale, de limbaj, socio-afective și de comportament ori asociate, indiferent de severitatea acestora. Lor li se adaugă și unii copii ocrotiți în instituții rezidențiale, copiii/elevii din învățământul obișnuit care prezintă tulburări/dificultăți de învățare și/sau adaptare școlară. Tipologia categoriilor de CES include: tulburări emoționale și de comportament, deficiență/întârziere mintală, deficiențe fizice/motorii, deficiențe vizuale, deficiențe auditive, tulburări de limbaj, tulburări/dificultăți/dizabilități de învățare. Fără abordarea adecvată a acestor cerințe speciale nu se poate vorbi în mod real de egalizarea șanselor/premiselor de acces, participare și integrare școlară și socială.

În România, nu există statistici oficiale destinate persoanelor cu CES, dar se estimează că numărul elevilor (copii și tineri de vârstă școlară) cu CES este de 3 - 4 ori mai mare decât al celor aflați în prezent în sistemul de învățământ special sau în instituții școlare obișnuite.

²<http://www.unicef.ro/copiidizabilitati/legislatie/2http://www.isjbotosani.ro/img/uploads/web.admin/file/Specialistii/Constatuirii%202010%20X.pdf>

În cele mai multe țări europene, identificarea și evaluarea copiilor cu CES este în mare măsură responsabilitatea școlilor (obișnuite și/sau speciale) și a autorităților de învățământ. În România responsabilitate este dublă și aparține comisiilor pentru protecția copilului și comisiilor interne de evaluare continuă, de aceea există dificultăți de informare și monitorizare a copiilor cu CES în școli, a sprijinului care trebuie acordat acestora.

În literatură de specialitate se evidențiază modalitățile de asigurare a dreptului la educație, la acces și participare școlară a persoanelor cu CES, pe baze egale cu ceilalți elevi și studenți, în baza principiilor fundamentale înscrise în Constituția României, în legislația europeană și românească, de exemplu:

- Dreptul de acces la învățământ obligatoriu gratuit pentru toți și pentru orice persoană de vârstă școlară – incluziune și non –discriminare școlară;
- Dreptul la o educație de calitate pentru toți elevii (participare școlară efectivă și eficace);
- Egalitate de șanse (baze egale de acces și participare școlară);
- Dreptul la o educație diferențiată, pe baza pluralismului educațional.

În România există următoarele oferte educaționale pentru copiii/tinerii cu CES:

- educație specializată, în concordanță cu tipul și gradul deficienței prin unitățile școlare speciale;
- educație specializată în școlile de masă, unde beneficiază de servicii educaționale de sprijin.

În sistemul școlar se fac și în prezent confuzii între cele două procese, integrare și incluziune.

Integrarea este procesul de asimilare a elevului în cadrul învățământului obișnuit (general), proces prin care elevul se adaptează școlii în timp ce aceasta rămâne, în cea mai mare parte, neschimbată.

Incluziunea presupune ca școlile și sistemul educațional, în general, să se schimbe și să se adapteze nevoilor elevului.

Ne aflăm într-un proces de integrare a copiilor cu dizabilități în școlile de masă. În paralel cu procesul de integrare se dezvoltă serviciile educaționale adresate copiilor, cadrelor didactice, părinților și membrilor comunității, se realizează treptat adaptarea și diferențierea curriculară, ceea ce presupune o mișcare spre incluziune școlară, drumul fiind foarte anevoios și lung. Prăpastia între teorie, legislație și practică, punerea în aplicare a legislației din domeniu este foarte mare, subfinanțarea sistemului educațional românesc adâncind această prăpastie.

Guvernul a aprobat în ședința din 4 august 2017, printr-o hotărâre, modalitatea de acordare a drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale

(CES) înmatriculați în sistemul de învățământ preuniversitar. Potrivit respectivului act normativ, **drepturile de care beneficiază copiii cu CES constau în asigurarea alocației zilnice de hrană, a rechizitelor școlare, a cazarmamentului, a îmbrăcăminte și a încălțăminte în cuantum egal cu cel pentru copiii aflați în sistemul de protecție a copilului, precum și găzduirea gratuită în internate sau centrele de asistare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale din cadrul direcțiilor generale județene/a municipiului București de asistență socială și protecția copilului**³.

Un comunicat din aceeași perioadă a Ministerului educației suna în felul următor: „Menționăm că MEN, împreună cu alte ministere, sub coordonarea prim-ministrului, lucrează la un set de măsuri pentru sprijinirea persoanelor cu dizabilități. La nivelul Ministerului Educației Naționale, sunt aprobate și se află în curs de publicare în Monitorul Oficial planurile-cadru pentru învățământul special. De asemenea, MEN a încheiat protocoale cu reprezentanți ai societății civile privind creșterea calității educației copiilor/elevilor/tinerilor cu CES. În acest sens, poate fi menționat protocolul de colaborare dintre MEN și Fundația Sense Internațional România vizând copiii/elevii/tinerii cu surdocecitate și deficiențe senzoriale multiple, semnat în data de 15.05.2018. Ministerul Educației Naționale este preocupat de îmbunătățirea cadrului normativ și analizează posibilitatea modificării și completării Hotărârii nr. 564/2017 privind modalitatea de acordare a drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale școlarizați în sistemul de învățământ preuniversitar. Luând în considerare propunerile Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități (ANPD) și ale altor organizații din domeniu, MEN a elaborat „Procedura cu privire la asigurarea condițiilor de egalizare a șanselor pentru elevii cu deficiențe de vedere/deficiențe de auz/tulburare de spectru autist care susțin examenele naționale: Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a și examenul național de Bacalaureat – sesiunea 2018”. Procedura urmează să fie aprobată și transmisă inspectoratelor școlare județene până la data de 25.05.2018”⁴. Multiplele și constantele preocupări ale autorităților publice față de problema copiilor cu CES nu rezolvă situația concretă cu care se confruntă zi de zi, an de an, cei implicați direct: copii, părinți, profesori, comunitate locală.

Acum cinci ani mi s-a lansat o provocare - să accept în clasă un copil foarte special. Am avut tot felul de reacții (frică, emoții) dar mi-am amintit că: „Toți copii au dreptul de a fi educați împreună, oricare ar fi dificultățile de

³ <https://www.universuljuridic.ro/sprijin-pentru-copiii-cu-cerinte-educationale-speciale-ces-din-sistemul-de-Invatamant-preuniversitar/>

⁴ <http://www.tribunainvatamantului.ro/ministrul-educatiei-s-a-intalnit-cu-parintii-copiilor-cu-cerinte-educationale-speciale-ces/>

învățare”. Educația integrată este un drept pentru respectarea căruia este nevoie de o educație bună și de bun simț social. Pentru a aplica acest deziderat în realitate este nevoie de multă dăruire, tenacitate și perseverență din partea cadrului didactic, în condițiile în care foarte multe copii cu CES din învățământul de masă li se acordă un profesor de sprijin.

Educația integrată se referă la faptul că toți copiii trebuie să învețe în medii cât mai apropiate de contextul normal al vieții și nu în medii separate. Copiii trebuie integrați într-un program adecvat de educație; așa că să nu uităm că și „copiii speciali au trebuințe de bază în creștere și dezvoltare ca toți copiii. Identificăm: nevoia de afecțiune și securitate, de apreciere și întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate și independență”⁵.

Abordarea unui copil cu cerințe educative speciale implică utilizarea a mai multe idei precum: fiecare copil este unic; orice copil poate învăța; valorificarea unică a tipului de învățare determinată de particularitățile individuale; cultivarea diversității copiilor ca un mijloc de învățare, care sprijină și întărește învățarea dacă este folosită adecvat.

Mediul de învățare prietenos bazat pe o viziune și valori comune asigură protecția tuturor copiilor, este sensibil la cultură, valorizând diferențele stimulând învățarea pentru toți copiii, promovează participarea, cooperarea, îngrijirea, stima de sine și încrederea de sine, promovează un stil de viață sănătos și deprinderi de viață sănătoase, este corect cu diferențele de gen și nediscriminator, promovează ocazii pentru ca profesorii să învețe și să beneficieze din aceste învățări; familiile, profesorii, comunitățile sunt implicate în învățarea copiilor.

Prin integrarea copiilor cu C.E.S. și copiii tipici au mai multe beneficii:

Creșterea stimei de sine – devin conștienți de propriile capacități și abilități.

Dezvoltarea abilităților sociale – devin conștienți de nevoile celorlalți, își dezvoltă empatia, abilități pentru a înțelege și a răspunde potrivit la comportamentele prietenilor cu C.E.S.

Oportunitatea de a-ți face prieteni - una din funcțiile importante ale prieteniei este să-i faci pe copii să se simtă iubiți, să se simtă în siguranță și valorizați.

Dezvoltarea toleranței și a răbdării – învață să fie tolerant și să aibă răbdare cu colegii lor cu un ritm mai lent de învățare.

Dezvoltarea abilităților de comunicare verbală și nonverbală.

⁵ Ecaterina Vrasmas, *Introducere în educația cerințelor speciale*, Editura Credis, București, 2004, p. 47.

Dezvoltarea unor principii etice și morale puternice – învață să ia atitudine atunci când cineva îl tachinează sau îl abuzează pe un coleg cu C.E.S.

Ajung să se simtă confortabil în preajma copiilor cu C.E.S.

Elevii care se comportă ca tutori pentru colegii cu C.E.S. *învață conținutul predat în mai mare măsură și profunzime* față de cei care doar ascultă pasiv sau citesc același conținut⁶.

Dintre principalele principii în lucrul cu elevii cu C.E.S. menționăm: egalitatea de șanse, respectul reciproc, egalitate în a-și alege jucăriile chiar dacă s-ar putea să le strice, egalitate în a-și manifesta emoțiile chiar dacă sunt nepotrivite momentului, egalitate în a se juca în același spațiu de joacă chiar dacă s-ar putea să-i murdărească hainele partenerului de joc, egalitate în a mânca lângă el.

Misiunea noastră este să oferim tuturor copiilor posibilitatea de a-și forma competențe, de a le crea condiții să și le exprime, de a simți bucuria copilăriei și de a descoperi lumea care-i înconjoară. Noi avem șansa să le oferim celor din jur șanse egale pentru fiecare, prin educație, grijă, dragoste.

Copiii cu C.E.S. au nevoie de curriculum planificat, diferențiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe speciale de predare, învățare și evaluare, specializate, adaptate abilităților lor de citire, scriere, calcul de programe terapeutice pentru tulburări motorii. Mare parte din aceste terapii sunt făcute de părinți la cabinete specializate. Relația școlii cu părinții copiilor cu C.E.S. este necesară și benefică. Spunem că familia este primul educator și are cel mai mare potențial de modelare. Acești copii nu sunt speciali în sine, ei având nevoie doar de o abordare personalizată în ceea ce privește demersurile pe care le întreprindem în educația lor; educația incluzivă fiind un mod de educație adaptat și individualizat în funcție de nevoile tuturor copiilor în cazul grupurilor și claselor echivalente ca vârstă în care se regăsesc copii cu nevoi, capacități și nivele de competențe foarte diferite.

Școala va reuși să răspundă cerințelor speciale de educație ale copiilor aflați în dificultate și nevoilor de educație ale familiilor acestora doar prin eforturile lor interne și cu sprijinul tuturor.

⁶ Fisher, J. B., Schumaker, J. B., & Deshler D. D, *Searching for validated inclusive practices: A review of the literature. Focus on Exceptional Children*, 1995, p. 120.

Children's integration with special educational needs

Children with special educational needs need a planned, differentiated curriculum of language therapy programs, specialized speech therapy, specialized teaching, learning and assessment programs, specialized, adapted to their reading and writing skills, calculating therapeutic programs for motor disorders. Much of these therapies are done by parents in specialized offices. The relationship of the school with the parents of children with special educational needs is necessary and beneficial. We say that family is the first educator and has the greatest modeling potential. These children are not special in themselves, but they only need a personalized approach to the steps we take in their education, inclusive education being an adapted and individualized way of education, depending on the needs of all children in the case of age groups and equivalent age ranges, with children with very different needs, capacities and levels of skills.

The school will be able to meet the special educational needs of children in difficulty and the needs of their families' education only through their internal efforts and with the support of all.

Efectele televiziunii asupra minții umane

Prof. Lenuța Enoiu
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

Studiind modificările survenite în ultimii ani în comportamentul copiilor și al tinerilor este important să fie cunoscută influența pe care televiziunea și mesajele mass-mediei, în general, o au asupra dezvoltării abilităților mentale, a mentalităților și a comportamentelor tinerilor noii generații.

Dependența de televizor

Corelat cu efectul hipnotic, apare și ***comportamentul de dependență***. Psihologii americani R. Kubey și M. Csikszentmihalyi au dovedit că atât televiziunea, cât și jocurile video și internetul au capacitatea de a genera o puternică legătură de dependență, privarea de aceste mijloace evazioniste producând, celor la care s-a instalat dependența, aceleași simptome ca și în cazul substanțelor și al comportamentelor care dau dependență.

Incapacități de învățare

Problemele de învățare - LD (*Learning disabilities*), sindrom de care suferă în multe dintre statele occidentale peste 50% dintre copii, sunt determinate în bună măsură de vizionarea TV și de jocurile pe calculator. Cu o motivație scăzută privind învățarea de noi cunoștințe, incapabili să se concentreze cu atenție și agitați permanent din cauza unei hiperactivități excesive, copiii pot răspunde tot mai greu cerințelor școlare. În completarea tabloului simptomatologic al deficiențelor de învățare observate la copiii de astăzi, un rol esențial îl joacă dezechilibrele pe care vizionarea le induce în funcționarea emisferei cerebrale stângi, cea care guvernează gândirea logică și analitică, construirea sintaxei și discursivitatea. Prin urmare, dificultățile în deprinderea limbii, în dezvoltarea capacității de citire și în stăpânirea raționamentului matematic sunt determinate, în principal, de lipsa dezvoltării normale a rețelelor neuronale din emisfera stângă, sisteme a căror activitate este subminată pe parcursul vizionării.

Iată cum arată tabloul simptomatologic întâlnit la elevii care, de-a lungul anilor, au acumulat prea multe ore în fața micului ecran:

→ Slăbirea capacității de a asculta, incapacitatea de a-și menține atenția,

de a înțelege și de a-și aminti un material prezentat oral;

→ Abilitate scăzută de a reflecta într-o formă coerentă, în vorbire și în scris, a faptelor și a ideilor;

→ Tendința de a comunica prin gesturi odată cu cuvintele sau în locul acestora;

→ Scăderea cunoștințelor de vocabular sub nivelul clasei a patra;

→ Proliferarea ticurilor verbale, a cuvintelor de umplutură care nu spun nimic;

→ Inabilitatea de a distinge diferențele dintre sunetele ce alcătuiesc cuvintele și de a le percepe în ordinea rostirii, fapt care se reflectă și în dificultatea de a pronunța cuvinte lungi și a le silabisi;

→ Înțelegerea nesigură, confuză a lecturii cu un grad crescut de dificultate;

→ Dificultatea de a înțelege frazele mai lungi, propozițiile intercalate și structurile gramaticale mai complexe;

→ Dificultatea de a trece de la limbajul colocvial la forma scrisă.

Preșcolarii, în comparație cu cei de acum câteva generații, întâmpină dificultăți mari în a sta liniștiți și a asculta povestiri sau scurte discuții. Problemele pe care le pot sesiza părinții, încă de pe acum, la micii telespectatori, sunt starea de hiperactivitate, de neatenție și chiar de irascibilitate care-i caracterizează. Problemele de înțelegere și de folosire a limbii devin tot mai evidente cu cât copiii avansează de la o clasă la alta, când, în mod firesc, li se solicită un nivel mai ridicat al capacității de gândire și de organizare, o înțelegere a cărților mai dificile și un volum sporit de scriere.

La începutul ciclului gimnazial, îngrijorează tot mai mult capacitatea scăzută de concentrare, cunoștințele reduse de vocabular, capacitatea de înțelegere a lecturii și abilitatea de a folosi limba, de a exprima efectiv idei, de a se exprima corect în scris.

În liceu, dificultățile de limbă continuă să se arate în chestiuni subtile precum planificarea, succesiunea și organizarea ideilor, clasificarea, diferențierea nuanțată a conceptelor, înțelegerea raporturilor dintre cauză și efect, raționamentul matematic și științific, înțelegerea relațiilor dintre idei în timpul citirii, exprimarea directă și cu acuratețe a ideilor, reflecția interioară etc.

Diminuarea comunicării interemisferice, realizate prin puntea corpului calos, are ca urmare principală, după mai mulți ani de vizionare excesivă, o slăbire a capacității de procesare rapidă a informației și, în consecință, a performanțelor intelectuale.

The influence of television on the development of mental abilities

Studying the changes that have occurred in the behavior of children and young people in recent years it is important to be aware of the influence that television and mass-media have in general on the development of mental abilities, mentalities and behaviors of younger generation.

Learning Disabilities - LD (Learning Disabilities), a syndrome that more than 50% of children suffer from in many states in Western Europe, are largely determined by watching TV and playing computer games. With a low motivation to learn new knowledge, incapable of focusing on attention and constant agitation due to excessive hyperactivity, children can answer harder school requirements. In addition to the symptomatological picture of learning deficiencies observed at today's children, the imbalances that viewing induces to function of the left brain hemisphere, which governs logical and analytical thinking, the construction of syntax and speech, play an important role.

Legi și regularități ale învățării

Prof. Neculai Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Dintotdeauna, indiferent de condițiile socio-culturale, de epocă sau regimuri politice, școala a avut menirea sa clară: formarea și educarea noilor generații. Până la urmă, școala reprezintă locul unde venim să învățăm. Ne întâlnim zi de zi, elevi și profesori, într-un efort comun de a da sens învățării, prin găsirea celor mai eficiente căi și mijloace, care să conducă la pregătirea pentru viață și la împlinirea aspirațiilor fiecărui protagonist al demersurilor educative.

„În procesul învățării se pot distinge două etape: în prima se urmărește rezolvarea unei probleme – acum rolul principal îl are gândirea, organizând percepția, memoria și imaginația – iar în a doua se realizează fixarea, consolidarea soluției, și pe primul loc se situează memorarea inteligentă.”¹ Pentru a fi eficientă, învățarea, fie ea spontană sau sistematică, presupune perseverență, adică implicarea tuturor proceselor cognitive, volitive, afective, condiționate de atenție, limbaj, motivație, aptitudini, interese. Aplecându-se asupra studiului acestui proces, psihologii au descoperit că învățarea are legile și regularitățile ei.

Legea exercițiului /repetiției

Suntem asaltați zilnic de avalanșa informațiilor, iar mijloacele tehnice ne permit o accesare rapidă a acestora. Mai avem nevoie să memorăm o poezie, să zicem *Somnoroase păsărele* de M. Eminescu?

Din păcate, creierul uman este privat de combinația „Copy“ – „Paste“, iar pentru memorarea unei poezii se utilizează metoda combinată, constând în:

- lectura integrală (recomandabilă este recitarea model) a poeziei de către învățător sau profesor pentru familiarizarea elevilor cu textul;

- prezentarea primei strofe, explicarea cuvintelor noi și integrarea lor în enunțuri proprii ale elevilor, exerciții de sinonimie, antonimie și omonimie, care fac deseori deliciul activității de învățare, sintetizarea ideilor pentru înțelegerea textului, urmate de repetarea primul fragment până la reproducerea liberă a acestuia;

¹Andrei Cosmovici și Luminița Iacob (coord.), *Psihologie școlară*, Editura Polirom, 2005, p. 129.

- se parcurg aceleași etape pentru fiecare strofă în parte;
- după memorarea celei de-a doua strofe se repetă ambele strofe memorate;
- se învață cea de-a treilea, se repetă apoi toate trei ș.a.m.d.;
- în final se reproduc toate strofele poeziei insistându-se pe recitarea expresivă. După câteva repetări elevii vor încerca reproducerea textului cu cartea închisă.

„Metoda întregului sau globală constă în repetări integrale și eliminări succesive ale erorilor”² Se recomandă pentru învățarea cognitivă a unei poezii scurte sau a unui citat sau pentru învățarea senzorio-motorie a unui material compact și cu volum redus.

Efortul poate fi considerat unul considerabil și poate ușor desuet, dar dincolo de aspectele artistice, memoria omului are nevoie de exercițiu sistematic.

Legea efectului sau a întăririi

Învățarea este mai rapidă și mai temeinică atunci când este urmată de întăririi pozitive imediate, întărirea sau slăbirea unei legături fiind rezultatul consecințelor care pot avea loc. Școlarii mici au nevoie permanent de confirmarea corectitudinii răspusului, de aprecieri, de laude. Pentru a-i stimula pe lângă acordarea de calificative, am apelat la acordarea de medalii pentru anumite sarcini de lucru și înregistrarea acestora pe calculator. Pentru aprecieri și stimulare mai utilizăm cu succes, mai ales în cadrul orelor de educație plastică și abilități practice, aprecierile din partea colegilor, prin constituirea unui juriu care își exprimă considerația prin intermediul unor jetoane cu chipuri (zâmbet pentru acord, chip impasibil pentru lucruri comune, chip trist pentru dezacord).

Pentru a mări șansele ca elevul să repete acțiunea pe care dorim să o consolidăm, întărirea pozitivă trebuie să fie cât mai apropiată în timp și să se repete până s-a produs învățarea.

Întăririle negative (blamul, rușinea față de colegi, față de profesor, măsurile represive ale familiei) nu sunt la fel de eficiente în cadrul învățării!

Efectul Foucault.

Efectul Foucault se referă la ordinea și temeinicia cu care memorăm un material mai vast, respectiv începutul și sfârșitul, cu tendința clară de a acorda

² Ana Stoica-Constantin, *Învățarea școlară*, Curs Facultatea de Psihologie, 2012, p.42

mai puțina atenție părții de mijloc. În lecția *Figuri legendare de voievozi: Ștefan cel Mare* accentul cade pe începutul domniei 1457 fiind legat de sprijinul oferit de Vlad Țepeș, iar sfârșitul de data de 2 iulie 1504 și Mănăstirea Putna, lucruri relativ simplu de reținut, însă accentul cade pe structurarea propriu-zisă a evenimentelor și înțelegerea importanței domniei.

În pregătirea lecției o atenție sporită trebuie acordată contextului european, politicii interne, dezvoltării economice a Moldovei, organizării militare, politicii externe, conflictelor militare, utilizarea unor organizatori grafici facilitând învățarea.

Nu putem considera că elevii știu bine lecția doar pentru că reproduc fără greșală primele și ultimele paragrafe: până nu vor stăpâni "interiorul", nu putem considera că au învățat cu adevărat lecția.

Efectul Ebert-Meumann

L-am resimțit fiecare dintre noi pe propria piele în sesiuni, la unele discipline pe care nu le consideram importante pentru formarea profesională și la care ne pregăteam intensiv doar pentru a obține o notă bună. Mergeam bine pregătiți pentru examenul respectiv, rezolvam testul fără probleme, numai că respectivele cunoștințe nu erau temeinice și efectiv parcă dispăreau după câteva zile. Tocmai de aceea nu trebuie să amânăm învățarea tuturor lecțiilor pentru după amiaza dinainte de teză sau examen și să evităm învățarea comasată. Programarea învățării pentru o anumită dată, condiționează uitarea după acea dată.

Th. Ribot: legea memoriei regresive, la bătrâni

Montaigne spunea: «La bătrâni memoria celor trăite a rămas, dar ei au uitat de câte ori spusu-le-au». Părinții sau vecinii noștri ajunși deja la o vârstă respectabilă, deși sunt sănătoși, lucizi și își amintesc clar evenimente din tinerețe și povestesc cu lux de amănunte întâmplări din copilărie sau din armată, le uită frecvent pe cele petrecute doar cu una - două zile în urmă.

Explicația este una extrem de simplă: conținuturile memoriei se destructurează în ordinea inversă structurării. Se dezinhibă legăturile temporare mai vechi, care sunt și cele mai trainice.

Cât este de adevărat că Omul din greșeli învață ?

Probabil toți învățătorii se confruntă la începutul școlarității cu deprinderi greșite ale elevilor, fie ele de pronunție, de respirație și intonație în cântare, de alergare sau de scriere, formate în familie din neștiință sau

comoditate: scrierea inversă a cifrelor, ținerea greșită a stiloului, poziția greșită la scris.

Dezînvățul (ștergerea deprinderilor) este mult mai dificil de realizat decât învățul. „Eroarea este inevitabilă în cercetarea autentică sau în învățarea prin descoperire din clasă și uneori este chiar fructuoasă”, dar în însușirea unor materiale, în formarea priceperilor și deprinderilor intelectuale și morale, greșala se poate consolida prin repetare.

Laws and regularities of learning

Studying the learning process, psychology experts have discovered that learning has its laws and regularities.

To be effective, learning, be it spontaneous or systematic, requires perseverance, that is, the involvement of all cognitive, volitional, affective processes, conditioned by attention, language, motivation, skills, interests, but it will always be conditioned by laws and regularities!

Metode alternative de soluționare a disputelor în conflictele din domeniul educației

prof. înv. primar Mihaela Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

I. Conceptul de conflict

Conflictul este o caracteristică inevitabilă a lumii în care trăim. În mod tradițional conflictului îi este asociată o imagine negativă: el este indezirabil și trebuie evitat. Conflictul în sine însă nu este nici bun, nici rău, el arată o ciocnire a unor interese divergente. După unii autori, termenul „*conflict*” provine din verbul latin *confligo, conflingere = a se lupta, a se bate între ei; conflictus = ciocnire, șoc, ceartă, luptă împotriva cuiva*. În Webster Dictionary și în Mic Dicționar Enciclopedic Român termenul *conflict* este definit ca: *bătăie sau luptă; război; dezacord sau opoziție acută de idei, interese, ceartă zgomotoasă; tulburare emoțională produsă de o ceartă puternică*.

Analizând conflictul, Ana Stoica Constantin precizează: „*conflictul social apare atunci când două sau mai multe părți / sisteme (persoane, comunități) aflate în interdependență sunt diferite sau chiar incompatibile la nivelul trebuințelor, scopurilor, valorilor, resurselor sau al unor trăsături de personalitate, diferență sau incompatibilitate care produce o stare de tensiune ce se cere descărcată*.”

Conflictul constituie o provocare la schimbările individuale, sociale, economice, politice, comunitare, profesionale, dar poate fi și o terapie de șoc în anumite situații. Unii conflictologi consideră că la baza conflictelor se află trebuințele umane, cuprinse într-un ansamblu de *cinci forțe*:

- **Comunicarea** - erorile de comunicare sau lipsa acesteia (a ascultării active, informația rău decodificată, limbajul nonverbal și paraverbal) pot duce la apariția unui conflict;

- **Valorile** - când sunt atacate, oamenii se simt ei înșiși amenințați;

- **Contextul** (mediul, structura) desfășurării acțiunii, distribuirea resurselor, accesul la informații, condiții politice, norme în vigoare, distanța dintre părțile aflate în conflict;

- **Emoțiile** sunt influențate de contextul acțiunii și de experiențele anterioare interacțiunilor;

- **Istoria** părților aflate în conflict, al contextelor în care au avut și au loc interacțiunile.

Conflictele sunt vechi de cãnd lumea și sunt deseori asociate cu certurile, conflictele de interese, puterea sau uzul de violență. Ele pot fi întâlnite la toate nivelele conviețuirii umane.

Conflictul, ca proces

Specialiști din domeniul psihologiei sociale disting în procesul conflictului succesiunea a cinci faze:

a) ***Dezacordul*** are la bază simple neînțelegeri sau divergențe minore determinate de afirmarea indivizilor, a modului propriu de a fi și de a gândi. Nesoluționate la timp, pot degenera în conflicte reale. Relația de comunicare se păstrează, este intensă și pot apărea anumite tensiuni.

b) ***Confruntarea*** - părțile se implică, iar diferențele de opinii și de interese devin clare. Se deteriorează comunicarea interpersonală, se accentuează frustrarea și tensiunea psihică, agresivitatea.

c) ***Escaladarea*** conflictului este dominată de tensiuni și ostilități scăpate de sub control și chiar de forme de agresivitate și de violență fizică, morală sau simbolică.

d) ***Dezescaladarea*** - amorsarea conflictului, unde părțile resimt nevoia soluționării în urma evaluării costurilor confruntării. Comunicarea este deschisă, iar instalarea negocierii devine favorabilă.

e) ***Rezolvarea conflictului*** - prin negocieri și compromisuri treptate sau prin intervenția unei terțe părți, în calitate de mediator. Se restabilește comunicarea, se reformulează normele pozitive.

Prin aceasta, conflictul își relevă valențele pozitive, demonstrând că reprezintă o modalitate prin care se poate ajunge la schimbare, înnoire și adaptare socială.

II. Forme de intervenție în conflict

- **Prevenirea conflictului** include măsuri de prevenire a incompatibilităților și comportamentelor care ar putea genera conflictul, iar rezolvarea acestuia se realizează prin metode alternative (A.D.R.).

- **Managementul conflictului** are două accepțiuni: acțiuni de gestionare a conflictului (prevenție, rezolvare, tratare a consecințelor) și strategii de control sau reglare a conflictelor de durată, iar ca rezultat părțile continuă să se confrunte, dar adoptă tactici mai puțin extreme.

- În **rezolvarea de probleme** emoția este scăzută, iar demersul rezolutiv are elemente de descoperire și creativitate. Nu orice problemă este un conflict, dar toate conflictele au de rezolvat probleme.

- **Acordul** conflictului este o înțelegere între părți, care consfințește încetarea conflictului. Termenul este utilizat în negocieri, mediere și celelalte forme de rezolvare alternativă a conflictului.

- **Concilierea** este un proces similar medierii, însă părțile nu se întâlnesc. Conciliatorul imparțial sau neutru asistă părțile separat. Concilierea funcționează când ambele părți doresc un acord, dar nu reușesc să se înțeleagă reciproc și să comunice.

- **Reconcilierea** este un proces care se încadrează în etapa post-conflict și caută să-i determine pe oameni să-și reconsidere adversarii.

- **Consensul** este un demers spre încheierea disputei, prin care toți membrii grupului acceptă să admită un punct de vedere comun sau o soluție și conduce la o înțelegere satisfăcătoare pentru toți cei implicați.

- **Negocierea** este un proces bilateral sau multilateral în care părțile, având diferende asupra unei anumite probleme, încearcă să ajungă la o înțelegere, un acord prin comunicare. Negocierea poate fi realizată direct de către părți sau printr-un negociator.

- **Medierea** este un proces voluntar prin care părțile preiau controlul asupra rezultatului și presupune intervenția terței părți. Rolul mediatorului este să creeze condițiile și să îndrume părțile care își găsesc singure soluția la problemă și poate sugera mai multe variante de rezolvare, fără a impune o soluție.

III. Conflictul școlar

Pedagogia tradițională a constituit sursa celor mai numeroase conflicte în planul concepțiilor asupra educației și a generat multe situații conflictuale. Pentru a le ilustra este necesară cunoașterea triumghiului pedagogic al lui J. Houssaye, bazat pe 3 elemente: **cunoașterea, profesorul și elevul**, precum și pe trei procese esențiale ale situației pedagogice: **predarea, formarea, învățarea**.

Situațiile conflictuale se prezintă sub diverse forme:

- **conflict predare – formare** - Se accentuează relația educativă profesor - elev, atribuindu-se profesorului mai mult rol de partener în procesul formării, decât de posesor și transmițător al cunoașterii;

- **conflict predare-învățare** provocat de atribuirea rolului esențial al cunoașterii elevului, profesorul („terțul inclus”) fiind un mijlocitor cu rol de însușire a metodei și formării stilului de învățare;

- **conflict profesor-elev** unde învinge cel care ține pasul cu programa școlară, indiferent de posibilitățile, interesele și nevoile celor cărora li se adresează. Profesorul intră în conflict cu elevii care se simt neînțeleși, neajutorați în rezolvarea unor probleme ce depășesc domeniul cunoașterii științifice;

- **conflict profesor-cunoaștere** se instalează între profesor și cunoașterea însăși, în momentul în care profesorul trebuie să-și asume anumite libertăți în raport cu programa școlară;

> **conflict cunoaștere-elev** din cauza unei posibile discrepante între puterea de asimilare și înțelegere a elevului și standardul ridicat la care se raportează;

> **conflictul elev-elev** - Sistemul concurențial promovează elevii cu aptitudini înalte în domeniul intelectual și-i marginalizează pe cei care nu au același nivel intelectual, dar au abilități artistice, sportive;

> **conflictul profesor-profesor** apare din multiple cauze. Uneori profesorii care au elevi cu rezultate foarte bune obținute la competițiile școlare, pot intra în conflict cu ceilalți colegi ai lor;

> **conflictul cunoaștere-cunoaștere** - Profesorul poate pierde din vedere importanța transpunerii didactice a conținutului științific într-un limbaj accesibil elevilor.

> **conflictul conducere-subalterni**

IV. Metode și strategii alternative de soluționare a conflictelor

1. Într-o colectivitate umană trebuie să acceptăm conflictele ca fiind absolut normale, iar rezolvarea lor trebuie să fie un proces de grup, pentru că orice grup uman cuprinde membri cu personalități diferite, cu motivații diferite și cu un potențial de muncă și creație care variază în limite foarte largi. În instituțiile educaționale pot apărea unele conflicte organizaționale între **conducere și subalterni**. Calmarea lor poate fi preventivă sau poate surveni după declanșarea conflictului. Astfel, pot rezulta:

• **Reducerea sau limitarea conflictului** cu:

a) strategii pe termen scurt: *arbitrajul, persuasiunea, constrângerea, "cumpărarea"*;

b) strategii pe termen lung: *separarea, medierea, apelul, confruntarea*.

• **Soluționarea conflictului** se poate realiza prin:

- fixarea de obiective comune - managerul trebuie să propună obiective acceptate, în egală măsură, de grupurile aflate în conflict;

- îmbunătățirea proceselor de comunicare - barierele de comunicare existente trebuie reduse, după cum și comunicarea dintre membrii organizației trebuie stimulată;

- negocierea integrativă - nici una din părți nu trebuie să renunțe la aspectele lor vitale, oamenii trebuie încurajați să găsească o soluție creativă în locul compromisului;

• **Prevenirea conflictelor** se poate realiza prin comunicare, prin dialog social, ceea ce necesită o participare activă a angajaților într-o comunicare atât pe orizontală, cât și pe verticală.

În vederea prevenirii unui conflict distructiv, managerul trebuie:

- să ceară părerile oamenilor și să îi asculte cu atenție;
- să adreseze criticile într-o manieră constructivă;
- să nu pornească de la premisa că știe ce gândesc sau ce simt ceilalți;
- să-i consulte sau să-i stimuleze pe angajați ca să participe la elaborarea unor decizii;
- să încurajeze persoanele și grupurile care se angajează în dispute constructive;
- să încerce să găsească cele mai adecvate căi care să permită, ambelor părți angajate în conflict, să părăsească terenul cu demnitate.

La soluționarea neînțelegerilor pot contribui două principii:

- „Încearcă, mai întâi, să înțelegi și apoi să te faci înțeles” - a fost introdus de Covey.
- „Drumul spre DA”, ca principiu, a fost introdus de Fisher și Ury - neînțelegerile ar trebui să fie concentrate, prioritar, spre nevoi și nu spre statutul ierarhic, descoperind că avem mai multe în comun decât ne-am închipuit. Ury și Fisher sugerau că tindem să satisfacem propriile nevoi, dar și pe ale celorlalți.

2. Situațiile conflictuale profesor - elevi pleacă de la încălcarea normelor, a regulilor școlare, care vizează: efectuarea temelor, prezența la cursuri, ținuta, dar și comportamentul: păstrarea bunurilor școlare, limbajul folosit, modalitățile de adresare, respectul față de celălalt, toleranța, solidaritatea. Aceste reguli pot fi impuse de profesor sau negociate cu elevii. Impunerea lor creează relații de dominație - supunere între profesor și elevi, ceea ce poate conduce la o atitudine de supunere sau ostilă, agresivă din partea elevilor.

Elevul este sancționat atunci când încalcă regulile școlare, însă sancțiunile sunt ineficiente, pentru că elevul nu înțelege întotdeauna sensul acestora. Trebuie să se facă distincție între sancțiune și pedeapsă, pentru că pedeapsa conduce la ideea de a face rău, de a produce o neplăcere celui cărui ea se aplică.

Gestiunea relațiilor elevi-profesori precum și a relațiilor elev-elev ține de managementul clasei. W. Weber îl definea ca „*setul de activități prin intermediul cărora profesorul promovează comportamentul adecvat al elevului și elimină comportamentul inadecvat, dezvoltă relații interpersonale bune și un climat socio-emoțional pozitiv în clasă, stabilește și menține o organizare eficientă și productivă a clasei*”. Aplicarea unui management defectuos în clasă conduce la trăiri negative care se acumulează și ajung să se exprime în conflicte deschise, în situații de criză. Pentru a face față unor astfel de situații profesorul dezvoltă unele strategii:

- *strategii de evitare*, prin care profesorul ignoră momentan criza, continuându-și ora de curs. Dacă problema este minoră, strategia poate fi eficientă, însă conflictul nu este rezolvat și riscă să reapară.

- *strategii de diminuare*, profesorul amână luarea unor decizii, abordează probleme colaterale, evită să adopte o poziție fermă. Conflictul nu se rezolvă, iar profesorul riscă să piardă sau să devină victimă.

- *strategii de putere* apar atunci când profesorul recurge la putere și la mijloace de constrângere (amenințarea, scăderea notei, pedeapsă) pentru a regla conflictul, însă elevii pot să se revolte.

- *strategii de compromis* se folosesc atunci când profesorul recurge la concesiuni, la promisiuni pentru a face față situației. Astfel se poate crea un precedent la care elevii pot recurge ulterior.

- *strategii de rezolvare negociată a problemei* - H. Tonzard spune că negocierea este un procedeu de rezolvare a conflictelor prin intermediul discuției între părțile adverse, care presupune respectul mutual și dorința de cooperare.

Avantajele negocierii: sunt atacate cauzele problemei; se ține cont de interesele și nevoile fiecăruia; favorizează participarea și angajarea reciprocă pentru a ajunge la soluții acceptate de ambele părți.

Dezavantaje: implică o discuție de la egal la egal, dar unii profesori acceptă cu greu.

Rezolvarea alternativă a disputelor include un spectru de procese ce necesită abilități de comunicare și gândire creativă pentru a găsi soluții acceptabile tuturor celor implicați în conflict. Spre deosebire de *evitare* sau *agresivitate*, ca răspuns la un conflict, această abordare presupune nu doar creativitate și acorduri reciproc avantajoase, ci și menținerea și îmbunătățirea relațiilor între cei aflați în conflict.

Provocarea fundamentală pentru școli este de a implica elevii în învățarea abilităților și proceselor care le permit să conducă, să rezolve în mod constructiv conflictele lor semnificative.

Rezolvarea conflictelor cuprinde: *negociere, mediere, conciliere, descoperirea faptelor și arbitrajul.*

Negocierea este un proces de rezolvare de probleme în care două sau mai multe persoane discută despre neînțelegerile lor și încearcă să ajungă la o rezolvare reciproc convenabilă. În rezolvările la nivel educațional, negocierile au loc între profesori și studenți sau elevi, între administratori și profesori, între diferite departamente, între școli și părinți. În negocieri sunt luate în discuție doar interesele celor direct implicați. Aici nu există o a treia parte, iar

participanții sunt singurii care trebuie să găsească modul de a spune ce doresc, testând receptivitatea și dorințele celeilalte părți. Ei sunt parteneri și nu opozanți.

Așa cum spune Moore există câteva condiții care oferă șanse mari de succes în negociere, care pot influența finalul procesului. Negocierile au mai multe șanse de reușită dacă:

- oamenii implicați pot fi identificați și sunt dispuși să stea la masa tratativelor;
- participanții sunt interdependenți (fiecare trebuie să reușească să-și satisfacă nevoile și interesele);
- participanții pot să găsească interese comune;
- există un termen limită sau o urgență;
- cel puțin o parte a problemelor sunt negociabile;
- cei implicați sunt mai interesați de rezolvarea conflictului decât de continuarea lui;
- nu există bariere psihologice în rezolvare;
- cei implicați au capacitatea de a lua decizii;
- factorii externi (părerile altora, opiniile publice, condițiile economice) sunt favorabili rezolvării;
- participanții au resursele (abilități de comunicare, de gândire, timp) să negocieze.

Crawford, Bodine și Schrupf afirmă că negociatorul eficient este un ascultător empatic, are spirit cooperativ și nu oferă judecăți.

Procesul de negociere colaborativă presupune șase pași:

1. Dorința de a negocia
2. Prezentarea punctelor de vedere
3. Găsirea unor puncte comune
4. Opțiuni câștig-câștig
5. Evaluarea opțiunilor
6. Ajungerea la o înțelegere

Prin *dorința de a negocia*, participanții arată dorința de a lucra împreună la găsirea unei soluții, iar regulile de bază trebuie spuse cu glas tare.

Prezentarea punctelor de vedere este stadiul educațional al negocierii. În timp ce unul dintre disputanți își prezintă punctul de vedere, celălalt folosește abilitățile de ascultare activă verbală și nonverbală. Pune întrebări de lămurire și rezumă faptele și sentimentele. Se identifică nevoile și interesele celor implicați. Pentru creșterea și clarificarea problemei reale se utilizează empatia.

Găsirea punctelor comune este crucială în procesul de negociere. Fisher, Ury și Patton afirmă că negociatorul trebuie să aibă în vedere următoarele aspecte:

- interesele comune există în formă latentă, iar unul dintre acestea poate fi nevoia de a păstra relația sau teama de eșec în găsirea unei soluții;
- interesele comune sunt oportunități, dar pentru a fi folositoare trebuie să le utilizezi. Ele trebuie să fie explicite și privite ca un scop comun;
- interesele comune pot face negocierea mai ușoară și mai plăcută. Când participanții sunt axați pe interesele comune ei sunt capabili să-și subordoneze propriile nevoi diferite.

Găsirea intereselor comune oferă participanților speranță, ceea ce crește potențialul de reușită a pașilor următori, creând *opțiuni victorie-victorie*. Aici este utilizat cu mult succes brainstormingul. Este momentul găsirii soluțiilor multiple, lucrând împreună. În acest stadiu trebuie evitate critica prea rapidă sau decizia prematură.

În *evaluarea opiniilor*, participanții se uită la variantele discutate și se gândesc la soluțiile viabile, favorabile pentru toți. Fisher și Ury sugerează că înțelegerile trebuie să se bazeze pe standarde obiective acceptabile ambelor părți și bazate pe eficiență, precedent, practici comune, tratament egal etc.

În *formalizarea înțelegerii* fiecare parte spune ce va face. Înțelegerea poate fi și scrisă sub forma unui contract sau înțelegere.

Negocierea depinde de comportamentul comunicațional al participanților. Factorii culturali (etnia, genul etc) afectează comportamentul comunicațional, având un impact mare în proces și în deciziile ulterioare. Cu cât participanții au o înțelegere mai profundă asupra culturii, etnicității și diferențelor de gen, cu atât este mai probabilă rezolvarea cu respect a problemei.

Negocierea lasă părților deplina libertate în găsirea soluției, este profitabilă și construiește o formă de autocontrol și stimă de sine. Dacă negocierea nu reușește se caută un mediator extern.

Medierea este o extensie a procesului de negociere și se referă la un proces în cadru formal și colaborativ. În timp ce programele de mediere și mediatorii diferă în modul de abordare, marea majoritate folosesc combinații ale următoarelor componente:

- *O sesiune în grup* - părțile în dispută află despre mediere, sunt întrebată despre natura problemei și este luată o decizie la nivelul fiecărei părți implicate;

- *Selecția unui mediator* sau a unei echipe de mediere - acest proces este bazat pe nevoia de a ajuta părțile să se încreadă în mediator sau în echipă;

- *Sesiunea comună* - disputanții oferă informații despre miezul problemei și despre nevoile lor, preocupări, poziții și interese, în prezența celeilalte părți și a mediatorului sau echipei;

- *Sesiunile individuale* - disputanții se întâlnesc separat cu mediatorul sau mediatorii pentru a-și prezenta preocupările, interesele și nevoile, detaliat;
- *Întâlnirea mediatorilor* care își rezervă un timp separat de disputanți și stabilesc strategia pentru următoarea sesiune;
- *Înțelegerea* - odată ce acordul este creat, mediatorul sau echipa de mediatori scriu sau rezumă verbal textul înțelegerii.

Medierea se bazează pe colaborare ca și negocierea. Diferența este dată de faptul că aflarea punctelor de vedere, găsirea intereselor comune, crearea situației victorie-victorie și evaluarea opțiunilor sunt ghidate de un mediator în cadrul întâlnirilor comune și individuale.

Nu toate conflictele pot fi mediate. În școli, problemele care includ injurii psihice, arme sunt complet improprii medierii, în timp ce încălcarea altor reguli poate fi rezolvată prin mediere mai bine decât prin măsuri disciplinare. Programele de mediere în școli ce utilizează mediatori raportează o rată de rezolvare a problemelor de 95%.

Identificarea celui mai potrivit mediator pentru o anumită dispută nu este un lucru ușor. Încrederea în mediator este esențială, iar confidențialitatea este precizată întotdeauna.

Medierea implică ghidare și conducere a pașilor stabiliți pentru o negociere colaborativă: strângerea punctelor de vedere, găsirea intereselor comune, crearea situației victorie-victorie și evaluarea opțiunilor.

Pasul final al medierii este crearea unui acord scris semnat de toate părțile, inclusiv mediatorul.

Medierea aduce unele beneficii: este mai ieftină decât litigiul, facilitează soluții rapide, reface echilibrul părților prin introducerea uneia terțe care va gestiona informațiile.

Folosirea medierii este din ce în ce mai utilizată în educație. Colegiile și universitățile au înțeles că aceasta oferă o alternativă la procedurile legale. În campus se folosește medierea pentru a rezolva problemele din camere și cele dintre administrație și studenți.

Mediatorii instruiți de colegii și universități lucrează cu profesori și studenți în școli primare, gimnaziale și liceale pentru a sprijini dezvoltarea medierii în toate mediile educaționale. Medierea oferă educatorilor un model pentru a promova abilitățile oamenilor de a lua propriile decizii, pentru a construi respectul și cooperarea și pentru a promova folosirea corectitudinii în schimbul puterii în luarea deciziilor.

Peer mediation - Medierea de la egal la egal este un model de mediere care se aplică în școli pentru soluționarea conflictelor dintre elevi, sub îndrumarea unor colegi de vârstă apropiată și care găsesc împreună, într-un mod

bine structurat, o soluție de rezolvare a unui conflict sau ceartă. Este un model de educație prin care elevii învață să devină responsabili pentru comportamentul și acțiunile lor.

Acest program are succes deoarece: limbajul folosit de tineri nu este întotdeauna accesibil adulților, ei identifică mai repede și mai bine natura problemei în care sunt implicați, reușesc să găsească mai repede soluții pentru rezolvarea problemelor lor. Bine instruiți, tinerii nu au nevoie de adulți în rezolvarea conflictelor. Ei pot să le rezolve singuri, mai bine, mai repede și mai eficient.

Peer mediation contribuie la:

- dezvoltarea abilităților sociale ale elevilor;
- promovarea unui climat cât mai plăcut în școală;
- reducerea timpului dedicat menținerii disciplinei în școli;
- rezolvarea mai rapidă și într-un mod mai adecvat a conflictelor dintre elevi;
- creșterea securității elevilor în școli;
- diminuarea atitudinii corecționale a profesorilor și a directorului școlii.

Modelul urmează aceleași principii ca și celelalte proceduri de mediere: se bazează pe voluntariat, soluția este negociată cu multă răspundere și este înregistrată în scris.

Pentru a face față unei astfel de sarcini, mediatorul elev trebuie să aibă unele calități:

- Imparțialitatea (un mediator este neutru, obiectiv și nepărtinitor);
- Ascultare empatică (să asculte înțelegând ce simte fiecare persoană implicată în conflict);
- Respect (trebuie să trateze ambele tabere fără prejudecăți și cu respect);
- Demn de încredere (păstrează confidențialitatea informațiilor, nu-și impune soluția lui, ci îi ajută pe cei în conflict să-și rezolve propria problemă);
- Ajută oamenii să colaboreze (soluția problemei este responsabilitatea celor aflați în conflict care sunt ajutați de mediator să coopereze pentru a găsi ei înșiși o soluție).

În acest model elevii sunt încurajați să se concentreze pe ceea ce s-a întâmplat înainte de conflict și să învețe cum să meargă mai departe împreună. Fiecare elev implicat în dispută are dreptul să-și spună povestea și să simtă că o altă persoană i-a înțeles perspectiva.

Prin acest tip de mediere se pot rezolva situațiile conflictuale soldate cu insulte, jigniri, umiliri, îmbrânceli. Probleme mai grave precum bătaia, amenințarea cu arme albe sau delictele nu pot fi repartizate acestui program de mediere.

Peer mediation are ca scop influențarea pozitivă a climatului social și educațional din școli prin semnalarea conflictelor la timp și asumarea responsabilității asupra propriilor conflicte, oferindu-le elevilor șansa de a le rezolva singuri, rapid și eficient.

Formarea unui grup de elevi-mediatori și dezvoltarea abilităților necesare, contribuie la: soluționarea noilor conflicte, alocarea unui timp mai mare procesului educațional, creșterea gradului de implicare a elevilor în activitățile școlare, îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor.

Programul de rezolvare a conflictelor poate fi implementat în școli. Se pot stabili programe de mediere egală, care pot include aptitudini și informații privind rezolvarea conflictelor introduse în proiectele didactice ale lecțiilor. Programe privind dezvoltarea personalului și educația parentală pot include traininguri de tehnici de rezolvare a conflictelor. În managementul clasei stilul profesorilor poate reflecta principii și abordări variate de rezolvare a conflictelor și inițiative de ordin decizional, care pot fi divizate în trei categorii: rezolvarea conflictelor în sala de clasă, medierea conflictelor în școală și modele decizionale. Programele s-au diversificat către un curriculum dezvoltat pentru toți studenții, profesorii și restul personalului școlar.

Aptitudinile privind rezolvarea conflictelor pot fi învățate printr-un curriculum în arta limbilor străine, în studiile sociale, educație sanitară, educație civică și chiar matematică. În timpul discuțiilor despre lecturile efectuate la orele de literatură elevii pot analiza cauzele conflictelor dintre personajele studiate și să sugereze căi prin care acestea ar putea fi rezolvate. De asemenea, la orele de istorie pot studia un conflict istoric și pot utiliza informația pentru a imagina o negociere a conflictului.

Un rol important îl are și organizarea clasei pe grupe mici de lucru care contribuie la dezvoltarea cooperării. Aceasta reprezintă un câștig în planul interacțiunii între elevi, generând sentimente de acceptare și simpatie. Departe de a declanșa conflicte, ea instaurează buna înțelegere, armonia și stimulează comportamentele de facilitare a succesului celorlalți. Ea determină creșterea stimei de sine, încredere în forțele proprii, diminuarea anxietății.

Așadar, pentru îmbunătățirea situației curente din școli nu trebuie tratate doar “simptomele”, așa cum procedează cele mai multe școli și alte servicii de tineret, pentru că ne oferă prea puține rezultate pe termen lung. Trebuie dezvoltată educația tinerilor pentru găsirea de alternative la violență, care prin

practică vor deveni comportamente liber alese. Idealul de a face din școală un mediu sigur în care tinerii să fie scutiți de violență pentru a gândi și a învăța în liniște este foarte bun, însă nu poate fi atins fără a îmbunătăți materia și felul în care predau profesorii, modalitățile prin care directorii aplică normele, regulile și prin care o viziune antiviolentă este creată și împărtășită de toată lumea.

Cel mai bun program antiviolentă în școală este cel care implică întregul mediu școlar, pentru a crea o comunitate sigură, ghidată de un crez de nonviolență și apreciere multiculturală. Singure, școlile nu pot schimba o societate violentă, dar pot să se oprească din a înrăutăți lucrurile, să învețe și să ofere alternative la violență, să învețe elevii să se poarte responsabil în contextul social, să îmbunătățească în procesul de învățare calitatea, să accepte consecințele comportamentelor lor.

Orele de dirigenție și cele de consiliere individuală sau de grup cu elevii, dar și cu părinții acestora pot facilita rezolvarea conflictelor, influența modul în care indivizii se raportează la conflict și pot forma noi deprinderi adecvate de soluționare a conflictelor. Activitățile de consiliere și management a conflictelor presupun metode noi de activitate, cerințe noi de abordare a divergențelor din partea tuturor celor implicați în interrelaționare și modele noi de comportament din partea elevilor.

Bibliografie:

1. Boncu, Ștefan, *Negocierea și medierea. Perspective psihologice*, Editura Institutul European, 2006;
2. Cosmovici, Andrei, *Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași, 1998;
3. Fisher, Roger, Ury, William, Patton, Bruce, - *Răspunsul lor... "DA"!* *Negociază înțelept fără a ceda*, Ed. Amaltea, 2007;
4. Stoica-Constantin, Ana, *Conflictul interpersonal. Prevenire, rezolvare și diminuarea efectelor*, Iași, Ed. Polirom, 2004;
5. Thompson, Leigh, *Mintea și inima negociatorului. Manual complet de negociere*, Editura Meteor Press, 2007.

Alternatives to violence

In order to improve the current situation in schools, not only "symptoms" should be treated, as most schools and other youth services do, because it gives us too little results in the long run. Youth education needs to be developed to find alternatives to violence, which by practice will become freely chosen behaviours. The ideal to make school a safe environment where young people are free from violence to think and learn quietly is very good, but it cannot be achieved without improving the subject matter and the way teachers teach, how principals apply rules and regulations, and through which an anti-violence vision is created and shared by everyone.

The best anti-violence program in school is the one that involves the entire school environment, to create a safe community guided by a belief of nonviolence and multicultural appreciation. Schools alone cannot change a violent society, but they can stop worsening things, learn and offer alternatives to violence, teach students to behave responsibly in the social context, improve the quality of learning, accept the consequences of their behaviours.

Excelsior

Prof. Culbec Nicolae

Ivirea publicației *Repere cultural-educative* este o necesitate în contextul actual și reprezintă o continuare a activității publiciste din comuna Hălăuțești.

Ar fi bine să ne amintim cu respect de revista *Viața*, care a apărut între 1913-1947, inițial la Săbăoani. Așa cum ni s-au transmis informațiile despre aceasta, tipărită în format broșură, fiind scrisă de un grup de colaboratori cu solidă cultură, câțiva având titlul de doctor, obținut în Occident, ca Bonaventura Morariu, autor al unor documentate studii istorice, Iosif Tălmacel, Anton Bișoc, Dominic Neculăeș și poetul I. Gârleanu.

Mai târziu, pentru scurt timp, în perioada comunistă, sub coordonarea prof. I. Bișoc s-a realizat revista *Columna*.

După 1989, din inițiativa prof. Balan Petru Doru, prof. Cătălin Bădărău, prof. Laura Apostolovici și prof. Viorica Petrila, au apărut revistele: *Pulsar*, *Școala noastră*, *Gardieni în slujba naturii* (a Clubului Copiilor).

Un moment însemnat în evoluția publicisticii din zonă îl reprezintă, după umila noastră părere, revista *Columnnele vieții*, prima revistă de cultură și creație pentru învățământul preuniversitar. A apărut în 12 numere în perioada 2001-2006 și această publicație a valorificat potențialul intelectual și creativ al școlii.

Interesant este programul acesteia:

„Noi dorim – se precizează în articolul *Excelsior*, să ne încadrăm în tradiția culturală a școlii, scoțând această revistă intitulată *Columnnele vieții*. Metafora titlului reflectă un spectru mai larg al preocupărilor, columnnele noastre vor fi: școala, biserica, istoria patriei, satul natal și împrejurimile, limba și literatura română.

Toți cei care au contribuit la ridicarea culturală a satului nostru, dar și a localităților din jur, își vor găsi locul de cinste în paginile acestei reviste. Vom cultiva toleranța religioasă, respectul față de om, respectul față de valorile morale creștine, față de sfânta limbă românească.

Vor fi deschise porțile colaborării la revistă, în primul rând elevilor, dar și tuturor intelectualilor care doresc să-și exprime puncte de vedere în legătură cu preocupările noastre. Revista va apărea semestrial și mizăm pe sprijinul dumneavoastră.

Vrem ca eforturile noastre intelectuale să ne ridice mai sus, *Excelsior*, să ardem sufletește pe altarul culturii românești și europene.”

Aceeași urare „Excelsior” adresăm noii apariții editoriale!

FLUXUL I - BARCELONA

„Life Coaching for Teachers:
happy teachers for better
students “

FLUXUL II - FLORENȚA

„Classroom Management
Solutions for Teachers: new
methodologies, effective
motivation, cooperation and
evaluation strategies “

Bogdan Vodă Theoretical Highschool proposes to solve the imminent needs and to diminish other identified needs at the school level by implementing the project "**School - a chance for a better future**". European experience and the training of teachers participating in mobility will make our school a more attractive place for both pupils and school staff.

Erasmus+

Articolele reflectă exclusiv punctul de vedere al autorului, Comisia nefiind responsabilă de modul în care pot fi utilizate informațiile cuprinse în publicație.

“Apariția la Hălăucești a revistei *Repere cultural-educăționale* reprezintă un demers prin care încercăm să nu rămănem indiferenți. În contextul implementării în cadrul Liceului Teoretic ”Bogdan Vodă”, Hălăucești a proiectului Erasmus+ - *Școala o șansă pentru un viitor mai bun* – finanțat din fonduri europene, s-a ivit oportunitatea punerii în practică a ideii de a realiza o revistă care să se adreseze elevilor, comunității și tuturor celor preocupați de activitățile și viața cultural-educățională. Scopul principal îl reprezintă încercarea de ”luminare”, de educare și emancipare a oamenilor și prin activitatea editorială. “

Prof. dr. Iulian Ghercă

”Școala - o șansă pentru un viitor mai bun”

ERASMUS +

LICEUL TEORETIC
BOGDAN VODĂ

HĂLĂUCEȘTI
TEL. 0232 717 513
FAX 0232 715 671

www.liceulhalaucesti.ro

Print realizat la

www.pimcopy.ro

ISSN: 2668 - 1196